

Budget 2021

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Indholdsfortegnelse

Generelt

Borgmesterens forord	1
Indledning	2
Budgetoverslag 2021-2025	5

Udvalg

Bolig- og ejendomsudvalget	6
Undervisningsudvalget	8
Ældre- og omsorgsudvalget	12
Kultur- og fritidsudvalget	15
Børneudvalget	18
Socialudvalget	22
By- og miljøudvalget	27
Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget	32
Sundheds- og forebyggelsesudvalget	35
Magistraten	38

Bilag

Bevillingsoversigt	43
Sammendrag af budget	46
Takstoversigt	50
Aftale om Frederiksberg Kommunes budget 2021	57

Et grønt og bæredygtigt Frederiksberg for alle

Med budget 2021 har vi vedtaget et rigtig godt budget for Frederiksberg.

Med aftalen har et bredt flertal i kommunalbestyrelsen – Det Konservative Folkeparti, Venstre, SF, Alternativet og Liberal Alliance – sat ekstra strøm til de strategiske initiativer i budgetstrategien Bæredygtigt Frederiksberg, som en samlet kommunalbestyrelse vedtog med budget 2020.

Det sætter dette budget to streger under: Et *bæredygtigt* Frederiksberg. Økonomisk, socialt og miljømæssigt. Til gavn for alle Frederiksbergs borgere.

Vi sætter endnu mere skub i arbejdet med at sikre flere voksne til at passe på vores børn i byens daginstitutioner. Vi kickstartede indsatsen i budget 2020, og i budget 2021 fremrykker vi målet om minimumsnormeringer, så de slår igennem allerede i 2022.

Og så er det skolernes tur. Budget 2021 medfører et historisk løft til vores skoler, som skal højne niveauet både fysisk og fagligt. Vi renoverer og moderniserer skolerne, så de fysiske rammer understøtter vores fælles ambitioner om inkluderende skoler, hvor alle børn trives. For Frederiksbergs folkeskoler er for alle.

Frederiksberg skal være børnenes og deres forældres by. Men Frederiksberg skal også være bedsteforældrenes og oldeforældrenes by. Generationernes by. Det skal være trygt at blive ældre på Frederiksberg. Med en ældrepakke investerer vi i at sikre endnu mere tryghed og værdighed for alle byens ældre.

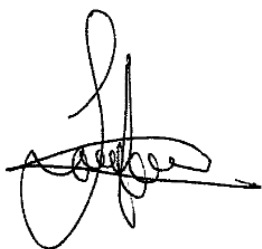
Og så er der klimaet. Med budget 2020 hævdede vi vores ambitioner markant med en klimafond. Den indsats mere end fordobler vi nu, så vi arbejder endnu mere målrettet på at blive en CO2-neutral by. For bæredygtighed er en fælles dagsorden for alle på Frederiksberg – og det kommer til at blive endnu mere tydeligt i de kommende år.

Med Bæredygtigt Frederiksberg som budgetstrategi er vi som kommunalbestyrelse enige om de langsigtede strategiske mål for budgetarbejdet på Frederiksberg. Sidste år lagde vi dermed grundstenen for ikke bare ét budget, men også for de kommende år.

I år tager vi næste skridt på den rejse. Vi har et styrket fokus på bæredygtigheden som en integreret del af budgetarbejdet og økonomistyringen. Dermed sikrer vi robustheden og det langsigtede, strategiske perspektiv.

Den nye budgetaftale gælder for både 2021 og 2022. Den toårige periode giver mere ro og et bedre grundlag for at beslutte retvisende budgetter, ligesom den skaber mere tid og rum til implementering af de ambitiøse indsatser og projekter, vi sætter i gang. Og vi skaber et stærkere analytisk fundament for de kommende års budgetarbejde. Som kommune kan vi derfor arbejde endnu mere ambitiøst med de mål, vi sammen har sat os. Samtidig med at vi bibeholder den stærke og sunde økonomi og landets laveste skatteprocent.

Jeg glæder mig enormt til at se budgettets initiativer blive til virkelighed i vores grønne og bæredygtige by i de kommende år.

Simon Aggesen
Borgmester

Budget 2021

Frederiksberg Kommunes budget for 2021 og perioden frem til og med 2025 udkommer i to dele. Denne publikation har til formål at give et enkelt samlet overblik over kommunens mål, opgaver og økonomi samt udviklingen på de enkelte udvalg i 2021.

Herudover publiceres tekniske bemærkninger med en nærmere gennemgang af økonomien for de enkelte udvalg for alle årene i budgettet (2021-25), også kaldet de tekniske budgetbemærkninger.

Budget 2021 indledes med en kort beskrivelse af kommunens overordnede økonomi herunder aftalen om kommunernes økonomi, der sætter rammerne for kommunens service- og anlægsudgifter. Herudover indeholder budgettet et overblik over kommunens samlede økonomi i form af oversigterne Budgetoverslag, Bevillingsoversigt samt Sammendrag af budget. Disse oversigter giver et indblik i, hvordan budgettet fordeler sig på de enkelte fagudvalg samt hvilken volumen, der knytter sig til kommunens mange opgaver.

De enkelte fagudvalg beskrives herudover hver for sig. I disse beskrivelser er der fokus på udvalgets aktiviteter, centrale indholdsmål for udvalgets arbejde, ligesom der for hvert udvalg er beskrevet de strategiske udfordringer, der arbejdes med. Udvalgsbeskrivelserne indeholder de enkelte udvalgs driftsbudget og anlægsprojekter i 2021. Udvalgsbeskrivelserne giver et indblik i de enkelte udvalgs fagområder og udviklingen inden for disse.

Aftale om kommunernes økonomi 2021

Der er 29. maj 2020 indgået aftale om kommunernes økonomi for 2021. Centralt i aftalen er et løft af kommunernes service-ramme på 1,5 mia. kr. fordelt med 1 mia. kr. til den demografiske udvikling og 0,5 mia. kr. til udviklingen på de specialiserede områder. Anlægsniveauet er hævet med 2,5 mia. kr. i forhold til aftalen for 2020, hvoraf kommunerne imidlertid selv skal finansiere halvdelen.

Med udlnignsreformen blev det besluttet at videreføre likviditetstilskuddet på 3,5 mia. kr. permanent. Heraf fordeles 1,5 mia. kr. til alle kommunerne, og 2 mia. fordeles til de mest trængende kommuner. Endelig

er der aftalt en statsfinansieret tilskudspulje til skattelettelser, som dækker 90 pct. af tabet i første år faldende til 75 pct. i femte år. Herefter bortfalder tilskuddet.

Serviceudgifter

Frederiksberg Kommunes serviceudgifter udgør 4,237 mia. kr. i budget 2021. Heri indgår budgetregulering som følge af befolkningsudviklingen samt konsekvenserne af økonomiaftalen for 2021.

Anlægsudgifter

Der er med økonomiaftalen fastlagt en samlet bruttoanlægsramme på 21,6 mia. kr. (ekskl. ældreboliger). Det er 2,5 mia. kr. mere end i 2020.

Overførselsudgifter

Det samlede niveau for overførselsudgifter på beskæftigelsesområdet er opjusteret i forhold til 2020. Det skyldes hovedsageligt den forventede øgede ledighed som følge af Covid-19. Af den årsag er budgettet til forsikrede ledige opjusteret med 82,5 mio. kr. og derudover er udgifterne til kontanthjælp og ledighedsydelse opjusteret med i alt 10,7 mio. kr.

Budgettet til førtidspension er opjusteret med 31,7 mio. kr. som følge af tilbagetrækningsreformen. Derudover er der afsat 15,9 mio. kr. til seniorpension, der skal sikre nedslidte borgere en lempeligere tilbagetrækningsordning end førtidspension. Budgettet til ressourceforløb nedjusteres med 9,6 mio. kr. fordi det forventes borgere får seniorpension i stedet for. Budgettet til sygedagpenge er opjusteret med 18,5 mio. kr. baseret på udgiftsniveauet i 2019 og månederne op til Covid-19 nedlukningen af landet.

Samlet er udgifterne hævet med 151,1 mio. kr. årligt, der kompenseres over budgetgarantien og bloktilskuddet.

Den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet var i 2019 og 2020 fastfrosset. Det forventes, at aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet også fastfryses i 2021 svarende til niveauet for 2019 tillagt pris- og lønudviklingen for 2021.

Budgetforlig

Der blev til budget 2021 indgået budgetforlig mellem Det Konservative Folkeparti,

Venstre, SF, Alternativet og Liberal Alliance. Med aftalen afsætter partierne 4,2 mia. kr. til service til borgerne og 342 mio. kr. til anlægsprojekter i 2021.

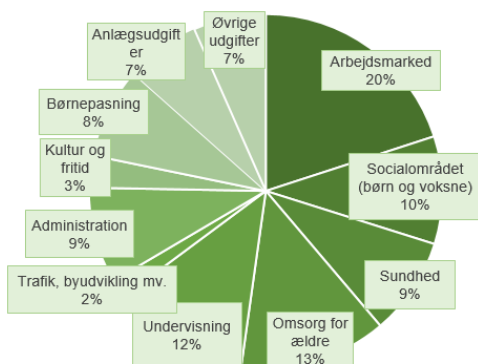
Inden for disse rammer er der aftalt en række initiativer herunder effektiviseringer og udvidelser, som beskrives under de respektive udvalg. En samlet oversigt over effektiviseringer og udvidelser kan findes i de tekniske budgetbemærkninger.

De aftalte anlægsprojekter fremgår ligeledes under de respektive udvalg. For en samlet oversigt over anlægsprojekterne henvises til investeringsoversigten, samt anlægsbemærkningerne, der er et bilag til de tekniske budgetbemærkninger.

For en nærmere uddybning af aftalen kan forligsteksten læses i sin fulde længde bagrest i denne publikation.

Fordeling af udgifter

Kommunens udgifter er fordelt på de ti udvalg, som uddybes under hvert enkelt udvalgsafsnit. De finansielle udgifter beskrives kort nedenfor. Fordelingen af kommunens samlede netto drifts- og anlægsudgifter ser således ud:

Det finansielle område

Det finansielle område omfatter: Skatteindtægter, Tilskud, Udligning, Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden, Lånoptagelse, Renter, Afdrag, Finansforskydninger samt Tilgang og afgang på kassebeholdningen.

Nedenfor er kort opsummeret de vigtigste tal vedrørende tilskud, udligning og skatter, mens øvrige finansielle poster beskrives i de tekniske budgetbemærkninger.

Udligningsreform

Et flertal i folketinget har vedtaget en reform af udligningssystemet med ikrafttræden fra 2021. Med reformen er lands- og hovedstadsudligningerne afskaffet og erstattet med en separat udligning af udgiftsbehov og beskatningsgrundlag. Der er desuden indført udligning på dækningsafgifter af offentlige ejendomme. De nye udligningsordninger balancerer på tværs af kommuner, mens bloktilskuddet fordeles efter folketal. Derudover er beskæftigelsestilskuddet afskaffet og indarbejdet i udligningen og bloktilskuddet.

Med reformen er der desuden indført en særlige kompensationsordning for de kommuner som står til de største tab som følge af reformen, samt en række målrettede tilskud til særligt udsatte kommuner, som Frederiksberg er bidragsyder i.

Skønnet for effekterne af udligningsreformen er aktuelt, at ændringerne omtrent balancerer for 2021. Dette står i kontrast til Social- og Indenrigsministeriet foreløbige beregning, som viste en gevinst på 24 mio. kr.

Tilskud og udligning

Nettoudgifter til tilskud og udligning udgør 52,3 mio. kr. i budget 2021. Heri indgår bidrag på 617 mio. kr. vedr. udligning af udgiftsbehov og 1.098 mio. kr. vedr. udligning af beskatningsgrundlag, mens kommunen modtager 1.629 mio. kr. i bloktilskud. Budgettet bygger på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Skatter

I budget 2021 er indregnet skatteindtægter på 6,2 mia. kr., som er fordelt på følgende poster:

Forventede skatter i 2021	mio. kr.
Kommunal indkomstskat	-5.538
Anden skat på indkomster	-48
Selskabsskat	-67
Grundskyld	-512
Anden skat på fast ejendom	-69
I alt	-6.234

Den kommunale indkomstskat er opgjort ud fra en den vedtagne udskrivningsprocent på 22,8 pct. og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2021.

Anden indkomstskat omfatter dødsboskatter i komplekse sager samt forskerskatteordningen.

Indtægten fra *selskabsskat* er budgetlagt ud fra et skøn for den kommunale andel af virksomhedernes overskud for indkomståret 2018 inkl. efterreguleringer. Skønnet er udmeldt af Social- og Indenrigsministeriet.

Grundskyld betales af den afgiftspligtige grundværdi defineret ud fra den offentlige vurdering. De fleste ejendomme på Frederiksberg betaler grundskyld af en værdi lavere end den offentlige vurdering. Den årlige betaling af grundskyld er aktuel fastfrosset af Folketinget. Grundskyldspromillen for 2021 er vedtaget til 24,75 promille.

Dækningsafgifter betales af ejendommens forskelsværdi (bygninger på grunden mv.) samt grundværdi for de offentlige ejendomme, som er fritaget for grundskyld. På erhvervsjendomme er dækningsafgiften vedtaget til 5,0 promille.

Generelle budgetbemærkninger

Styrelsesloven

Det formelle grundlag for udarbejdelsen af det kommunale budget er Lov om kommunernes styrelse (jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019).

Bevillingsniveau

Driftsbevillinger meddeles hvert fagudvalg med særskilt bevilling for udgifter og indtægter. Udvalget opdeler sin bevilling i aktiviteter og herunder eventuelt i opgaver, der delegeres til områder og institutioner. Anlægsbevillinger meddeles på det enkelte projekt, som fordeles på fagudvalg. Både drifts- og anlægsbevillinger er bruttobevillinger.

Udvalgsstyre

Frederiksberg Kommune har udvalgsstyre, som kendetegnes ved, at den umiddelbare forvaltning af sagsområder og forberedelse af sager til kommunalbestyrelsen varetages af udvalgene, mens borgmesteren har den øverste daglige ledelse af den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med vedtagelsen af kommunens styrelsesvedtægt valgt at benævne økonomiudvalget magistraten og medlemmerne af magistraten rådmænd.

Budgetforudsætninger

I beregningen af budgetrammerne er der taget udgangspunkt i budgetoverslagsårene fra budget 2020. Disse rammer er i

budgetforslaget opskrevet med den almindelige pris- og lønudvikling, og ændret i forhold til vedtagne ændringer i opgaverne. Med budgetaftalen 2021 er hovedparten af pris- og lønfremskrivningen ekstraordinært omdisponeret som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Undtaget fra omdisponeringen er budgetter for lærerløn på de almene folkeskoler, pædagogløn, som indregnes i dagtilbudsnormeringerne, samt løn til ældrepleje.

Desuden er der indarbejdet nye skøn for demografiahængige områder, skatter, tilskud og udligning samt øvrige finansielle poster.

Herudover er der foretaget ændringer som følge af budgetforliget. Disse fremgår af bilaget Effektiviseringer og udvidelser i budget 2021 til de tekniske budgetbemærkninger.

Befolkningsudviklingen

Frederiksberg Kommune udarbejder årligt en befolkningsprognose, der skaber grundlag for såvel den økonomiske som den fysiske planlægning i kommunen. På baggrund af den forventede befolkningsudvikling i Frederiksberg Kommune er budgetrammerne for dagtilbud, skole og fritidsordninger korrigeret. Det samme gør sig gældende for udvalgte delrammer under ældreområdet, sundhed og folkeoplysning.

Befolkningsprognosen udarbejdes ved brug af historiske data for fødsler, dødsfald og flytninger samt en boligprognose, der ligger til grund for fremskrivningen.

Takster

Taksterne er som hovedregel reguleret med den gennemsnitlige pris- og lønudvikling. Takster, der reguleres på anden vis ud over den gennemsnitlige pris- og lønudvikling, beskrives i de respektive udvalgs gennemgange.

Forsyningsvirksomhed

Frederiksberg Kommune varetager opgaven med indsamling af affald via Frederiksberg Renovation. Renovationen er takstfinansieret, således at betalingen fra borgere og virksomheder skal modsvare omkostningerne ved indsamling af affald set over en årrække. Det takstfinansierede område holdes derfor økonomisk adskilt fra det skattefinansierede område.

Budgetoverslag 2021-2025

Budgetoverslag 2021-2025						
1.000 kr.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Forskudsskatter	-5.531.271	-5.538.020	-5.696.397	-5.845.948	-5.989.064	-6.124.103
Øvrige skatter	-690.353	-696.690	-723.856	-719.072	-739.060	-751.409
Efterregulering	50.312	0	0	0	0	0
Skatter i alt	-6.171.312	-6.234.710	-6.420.253	-6.565.019	-6.728.124	-6.875.512
Driftsudgifter	5.711.444	5.947.629	5.917.343	5.864.547	5.913.293	5.918.585
<i>heraf serviceudgifter</i>	<i>4.161.064</i>	<i>4.237.450</i>	<i>4.215.530</i>	<i>4.152.517</i>	<i>4.190.963</i>	<i>4.190.952</i>
P/L-regulering		0	119.800	239.829	373.715	508.863
Drift inkl. P/L	5.711.444	5.947.629	6.037.144	6.104.376	6.287.008	6.427.448
Tilskud og udligning	61.910	7.520	108.388	77.815	119.644	132.760
Efterregulering, selvbudgettering	-112.908	0	0	0	0	0
Efterregulering, parkeringsindtægter	35.006	32.955	33.573	34.025	34.182	34.689
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden	11.664	11.800	12.079	12.453	12.751	13.015
Tilskud og udligning i alt	-4.328	52.276	154.040	124.294	166.576	180.463
Renter	8.356	679	-11.018	-6.608	-4.294	-2.766
Strukturel balance (drift, skat, TU og renter)	-455.841	-234.126	-240.087	-342.958	-278.833	-270.367
Anlægsudgifter, inden for rammen	310.861	341.563	239.329	269.018	281.853	175.325
Anlægsudgifter, ældreboliger	92.279	86.384	137.594	192.406	92.669	2.408
Anlægsindtægter	-36.825	-44.709	-2.100	-8.500	3.323	-500
Indskud mv.	42.063	10.000	5.000	18.800	5.000	5.000
Heraf lånefinansieres	-81.206	-78.763	-121.083	-169.317	-81.549	-2.119
P/L-regulering		0	3.622	8.527	12.832	10.300
Anlægsudgifter efter lån inkl. P/L	327.172	314.475	262.363	310.934	314.129	190.414
Afdrag	81.270	81.998	68.785	75.940	76.386	76.844
Øvrige finansforskydninger	44.751	2.298	47.671	14.928	-14.304	2.554
I alt afdrag og finansforskydninger	126.021	84.297	116.456	90.868	62.082	79.398
Skattefinansieret område i alt	-2.647	164.645	138.731	58.844	97.377	-555
Renovation	2.720	-902	419	367	404	404
Driftsbidrag, klimatilpasning	-1.739	-1.761	-1.780	-1.799	-1.819	-1.724
Anlægsudgifter, klimatilpasning	41.000	51.660	67.640	80.760	78.000	63.000
Lånefinansiering, klimatilpasning	-41.000	-51.660	-67.640	-80.760	-78.000	-63.000
Brugerfinansieret område i alt	981	-2.663	-1.361	-1.432	-1.415	-1.320
Kasseopbygning	1.666	-161.982	-137.370	-57.412	-95.962	1.875
Kassebeholdning ultimo	852.473	690.491	553.121	495.709	399.747	401.621

Bolig- og ejendomsudvalget

Aktiviteter

Udvalget varetager forvaltningen af de kommunale ejendomme og grunde, hvor opgaven ikke er henlagt til andre fagudvalg. Udvalget varetager desuden kommunens myndighedsopgaver i henhold til boliglovgivningen, herunder almene boliger og byfornyelse.

Byfornyelse

Driftsbudgettet til byfornyelse dækker udgifter til afdrage lån optaget til fornyelse af nedslidte ejendomme i henhold til den gamle byfornyleslov. Herudover indgår budget til indfasningsstøtte i forbindelse med byfornyelse efter den nuværende byfornyleslov.

Byfornyelsen gennemføres som gårdsammenlægninger og bygningsfornyelse. Der er fokus på fornyelse af byen frem for den enkelte bolig. Der vil blive gennemført byfornyelse af facader med blandt andet energirenovering og andre tiltag, der har til hensigt at nedbringe ejendommenes energiforbrug/CO₂-udslip.

Under byfornyelse og boligforbedring budgetteres endvidere til *ældreboliger*, der omfatter ydelsesstøtte vedrørende privat boligbyggeri.

Driftstilskud til kollegier og andelsboliger omfatter udgifter til ydelsesstøtte til andels- og ungdomsboliger samt driftsudgifter til støttet boligbyggeri, dvs. almene boliger. Efter tidligere lovgivning skulle kommunen betale ydelsesstøtte til finansiering af byggeriet. Forpligtelsen gælder stadig for en række almene byggerier. Derfor er der stadig afsat budget til kommunens betalinger.

Ejendomme

Ejendomme omfatter to delopgaver:

Beboelsesejendomme og andre ejendomme omfatter udlejningsejendomme, som udlejes til boligsøgende med særlige behov, der akut er uden bolig. Lejen beregnes efter lejelovgivningens regler.

Ejendomme til kommunale formål budgetteres under de enkelte serviceområders hovedkonti, og vedrører udvendig vedligeholdelse og vedligeholdelse af tekniske installationer, energiudgifter, evt. grundskyld og evt. huslejeudgift til tredjepart.

Grundarealer

Grundarealer omfatter driftsudgifter og lejeindtægter vedrørende arealer og pladser til ubestemte formål.

Indholdsmål

By- og boligområder

- En samlet boligpolitik udstikker retningen for, hvordan kommunen i endnu højere grad kan understøtte og videreudvikle de boligpolitiske visioner.
- Byggeriet af nye almene boliger på Frederiksberg skal fortsat fremmes sammen med de almene parter. Investering i grundkapitaltilskud fastholdes derfor i budgetperioden.

Strategiske tiltag og udfordringer

Frederiksberg er en mangfoldig og tryk by, som rummer mennesker i forskellige livssituationer og med forskellige muligheder og behov. Der skal være plads til alle på deres vej gennem livet – det har altid været Frederiksbergs kendetegn, og det skal det blive ved med at være.

En samlet boligpolitik udstikker retningen for, hvordan kommunen i endnu højere grad kan understøtte og videreudvikle de boligpolitiske visioner, herunder fokus på at Frederiksberg får tilført nye former for familieboliger, som i højere grad giver mulighed for at blive på Frederiksberg, når familien vokser.

Der er opmærksomhed på mange borgeres store ønske om flere seniorboligfællesskaber i tråd med intentionen om at have boliger til alle typer borgere i forskellige livssituationer. Også boligfællesskaber for ældre skal indgå i Frederiksberg Kommunes dialog med bygherrer.

Ambitionen om at forny og forbedre kvarteret omkring den vestlige del af Finsensvej i regi af projektet Områdeudvikling Finsensvej Vest fastholdes. Arbejdet skal ske i samarbejde med lokale aktører, herunder beboere, brugere, institutioner og virksomheder. De afsatte byfornylesmidler målrettes dette kvarter. Den tryghedsskabende indsats i Finsenshave fastholdes.

Sikring af energieffektivisering og brug af vedvarende energi

Optimering af energiforbruget og større udbredelse af vedvarende energi er også centrale elementer for byen for at yde et bidrag for fremtiden. Det kræver investeringer, som imidlertid betaler sig på længere sigt både for budgettet og miljøet. Afsatte midler til vedligeholdelse af kommunale ejendomme sikrer investeringer i bygningsvedligeholdelse, hvor der

også er fokus på energiforbedringer, som bidrager til at gøre Frederiksberg til klimabyen for fremtiden.

Driftsbevillinger

Drift:	
Mio. kr. netto	2021
Byfornyelse mv.	28,6
Ejendomme	70,5
Grundarealer mv.	0,9
<i>I alt</i>	<i>100,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 1,6 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 3,0 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 1,4 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget en tilpasning af effektivisering vedr. FM-organisering, således at effekten i 2021 er 1,4 mio. kr. mindre, som modsvares af en forøgelse i overslagsårene

Udover de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021, og bolig- og ejendomsudvalget bidrag udgør på denne baggrund 1,4 mio. kr.

I budget 2021 er der ikke vedtaget udvidelser under udvalget.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Pulje til byfornyelse og områdeudvikling	7,5	
Tryghed og tilstedeværelse – budgetanalyse og omlægning af sikkerhedsløsningerne for de komm. ejend.	0,5	0,5
Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg	63,0	295,4
Teleslynger	0,2	0,2
Pulje til imødekomme af AT-påbud*	3,0	
Pulje til rådhusarbejder*	3,5	

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster*	3,0	
<i>I alt</i>	<i>80,6</i>	

*Note: Puljerne samt byfornyelse er flerårige projekter uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Undervisningsudvalget

Aktiviteter

Undervisningsudvalget har ansvaret for folkeskoler på Frederiksberg herunder SFO'er, klubber, Ungdomsskolen samt rådgivning og specialiserede tilbud, der knytter sig til folkeskolen.

Undervisning og fritidstilbud

Aktiviteten omfatter ti folkeskoler med tilhørende skolefritidsordninger og klubber samt to specialskoler.

Undervisningsområdet varetager en række myndighedsopgaver omkring tilsyn med undervisningspligten, tilsyn og betalinger til frie grundskoler, befordringsgodtgørelse, syge- og hjemmeundervisning samt tilskud til efterskoler.

Fællesrådgivningen for børn og unge tilbyder psykologisk og pædagogisk rådgivning til dagtilbud, skoler, familieafdelingen samt direkte til børn, unge og familier.

Ungdomsuddannelse

Frederiksberg Kommunes ungdomsskole udbyder valgfag på tværs af skolernes 9. klasser, samt udbyder undervisningstilbud i fritiden rettet primært mod 14-18 årige. For unge, der bor i Frederiksberg Kommune, er det som hovedregel gratis at deltage på Ungdomsskolens hold.

Unge

SSP-indsatsen retter sig mod unge, som er kriminalitetstruede eller i risiko for at blive radikaliserede.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over det antal institutioner, der findes på undervisningsudvalgets område samt prognosen for antallet af pladser i 2021.

Skoler og institutioner			
Prognosticeret antal pladser			
Type	Antal	Prognose	
		Klasser	Elever/ Børn
Folkeskoler	10	334	7.492
Skolefritidsordninger	9	-	2.879
Fritidsklub	9	-	3.065
Ungdomsklub	9	-	812

Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen er kommunens specialskoler. Herudover er der specialklasserækker på Lindevangskolen (A-gruppen), Søndermarksskolen (C-sporet), Skolen på La Cours Vej (L-sporet) og Tre Falke Skolen (Ungegruppen), der også rummer en idrætslinje.

Der er oprettet modtagehold og -klasser på flere skoler til undervisning af nytilkomne flygtninge og andre med særligt behov for danskundervisning.

Nedenfor vises antallet af specialtilbud, svarende til det oprettede antal pladser i skoleåret 2020/21.

Specialpladser i Frederiksberg Kommune	
Type	Pladser
Specialskoler	179
Specialklasser	128
Integreret specialundervisning	14
Modtageklasser/hold	122
Skolefritidsordninger	42
Fritidsklub	24
Ungdomsklub	1

Indholdsmål

Folkeskolereformen og udviklingen af folkeskolen på Frederiksberg sker med afsæt i de fire "frederiksbergprincipper":

- 1) Fokus på fremdrift i læring
- 2) Skolen ud i verden, verden ind i skolen – den åbne skole
- 3) Skolen er tryk, motiverende og aktiverende, og
- 4) Fælles ansvar for børnenes udvikling

Som led i Folkeskolereformen er skole, SFO og klub samlet under en fælles ledelse, for at understøtte et intensiveret samarbejde, hvor medarbejderne fra SFO og klub indgår i den understøttende undervisning. I 2020 fik skolernes bestyrelser og ledelse større frihedsgrader til at disponere skolernes samlede økonomi på tværs af skole, SFO og klub og derigennem styrke sammenhængen mellem skole og fritid.

Undervisningsudvalget har fastlagt tre overordnede målsætninger for de kommende år indenfor inklusion, ungdomsuddannelse og et trygt lokalområde. Målsætningerne uddybes nedenfor.

Inklusion

Inklusionsindsatsen i Frederiksberg Kommune bygger på følgende fire tiltag:

1. Tiltag, der mindsker eksklusion fra almenområdet
2. Tiltag, der muliggør en tilbagevenden fra specialområdet til almenområdet
3. Tiltag, der kompetenceudvikler medarbejdere og sikrer systematisk vidensdeling
4. Støttetiltag til medarbejdere, der arbejder med børnene

Ungdomsuddannelse

Den nationale målsætning for ungdomsuddannelse indebærer, at i 2030 skal mindst 90% af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse, andelen af 25-årige uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet skal være halveret, og alle under 25 som hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse har ret til at få en uddannelsesplan og skal tilbydes vejledning om deres muligheder for uddannelse.

Et trygt lokalområde

Frederiksberg skal fortsat opleves som et trygt sted at bo og færdes.

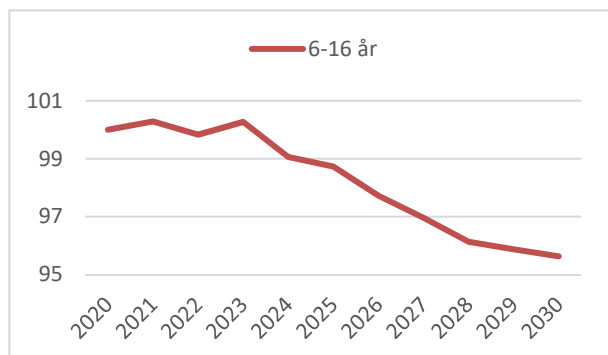
SSP-indsatsen, der retter sig mod kriminalitetstruede unge samt forebyggende i forhold til risikoadfærd (inkl. alkohol og rygning), er forankret i netværksgrupper omkring den enkelte skole.

Strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

Befolkningsprognose 2020 viser, at antallet af skolebørn (6-16-årige) er stabilt frem til 2023 og herefter faldende frem til 2030.

Figur - Indeksret (2020=100) udvikling i antallet af skolebørn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2020.

Kapacitet

Efterspørgslen kan, med den seneste befolkningsprognose, set for kommunen som helhed, rummes på de ti folkeskoler.

I 2020 blev byggeri af ny klubkapacitet på J. M. Thieles Vej afsluttet og taget i brug. Således er Klub Tempeltræet flyttet til nye lokaler i 2020 og Skolen på Grundtvigsvej har overtaget lokalerne på Bülowsvej 14 A.

Fremtidens skole 2030

Med budget 2021 er der afsat midler til et historisk løft af folkeskolerne på Frederiksberg. I alt er der afsat 357,2 mio. kr. i perioden 2021 til 2025. Der skal udarbejdes en samlet masterplan for skolerne "Fremtidens skole 2030" som skal præcisere visionen og principperne for den gode skole på Frederiksberg samt handleplan for realisering. Det historiske løft omhandler et fagligt løft, der indebærer et øget antal lærertimer til støtte for både den almene undervisning, såvel som støtte til elever med særlige behov i form af to-lærerordning, faglig udvikling på centrale fagområder og mentor- og støtteordninger samt en generel tidligere og mere forebyggende tilgang til arbejdet med børn i udsatte positioner.

Det historiske løft af folkeskolen omhandler også bedre og moderne fysiske rammer. Derfor er der afsat midler til at renovere og modernisere folkeskolerne på Frederiksberg. De forbedrede fysiske rammer skal give et forbedret indeklima, og sikre at skolerne lever op til fremtidens krav om en god skole, herunder bæredygtighed, it-krav, arbejdsmiljø, fleksibilitet og understøttelse af enkeltfag såvel som tværfaglig undervisning.

Der vil i arbejdet med Fremtidens skole 2030 blive lagt vægt på at inddrage alle interessenter. I 2021 afholdes et skolepolitisk topmøde, hvor visioner og principper drøftes. Det skal danne grundlag for den samlede masterplan, som skal være grundlaget for den faglige pædagogiske udvikling såvel som prioriteringer i forhold til skolernes bygninger.

Inklusion

Arbejdet med inklusion som opfølgning på evalueringen af inklusionsindsatserne i 2016 understøttes i budgetperioden af to større udviklingstiltag:

1. Projekt tidligere, mere forebyggende og mere effektiv indsats, som det samlede Børne- og Ungdomsråd arbejder med. Her udvikles arbejdsplaner og samarbejdes især på tværs af almenområdet og det familiesociale område.

2. Analyse af specialundervisningsområdet med henblik på dels effektiviseringer, dels kvalitetsudvikling især i form af udvikling af "mellemtilbud" (tiltag der ligger mellem egentlige specialtilbud og almenområdet).

Udsatte børn og unges skolegang

Frederiksberg Kommune oplever, i lighed med landets øvrige kommuner, et stigende pres på antallet af børn og unge, som har behov for den særlige og mere intensive støtte, der kan ydes i mindre miljøer på skoledagbehandlingstilbud.

Skoledagbehandlingstilbud er et skoletilbud, som gives via en kombination af folkeskoleloven (undervisningsdelen) og serviceloven (behandlingsdelen).

I 2020-2021 gennemføres en grundig analyse af kommunens specialundervisningsindsats, herunder hvordan "mellemtilbud" i tilknytning til den almene skole kan realiseres.

I 2020 er der på tværs af kommunerne i Region Hovedstaden gennemført udbud af skole-dagbehandling mhp. højere kvalitet og bedre muligheder for at styre udgifterne til dette område.

Flere skal have en ungdomsuddannelse

I 2020 er gennemført særlige spydspidsprojekter på tre skoler vedrørende indsatser i forhold til børn som erklæres ikke-uddannelsesparate, med henblik på at få dem gjort klar til ungdomsuddannelse. Erfaringerne herfra skal anvendes til indsatser i den kommende tid. Dog afventes eventuelle nye nationale regler vedrørende uddannelsesparathedsvurdering og elevplaner.

Digitalisering

I skoleåret 2019/20 blev den digitale platform SkoleIntra udskiftet med AULA, som nu er den primære kommunikations- og samarbejds kanal mellem skole og forældre.

Strategi for skole-it 2019-2023 blev vedtaget i august 2019 som grundlag for den fremadrettede prioritering i budgetperioden. Med budget 2020 blev der også afsat midler til sikring af løbende udskiftning af computere til elever og medarbejdere.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Undervisning og fritidstilbud	790,5
Ungdomsuddannelse	10,0
Unge	4,6
<i>I alt</i>	<i>805,1</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 8,1 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 12,7 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 4,6 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Fremstillingen nedenfor fremhæver udelukkende budgettilførsler og effektiviseringer i det kommende år på udvalgets område, hvorfor det ikke er muligt at se den samlede budgettilførsel på 357,2 mio. kr., der er afsat til Løft af folkeskolen i perioden 2021 til 2025.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 3,4 mio. kr. som vedrører:

Indførsel af takstopkrævning for tale-høre lektioner til privatskolerne med et forventet provenu på 0,1 mio. kr.

Pulje til ekstraordinære situationer i SSP-regi justeres med 2,0 mio. kr., så den svarer til det faktiske forbrug.

Der oprettes pladser i idrætsklasse på 10. klassetrin, som sælges til andre kommuner og derved giver en indtægt på i alt 0,3 mio. kr. i 2021 stigende til 5,4 mio. kr. i 2022 og frem.

Der foretages en justering af midler til kompetenceudvikling på baggrund af den øgede digitalisering på området på 0,8 mio. kr.

Endelig foretages en prioritering af forsøgs- og udviklingspuljen på 0,3 mio. kr. i 2021 stigende til 0,7 mio. kr. i 2022.

I 2022 og frem gennemføres yderligere effektiviseringer på baggrund af analysen af specialundervisningsområdet på 1,3 mio. kr.

Udover de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021. På undervisningsudvalget friholdes budgetter til lærerløn på de almene folkeskoler imidlertid fra omdisponeringen, og udvalgets bidrag udgør samlet 8,0 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 11,5 mio. kr. som vedrører:

En videreførelse af Netværkets styrke under Fællesrådgivningen, 0,6 mio. kr.

Skolemadsordningen forlænges med en tilførsel på 1,0 mio. kr. i 2021.

Projektet "Fra haver til maver" tilføres 0,4 mio. kr. i 2021 og 1,2 mio. kr. i 2022.

Der afsættes yderligere 1,0 mio. kr. til undervisning af børn med særlige forudsætninger, inkl. juniortalentforløb.

Åben skole tilføres 0,5 mio. kr. i 2021 og 1,1 mio. kr. i 2022.

Der afsættes 1,0 mio. kr. til styrkede SSP-indsatser i hver af årene 2021 og 2022.

Derudover sættes der gang i "Fremtidens skole 2030" med et fagligt løft af folkeskolen. Der er i 2021 afsat 7,0 mio. kr. til arbejdet. I 2022 og frem er der afsat yderligere 4,3 mio. kr. til denne indsats. Disse udgifter forventes delvist finansieret via puljemidler fra den kommende Finanslov 2021.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg: mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Renovering af skolegårde med klimatilpasning	0,2	
Renovering af Ny Hollænderskolen samt imødekomelse af AT-påbud	35,1	48,4
Renovering af skolegård – Skolen ved Bülowvej	1,6	2,0
Skolemasterplan	3,0	63,0
Vedligeholdelsesplan - Genhusning af skoler	0,0	20,0
<i>I alt</i>	39,9	

Takster

Nedenfor ses vedtagne takster på undervisningsudvalgets område for 2021.

Takster 2021	Kr. pr. måned
SFO	1.868
Fritidsklub	470
Ungdomsklub	106

Ældre- og omsorgsudvalget

Aktiviteter

Ældre- og omsorgsudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på ældre- og omsorgsområdet.

Omsorgstilbud

Omsorgstilbud dækker hovedsageligt udgifter til hjemmehjælp, hjemmesygepleje, ældreboliger og pladser på plejeboliger, dagcentre samt Døgnrehabiliteringen. Hertil kommer en række tilbud, ordninger og ydelser fx vaskeriordning, tilskud til ældreklubber m.m.

Hjælpe midler

Aktiviteten dækker over udgifter til diverse hjælpemidler fx høretekniske hjælpemidler, forskellige mobilitetshjælpe midler herunder proteser, briller samt tilskud til køb af bil og indretning af bolig.

Sundhed

Sundhed omfatter udgifter til aktiviteter i kommunalt regi fx forebyggelse vedrørende omsorgsområdet og ambulante genoptræning samt finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelser fx hospice, specialiseret genoptræning og specialiseret rehabilitering.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over antal institutioner og pladser primo 2021 på udvalgte områder.

Institutioner til ældre		
Type	Antal	Pladser
Plejeboligtilbud	12	957*
Aktivitetstilbud	3	100
Døgntilbud	1	84

*Heri indgår 50 midlertidige fleksible pladser. Eksklusive 28 pladser på Græsplænen og 8 neurologiske pladser på Østervang.

Indholdsmål

Indholdsmål 1: Tryghed – hjælp når behovet opstår

Frederiksberg Kommunes Ældre- og Værdigheds politik for 2019-2022 blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen d. 27. august 2018.

Et af hovedmålene i Frederiksberg Kommunes Ældre- og Værdigheds politik er:

- Tryghed – hjælp når behovet opstår.

På dette område har ældre- og omsorgsudvalget vedtaget flere konkrete mål fx vedrørende nødopkald og ventetid til plejebolig:

- Mindst 90 pct. af nødopkaldene skal have en responstid på højst 30 minutter fra en hjemmesygeplejerske.
- Ventetiden på plejebolig skal maksimalt være 2 måneder for borgere, som ønsker en uspecifiseret plejebolig.

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet på at sikre, at alle borgere tilbydes en plejebolig inden for to måneder, uanset om borgeren har ønsket en bestemt bolig eller ej. Målsætningerne for ventelisterne har dog været udfordret i både 2018 og 2019, og forvaltningen har på denne baggrund foreslået en række tiltag på kort og langt sigt, herunder udvidelse af antallet af pladser på Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering (jf. Masterplan for modernisering af plejeboliger 2020, fremlagt for ældre- og omsorgsudvalget d. 15. juni 2020, pkt. 50). Dette afspejles bl.a. af en opfyldelse af målsætningen for venteliste i 1. halvår 2020.

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som i udgangspunktet forelægges for ældre- og omsorgsudvalget kvartalsvist.

Indholdsmål 2: Aktiv og selvhjulpen længst muligt

Et andet hovedmål i Frederiksberg Kommunes ældrepolitik er:

- Aktiv og selvhjulpen længst muligt.

En overordnet indikator for dette mål er:

- Andelen af ældre borgere, som har kontakt med og modtager hjælp fra et kommunalt tilbud.

Hverdagsrehabiliteringsindsatsen er et afgørende fokusområde til at opfylde dette hovedmål. Hverdagsrehabilitering svarer til at gennemføre træning med det mål, at ældre genvinder og/eller vedligeholder færdigheder.

Konkrete indikatorer på hverdagsrehabilitering er:

- Antal og andel med en positiv effekt af hverdagsrehabiliterende træning.
- Gennemførte hverdagsrehabiliteringsforløb.

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som i udgangspunktet forelægges for ældre- og omsorgsudvalget kvartalsvist.

Indholdsmål 3: Det lokale sundhedsvæsen

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet med at videreudvikle det lokale sundhedsvæsen, sådan at sundhedsindsatsen bærer præg af sammenhæng

og kvalitet. Sundhedsindsatsen skal også i højere grad integreres i tværgående indsatser, særligt på social- og beskæftigelsesområderne.

Tre centrale indikatorer for dette arbejde er:

- Udviklingen i antallet af ventedage efter færdigbehandling på et hospital
- Udviklingen i akutte indlæggelser
- Udviklingen i genindlæggelser

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som i udgangspunktet forelægges for ældre- og omsorgsudvalget kvartalsvist.

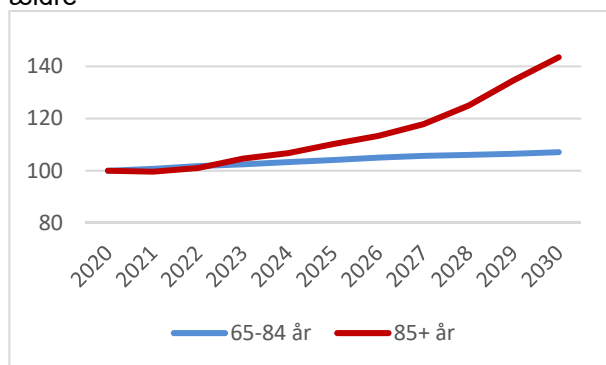
Strategiske tiltag og udfordringer

Flere ældre

Nedenstående graf viser den demografiske udvikling blandt kommunens ældrebefolkning fordelt på relevante aldersgrupper. Befolkningsudviklingen bruges blandt andet til at tilpasse budgettet til hjemmeplejen samt til at estimere behovet for plejeboliger i kommunen (jf. Masterplan for modernisering af plejeboliger 2020, fremlagt for ældre- og omsorgsudvalget d. 15. juni 2020, pkt. 50).

Det skal tilføjes, at udviklingen i sund aldring kan påvirke kommunens fremtidige plejebestanden. Sund aldring er en samlebetegnelse for, at befolkningens levetid stiger, at flere borgere lever længere med et plejebestanden samt at flere opnår flere år med høj selvhjælpsenhed før behov for blandt andet plejebolig opstår. Den sunde aldring kan dog også betyde, at et voksende antal borgere lever længere med en kronisk sygdom (jf. Masterplan for modernisering af plejeboliger 2020, fremlagt for ældre- og omsorgsudvalget d. 15. juni 2020, pkt. 50).

Figur 1 Indekseret (2020=100) udvikling i antallet af ældre

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2021.

Den stigende ældrebefolkning betyder, at kommunen bør målrette områdets ressourcer mod de indsatser, der skaber den største effekt for borgerne. Der indgår derfor også i budgettet til 2021 en række tiltag, der yderligere målretter kommunens ydelser

mod de borgere, der har de største behov.

Der arbejdes derudover med forskellige typer af fleksible løsninger, der gør det muligt løbende at tilpasse kommunens tilbud og ressourcer til udviklingen i borgernes behov. Det gælder fx oprettelsen af fleksible omsorgspladser på bl.a. Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering, der kan håndtere midlertidige ændringer i behovet for plejeboliger.

Øvrige områder

Under ældre- og omsorgsudvalget er der endvidere en række områder, der i en periode har været underlagt forskellige strukturelle budgetmæssige udfordringer. Det gælder områderne specialiseret rehabilitering og vederlagsfri fysioterapi.

I 2020 blev vederlagsfri fysioterapi tilført midler til håndtering af strukturelle budgetmæssige udfordringer. Det forventes at presset på specialiseret rehabilitering vil fortsætte, hvorfor budgettet fortsat vil kunne blive udfordret. Udviklingen følges tæt.

Driftsbevillinger

Drift:	2021
Mio. kr. netto	
Omsorg	804,8
Hjælpebidrag	52,2
Sundhed	58,2
I alt	915,2

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 1,4 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 2,5 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 1,1 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 2,4 mio. kr. som vedrører:

En effektivisering på hjemmesygeplejen som følge af en udbredelse og udvidelse af arbejdet med sygeplejeklinikker og skærmbesøg i hjemmesygeplejen, hvilket vil give borgerne en større fleksibilitet. Budgettet reduceres med 0,5 mio. kr. i 2021 stigende til 0,7 mio. kr. i 2022 og frem.

På myndighedsområdet er det med budget 2021 besluttet at foretage et serviceeftersyn af den dialogbaserede visitation. Formålet er at skabe ram-

merne for en optimal dialog og gensidig læring mellem visitationen og leverandørerne, til gavn for borgerne. Budgettet reduceres med 1,2 mio. kr. i 2021 stigende til 1,3 mio. kr. fra 2024.

Botilbudsområdet reduceres med 0,1 mio. kr. i 2021 stigende til 0,2 mio. kr. i 2022 og frem som følge af etableringen af nye og tidssvarende nødkaldsanlæg, der understøtter "en device" på plejecentre. Det nye nødkaldsanlæg vil øge kvaliteten af det daglige arbejde og frigive tid til kerneopgaven.

Herudover investeres i en pakke med demensvenlige teknologier i 2021, hvilket vil have en effektiviseringsgevinst på 0,2 mio. kr. i 2022 stigende til 0,3 mio. kr. fra 2023. Formålet med pakken er at fremme kendskabet til velfærdsteknologiske løsninger på demensområdet.

Der investeres i 2022 i en lærings- og afprøvningslejlighed, hvor der kan udvikles innovative løsninger, der kan bidrage til at skabe effekt for borgerne. Som følge heraf reduceres budgettet med 1,0 mio. kr. i 2022 stigende til 1,2 mio. kr. fra 2023.

Ambulant genoptræning og rehabiliterings budget reduceres med 0,1 mio. kr. i 2021 stigende til 0,2 mio. kr. i 2022, idet det vurderes, at der er effektiviseringspotentiale ved at iværksætte en endnu mere fokuseret indsats, der har til formål at nedbringe antallet af udeblivelser og derved give et øget udbytte af træning.

Effektiviseringen "tilpasning af pulje til meraktivitet på aktivitetstilbud" på 395 t. kr. varigt fra 2021 skyldes, at det er blevet besluttet, at puljen fjernes, og at evt. udgifter sfa. meraktivitet fremover afholdes inden for udvalgets budgetramme.

Endelig forventes en reduktion af unødigt ventetid for borgere efter endt hospitalsbehandling at kunne reducere budgettet til øvrige sundhedsudgifter med 1,0 mio. kr. fra 2021.

Ud over de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021. På ældre- og omsorgsudvalget friholdes budgetter til løn på ældreområdet imidlertid fra omdisponeringen, og udvalgets bidrag udgør samlet 1,5 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 2,6 mio. kr. som vedrører:

En ældrepakke, hvis formål er at sikre større tryk og værdighed for ældre. Der er på plejecenterområdet prioriteret 23 mio. kr. i budgetperioden,

hvilket fordeler sig med 2,6 mio. kr. i 2021 og herefter 5,1 mio. kr. varigt. Pakken indeholder følgende elementer:

- Sikre overdragelse af viden ved vagtskifte i plejen af den enkelte ældre – ingen tab af viden.
- Styrket pårørendekontakt og fortsat prioritering af pårørendekoordinator.
- Værdighedsrådgivning og supervision af medarbejderne skal sikre vedvarende kvalitet.
- Fagligheden på plejecentrene styrkes med en udgående funktion fra hjemmesygeplejen.
- Bemanding styrkes på plejecentrene om aftenen, om natten og i weekenderne.

Som en del af ældrepakken blev det herudover besluttet at permanentgøre midlerne i Bedre Bemanding og værdighedsmilliarden med henholdsvis 8,1 mio. kr. og 13,9 mio. kr. fra 2022.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Masterplan - Betty 3, service	8,4	9,4
Masterplan - Diakonissestiftelsen, Servicedel	0,0	3,0
Masterplan - Hospitalsgrunden, Servicedel	0,9	77,9
Masterplan- Hospitalsgrunden, Boligdel	0,0	258,8
Masterplan - Ingeborggården (Boligdel)	76,5	443,6
Masterplan - Ingeborggården (Servicedel)	15,7	115,8
Masterplan - Søndervang, Boligdel	9,9	256,1
Masterplan - Søndervang, Byudvikling	1,6	7,7
Masterplan - Søndervang, Inventar	0,0	15,0
Masterplan - Søndervang, Servicedel	2,1	52,5
Plejeboligmodernisering – Projektledelse	1,6	37,0
Masterplan – Nimbus, Inventar	0,0	6,7
Effektivisering - Lærings- og afprøvningslejlighed	0,7	1,3
Effektivisering – ny nødkaldsanlæg	0,5	0,5
Effektivisering – pakke med demensvenlige teknologier	0,2	0,2
I alt	118,1	

Kultur- og fritidsudvalget

Aktiviteter

Kultur- og fritidsudvalget har ansvaret og prioriterer indsatsen for kommunens aktiviteter på Kultur- og Fritidsområdet.

Idræt og folkeoplysning

Området Idræt og Folkeoplysning omfatter primært aktiviteter, som reguleres af folkeoplysningsloven. Der ydes tilskud til en række aftenskoler, ligesom der ydes aktivitetstilskud til en lang række godkendte børne- og ungdomsforeninger på Frederiksberg. En del af disse driver deres aktiviteter i private lokaler, hvorfor de også har mulighed for at søge lokaletilskud.

Også driftstilskuddet til Københavns Boldklub (KB) og tilskuddet til Frederiksberg Idræts Union (FIU) til drift af deres egne haller ligger på folkeoplysningsområdet.

I regi af loven stilles endvidere offentlige lokaler vederlagsfrit til rådighed for godkendte foreninger.

Endelig er kommunens udgifter til den femårige visionsaftale "Bevæg Dig For Livet", som går på tværs af alle fagudvalg, budgetlagt her, ligesom kommunens udgifter til sommerferieaktiviteter for børn og unge og udgifterne til fritidspas og flygtningepas ligger under folkeoplysningsområdet.

På idrætsområdet ligger bevillingen til drift af de kommunale haller og anlæg, der varetages af FIU. Herudover er driften af skøjtebanen på Frederiksberg Runddel og forbrugsudgifterne til drift af en række idrætsanlæg samlet her.

Også de kommunale udgifter til Flintholm Svømmehal og Frederiksberg Svømmehal er omfattet af området Idræt og Folkeoplysning.

Biblioteker og kultur

Området Biblioteker og Kultur omfatter Biblioteket Frederiksberg, som består af Hovedbiblioteket på Solbjerg Plads, samt de fire biblioteksindgange på Godthåbsvej (familiebibliotek), Danasvej (bibliotek med medborgerskabsprofil), tankeområdet i KU.BE samt Medborgercenteret ved Nordens Plads.

Herudover omfatter området tilskud til en række små og store institutioner inden for

det kulturelle område – teatre, musik, museer mv. – ligesom driftsudgifterne til afvikling af en lang række tilbagevendende kulturelle events og arrangementer er budgetlagt på området.

Endvidere omfattes tre tilskudspuljer, hvoraf to disponeres af kultur- og fritidsudvalget og én af Musikudvalget på baggrund af ansøgninger fra en bred vifte af kulturelle aktører, store som små.

Endelig indgår driften af kultur- og bevægelseshuset KU.BE, samt de dele af Magnetten, som omfatter aktiviteter, der relaterer sig til kultur- og fritidsudvalget – primært kampsport og musik, i området Biblioteker og Kultur.

Institutioner

Institutioner
Frederiksberg Svømmehal
Flintholm Svømmehal
Hovedbibliotek
Biblioteksindgang Danasvej
Biblioteksindgang Godthåbsvej
Medborgercenter Nordens Plads
KU.BE

Hertil kommer driftsoverenskomster/aftaler med en række selvejende/private institutioner: Frederiksberg Museerne, Musikhøjskolen, Aveny-T, Ridersalen samt FIU.

Indholdsmål

I november 2019 godkendte kommunalbestyrelsen to nye politikker på kultur- og fritidsudvalgets område for perioden 2019-2022.

Kultur- og fritidspolitik

Kultur- og fritidspolitikken bygger på to overordnede visioner:

1. Frederiksberg er kendt for et stærkt og mangefacetteret kultur- og fritidsliv, der med afsæt i Frederiksbergs særlige identitet og by- og kulturmiljøer, markerer Frederiksberg som en kulturel by – både lokalt, nationalt og i særlige tilfælde internationalt.

2. Kultur- og fritidslivet er en integreret del af alle borgeres liv og på tværs af genera-

tioner – idet der er et særlig fokus på Frederiksbergs børn og unge.

Nedenfor er udvalgte indholdsmål i 2021:

Kultur- og Musikskole:

I Budget 2021 og i Bæredygtigt Frederiksberg er det besluttet, at der skal etableres en Kultur- og Musikskole på konservatoriegrunden i samarbejde med private aktører. Der er afsat 101,5 mio. kr. til projektet. I 2021 skal etableres rammer for aftaler med de private aktører.

Indholdsmæssigt tager den kommende kultur- og musikskole afsæt i aktiviteterne på Musikhøjskolen, som har et bredt udsnit af kulturelle aktiviteter – også i regi af Åben skole.

Biblioteket Frederiksberg:

Biblioteket Frederiksberg er byens største kulturinstitution. I 2021 er fokus på udmøntning af Biblioteksstrategi 2020-2023. Strategien sætter retning for udviklingen af biblioteket i de kommende år.

Parallelt hermed igangsættes fase 2 i moderniseringen af hovedbiblioteket med fokus på Åbent Bibliotek, som giver mulighed for udvidede åbningstider for borgerne.

Teatre og væksthus:

I tråd med kommunens teaterstrategi, er der stort fokus på at sikre økonomisk bæredygtighed hos byens professionelle teatre og at få flere teateroplevelser til byens børn og unge via en "En-til-alle-ordning". Dette er prioriteret i Budget 2021.

Riddersalen har fået øget tilskud i en 4-årig periode til realisering af teaterets visioner om en revitalisering og udvidelse af teaterets profil – bl.a. til også at omfatte en kabaretscene for unge og voksne. Ligeledes er der afsat fornyet tilskud til C:NACT.

I 2021 etablerer kommunen sammen med A. P. Møller Fonden et væksthus i tilknytning til Aveny-T, som understøtter teaterets udvikling i retning af en ny nationalscene for unge. Parallelt hermed skal arbejdes på at sikre teaterets økonomiske fundament.

Idræts- og bevægelsespolitik

Idræts- og bevægelsespolitikken har to overordnede visioner, som bygger på Bevæg Dig For Livet:

1. Idrætsdeltagelsen hæves med min. 10% i 2022 – svarende til 9.500 borgere
2. 5.000 flere skal være blevet medlem af en idrætsforening på Frederiksberg i 2022

Omdrejningspunkterne for indsatserne i Bevæg Dig For Livet har de sidste år været *forenings- og træningsfællesskaber, Småbørnsfamilier, Unge og Seniorer.*

Der bliver i starten af 2021 fastsat konkrete mål og indsatser for visionsaftalens sidste to år 2021-2022 (fase 3).

Facilitetsudvikling:

Omfanget og kvaliteten af Frederiksbergs udendørs og indendørs faciliteter er afgørende for at få flere borgere til at bevæge sig i tråd med Bevæg Dig For Livet.

- *Ny stor idrætshal på Rolighedsvej*
Der er i budgetperioden afsat 120,0 mio. kr. til etablering af en ny stor idrætshal på Rolighedsvej. Arbejdet med planlægningen af idrætshallen startes op i 2021 – i samarbejde med en lang række aktører.
- *Vedligeholdelse af eksisterende idrætsfaciliteter*
Der er i budgetperioden ligeledes afsat 26 mio. kr. til vedligeholdelse af en række eksisterende idrætsfaciliteter. I 2021 rettes fokus primært på renowering af Hermeshallen og planlægning af udskiftning af kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej, Frederiksberg Stadion og Nandrupvej.

Frederiksberg Badene:

Renoveringen af Frederiksberg Svømmehal forventes færdiggjort i 2021 – et projekt der kræver stort fokus.

Med genåbningen af Frederiksberg Svømmehal skal i 2021 sikres fundamentet for en optimal samdrift med Flintholm Svømmehal i det fælles "Frederiksberg Badene".

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Idræt og folkeoplysning	85,1
Biblioteker og kultur	101,9
<i>I alt</i>	<i>187,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 0,2 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 5,6 mio. kr., som al-

lerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 5,8 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 0,5 mio. kr. som vedrører:

- Udvikling af drift af udendørs idrætsfaciliteter reduceres med 0,1 mio. kr.
- En tilpasning af de udvalgte puljer medfører en reduktion på 0,1 mio. kr.
- Nyt koncept for By- og Kulturmagasinet medfører en reduktion på 0,2 mio. kr.

Ud over de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021, og kultur- og fritidsudvalgets bidrag udgør på denne baggrund 1,3 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 2,5 mio. kr. som vedrører:

- I perioden 2021-2022 afsættes årligt 0,2 mio. kr. til videreførelse af forsøgsordningen med 65+ årige.
- Der afsættes tilskud på 0,7 mio. kr. til C:NTECT.
- I 2022 afsættes der ekstraordinært tilskud til Frederiksborgmuseerne på 1,0 mio. kr. samt tilskud til Copenhagen Phil på 0,5 mio. kr.
- I perioden 2021-2022 afsættes årligt 0,3 mio. kr. til Frederiksberg Festspil.
- I perioden 2021-2022 afsættes der årligt tilskud til Parasport Frederiksberg på 0,1 mio. kr.
- For at understøtte en udvidelse af teatrets profil øges tilskuddet til Ridder salen med 0,9 mio. kr. årligt i perioden 2021-2024.
- I perioden 2021-2022 afsættes årligt 0,2 mio. kr. til en fortsættelse af initiativet "Spring For Livet".
- Fra 2022 og frem tilføres driften af Frederiksberg Badene årligt 1,1 mio. kr.
- Fra 2021 og frem afsættes der årligt 0,2 mio. kr. til udvidelse af åbningstiden i udvalgte haller under FIU.

- I 2022 afsættes 0,4 mio. kr. til en fortsættelse af Fritidspasordningen målrettet udsatte børn og unge samt flygtninge.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Pulje til åbne idrætsanlæg*	0,3	-
Pulje til gavlmaleri*	0,5	-
Renovering af Frederiksberg Svømmehal	54,8	95,2
Modernisering af Frederiksbergs Hovedbibliotek	8,0	12,6
Klubhus - FB	0,8	11,6
Kultur- og Musikskole	1,0	101,5
Væksthus Aveny-T	2,0	2,0
Frederiksberg Badene	5,5	5,5
Løberute	2,3	2,3
Ny idrætshal på Rolighedsvej	1,0	120,0
Udvikling af drift af udendørs idrætsfaciliteter	0,1	0,1
I alt	76,4	

*Note: Puljerne er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Børneudvalget

Aktiviteter

Børneudvalget har ansvaret for dagtilbud i førskolealderen og den familiesociale indsats, som rummer rådgivnings- og myndighedsopgaverne for børn, unge og familier med særlige behov.

Dagtilbud til børn

Området omfatter kommunens daginstitutioner, dagpleje, tilskud til privat børnepasning og køb af specialpladser i dagtilbud.

Der er i alt 58 dagtilbud (inklusiv dagplejen) beliggende i Frederiksberg Kommune med i alt 6.063 pladser. Der er 23 kommunale, 20 selvejende og 14 private dagtilbud.

Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. De skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og derigennem bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Rammerne i dagtilbud skal give et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund. I samarbejde med forældrene skal dagtilbud sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud.

I samarbejde med forældre og skole skal dagtilbud sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Tilbud til børn og unge med særlige behov

Tilbud til børn og unge med særlige behov omfatter forebyggende indsatser for børn og deres familier samt anbringelser af børn udenfor hjemmet i fx opholdssteder, døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og plejefamilier.

Frederiksberg Kommune har indgået driftsoverenskomster med fire selvejende institutioner beliggende på Frederiksberg, som leverer døgntilbud samt ambulante ydelser indenfor området.

Endvidere arbejdes der med tilbud i form af socialrådgivere i daginstitutioner og skoler, hjemmevejledere og familievejledere.

Myndighedsdelen træffer både afgørelser i sager, hvor behovet for støtte er begrundet i psykosociale og handicaprelaterede forhold. Myndighedsdelen omfatter således også afgørelser om handicapkompenenserende ydelser vedrørende børn og unge.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge

Fællesrådgivningen for børn og unge tilbyder psykologisk og pædagogisk rådgivning til dagtilbud, skoler, familieafdelingen samt direkte til børn, unge og familier.

Merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste

Under aktiviteten afholdes udgifter til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste ved forsørgelse i hjemmet af børn under 18 år med betydeligt og varigt nedsat fysisk og psykisk funktionsevne.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på børneudvalgets område, samt det prognosticerede antal pladser i 2021.

Dagtilbud		
Institutioner og prognosticeret antal pladser i 2021		
Type	Institutioner	Pladser
Dagpleje	1	39
Privat pasning		136
Privat/pulje institutioner	14	415
Vuggestuer	1	45
Børnehaver	1	40
Integrerede institutioner	40	4.991
Særlige dagtilbud	1	34

De 40 integrerede institutioner er fordelt på 21 kommunale daginstitutioner og 19 selvejende daginstitutioner. Vuggestuen og det særlige dagtilbud er kommunale institutioner og børnehaven er en selvejende institution. Af de prognosticerede 4.991 integrerede pladser er 555 skovbørnehavepladser.

Børn og unge med særlige behov		
Institutioner og prognosticeret antal pladser i 2021		
Type	Institutioner	Pladser
<u>Anbringelser:</u>		
Døgnpladser for børn og unge	3	35
Hybler	1	5
Lejlighed eller hybelplads kombineret med kontaktpersonforløb	1	17

Børn og unge med særlige behov		
Institutioner og prognosticeret antal pladser i 2021		
<u>Forebyggende foranstaltninger:</u>		
Døgnoophold for familier	1	6
Ambulant familiebehandling	1	18
Kontaktperson til unge og deres familier	1	Varierer ifht. behov

Frederiksberg Kommune har driftsoverenskomst med fire selvejende institutioner, som leverer ydelser inden for opholdssteder, forebyggende indsatser og døgninstitutioner. Det er Allégården, Bülowvej, Josephine Schneiders Hus samt Ungdomspensionen på Jens Jessensvej.

Indholdsmål

Kvalitet i pædagogisk praksis

Kommunen har gennem en årrække arbejdet systematisk med at sikre kvalitet i den almene pædagogiske praksis gennem udvikling af læreplaner og udvikling af nye metoder til dokumentation af effekt af det pædagogiske arbejde.

Med vedtagelsen af lov 554 den 29. maj 2018 er der fastsat et fælles værdigrundlag, som alle landets dagtilbud skal arbejde ud fra, 12 pædagogiske læringsmål og der er indført større fleksibilitet.

Det fælles værdigrundlag og de 12 pædagogiske læringemål er nu implementeret og indlejret i rutiner og praksis på kommunens 43 kommunale og selvejende dagtilbud.

Frederiksberg Kommune vil i budgetperioden sætte yderlige fokus på kvaliteten i dagtilbuddene gennem en samlet kvalitetsstrategi og med en masterplan for den fysiske udvikling af dagtilbuddene, der fastsætter principper for det pædagogiske læringsmiljø, så de fysiske rammer kan følge med de pædagogiske ambitioner.

Nedbringelse af sygefravær

I budgetperioden er der fortsat fokus på at nedbringe sygefraværet i kommunens dagtilbud, som ligger over kommunens måltal. Fokus omfatter ledelsesmæssig opfølgning på fravær og trivselsfremmende indsatser og fokus på tilbagevenden til arbejde.

Nedbringelse af sygefraværet øger tilstedeværelsen og dermed muligheden for at gennemføre de planlagte pædagogiske aktiviteter.

Øgede normeringer i dagtilbud

Med budget 2020 blev der afsat midler til at øge normeringerne i dagtilbuddene på Frederiksberg, og med budget 2021 blev det yderligere besluttet, at fremrykke tidspunktet for, hvornår der skal være tre børn pr. voksen i vuggestuen og seks børn pr. voksen i børnehaven fra 2023 til 2022. Dagtilbuddene har allerede i 2020 begyndt at øge normeringerne og dette vil fortsætte i 2021 og frem.

Mønsterbryderindsatser

Frederiksberg Kommune arbejder med mønsterbryderindsatser for at målrette tilbud til udsatte børn og unge, som i kraft af deres sociale eller familie-mæssige forhold under den tidlige opvækst vurderes at være i risiko for ikke at få en uddannelse og blive selvforsørgende senere i livet.

I 2019 forelå resultaterne af en ekstern evaluering af mønsterbryderindsatserne. I forlængelse heraf er Mønsterbryderudvalgets midler yderligere fokuseret på 0-6 års området.

Der er fx igangsat et projekt i Sundhedsplejen, der skal styrke den tidlige opsporing hos gravide, som vurderes at være i en udsat position med henblik på at styrke forældrenes handlekompetencer overfor det nyfødte barn.

Projektet implementeres i budgetperioden.

Digitalisering

Børneudvalget godkendte den 13. august 2018 Digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet, som ramme for digitaliseringsarbejdet i budgetperioden.

Der er i digitaliseringsstrategien fastsat tre overordnede mål, som inddragelsen af digitale redskaber, skal medvirke til at:

- styrke arbejdet med de pædagogiske indsatser i dagtilbuddene
- give børn de bedste forudsætninger i en digital verden
- smidiggøre pædagogisk dokumentation, evaluering og forældresamarbejde

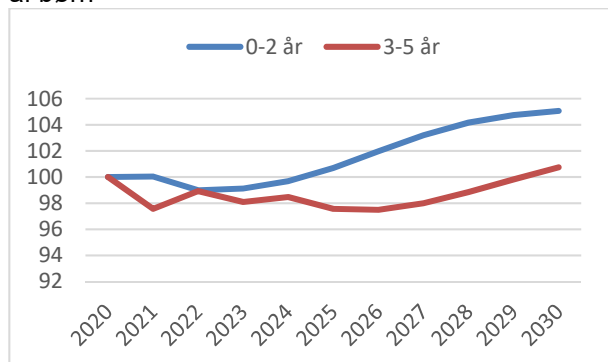
Der er igangsat og implementeret en række digitaliseringsinitiativer i 2019 og 2020, som der fortsat arbejdes på at få implementeret helt i bund i 2021.

Strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

Befolkningsprognose 2020 viser, at mange års vækst i antallet af børn er afløst af et svagt fald frem til 2024 hvorefter børnetallet igen forventes at stige frem mod 2030.

Figur - Indekseret (2020=100) udvikling i antallet af børn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2020

Tiltag på det familiesociale område

Styrkelse af det familiesociale område

Efter at der i november 2019 blev konstateret en række alvorlige fejl i sagsbehandlingen på det familiesociale område i Frederiksberg Kommune er der iværksat en handleplan for en genopretning af området over en periode, der strækker sig over 2020-2022.

I 2020 har der været fokus på at skabe tryghed for børnene i den forstand, at der er taget stilling til barnets udækkede behov. Der er med dette formål foretaget en grundig sagsgennemgang af de akutte sager med fokus på at skabe tryghed for barnet. Dette arbejde er nu afsluttet.

I 2020 og ind i 2021 vil der være særlig fokus på, at der er sikret lovmedholdelighed i alle sager samt at der foregår en systematisk og inddragende sagsbehandling.

Der er i 2020 som led i handleplanen gennemført en analyse af organisation, samarbejder og tilbudsvifte, som afsæt for en omlægning til en tidlig og effektiv indsats. Dette arbejde er fortsat i gang.

Fælles ungeindsats

Der blev i 2019 afsat midler til arbejdet med den fælles kommunale ungeindsats, som indebærer et tæt samarbejde mellem familieafdelingen og ungecentret. Nøgleordene er én kontaktperson og én samlet plan for den unge. Arbejdet er i gang og fortsætter i 2021.

Styrket styringsgrundlag

I budgetperioden arbejdes der videre med implementeringen af Callibra til digital understøttelse af økonomistyringen på anbringelsesområdet.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Dagtilbud til børn	531,7
Tilbud til børn og unge med særlige behov	164,9
Fællesrådgivningen for Børn og Unge	6,7
Merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste	10,7
<i>I alt</i>	<i>714,1</i>

Udvikling i budgettet

Samlet for hele Børneudvalget er budgettet forøget med 4,2 mio. kr. i forhold til sidste års budget. Dette dækker over en reduktion på 5,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 9,3 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

I budget 2021 er der ud over budgetforliget truffet en række beslutninger i forbindelse med 2. finansielle orientering, der har betydning for budgettet på udvalgets område vedrørende det familiesociale område. I forhold til oprindeligt budget 2021 er budgetgenopretningen på 25,6 mio. kr., inklusiv 3,8 mio. kr. i merindtægter vedr. statsrefusion. I netto-beløbet på 25,6 mio. kr. indgår en effektivisering, som betyder, at budgettet er reduceret med 3,5 mio. kr. med stigende profil i overslagsårene.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 1,9 mio. kr. som vedrører:

Tilpasning af en række centrale puljer til annoncer, møder og tolkeudgifter til det faktiske forbrug. Derudover foretages en reduktion i beløb til børnerelaterede udgifter til daginstitutionerne på i alt 1,2 mio. kr.

Antallet af institutioner, der har åbent på lukkedage reduceres, 0,1 mio. kr.

Der foretages en justering af midler til kompetenceudvikling på baggrund af den øgede digitalisering på området på 0,3 mio. kr.

En pulje vedr. gammelt regnskabsår for selvejende daginstitutioner afskaffes, 0,3 mio. kr.

Udover de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær om-disponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Om-disponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021. På børne-

udvalget friholdes budgetter, der tæller med i normeringen imidlertid fra omdisponeringen, og udvalgets bidrag udgør samlet 2,7 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 0,2 mio. kr. som vedrører:

Frederiksberg Kommune øger samarbejdet med ZOO og der afsættes midler til, at dagtilbuddene får øget adgang til at komme i ZOO.

Derudover er der afsat 4,0 mio. kr. i 2022 til at fremrykke indførelsen af minimumsnormeringer i dagtilbuddene i Fredriksberg Kommune, således at er i 2022 vil være 3 børn. pr. voksen i vuggestuen og 6 børn pr. voksen i børnehaven.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Børnehuset Frederiksvej - Voldgiftssag	0,3	1,7
Pulje til vedligehold af daginstitutioner	0,2	-
Pulje til legepladser for dagtilbud*	0,5	-
<i>I alt</i>	<i>1,0</i>	

*Note: Puljen er flerårig uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på børneudvalgets område gældende i 2021.

Takster 2021	kr. pr. måned
Dagpleje	
Fuldtidstakst	3.064
Deltidstakst, fast	1.395
Deltidstakst, pr. time	34
Vuggestue	
Fuldtidstakst	3.064
Deltidstakst, fast	1.395
Deltidstakst, pr. time	34
Frokosttakst	558
Børnehave	
Fuldtidstakst	1.698
Deltidstakst, fast	815
Deltidstakst, pr. time	18
Frokosttakst	558

Socialudvalget

Aktiviteter

Socialudvalget har ansvaret for at prioritere kommunens aktiviteter på det specialiserede voksenområde. Socialudvalget har ligeledes ansvaret for kommunens boligsociale arbejde, integrationsindsats og støtte til frivilligt socialt arbejde.

Tilbud til voksne med særlige behov

Aktiviteterne dækker beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, botilbud til hjemløse, behandling af alkohol- og stofmisbrug, botilbud for længerevarende ophold, botilbud til midlertidigt ophold, kontaktperson- og ledsageordninger, borgerstyret personlig assistance (BPA-ordningen), støtte i eget hjem mv. samt særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse.

Senblindekurser

Køb af særlige revalideringspladser i andre kommuner, herunder senblindekurser.

Sociale formål

Merudgifter til voksne med nedsat funktionsevne samt enkeltudgifter til primært kontanthjælpsmodtagere, såsom uforudsete enkeltudgifter og sygebehandling.

Personlige tillæg

Udbetalinger til helbredstillæg, udvidet helbredstillæg og personlige tillæg.

Integrationsindsats

Aktiviteterne har udspring i integrationspolitikken, som er rammen om integrationspuljen, hvorfra der tildeles midler til integrationsprojekter og aktiviteter på tværs af alle udvalgsområder. Hertil kommer udgifter til midlertidig og permanent boligplacering af flygtninge. Øvrige udgifter ift. flygtninge indgår under de relevante øvrige fagudvalg.

Boligsociale arbejde

Aktiviteterne er med til at sikre, at alle kommunens boligområder er attraktive bosteder, som er egnede til at danne rammen om et godt liv med høj livskvalitet for beboerne. Der iværksættes tiltag, som skal hjælpe med at forebygge sociale og sundhedsmæssige problemer, men også målrettede indsatser omkring fx arbejdsløshed, kriminalitet og eksklusion.

Støtte til frivilligt socialt arbejde

Aktiviteterne omfatter støtte til frivillige foreninger og organisationer, samt tiltag der understøtter det aktive civilsamfund og frivilligt socialt arbejde.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på socialudvalgets område samt det prognosticerede antal pladser i 2021.

Type	Inst.	Pladser
Botilbud med døgndækning for autister	3	42
Botilbud med døgndækning for dobbeltdiagnosticerede	1	23
Botilbud med døgndækning for udviklingshæmmede	2	35
Botilbud med døgndækning for sindslidende	3	78
Bofællesskaber med hjemmvejledning for udviklingshæmmede	2	26
Botilbud med personale i dagtimerne for sindslidende	4	44
Tilbud til hjerneskadede	1	8
Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud	1	100
Alkohol- og stofmisbrug	1	465
Herbergspladser, akutboliger og opsøgende indsats for hjemløse	6	86
Støtte i eget hjem	1	Visiterede støttetimer

Udover ovenstående køber kommunen pladser i andre kommuner, i regionalt regi mv. svarende til ialt 371,3 helårspersoner, jf. regnskab 2019.

Indholdsmål

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at den enkelte voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt.

Opfølgning på nedenstående indholdsmål vil ske i forbindelse med den årlige revision og opdatering af den sociale masterplan (senest fremlagt for SU 8. juni 2020), samt ved opfølgning på handleplaner vedr. Handicap-, Udsatte- og Integrationspolitikkerne 2019-2022.

Indholdsmål 1

Kompensationsprincippet og den rehabiliterende tankegang medfører, at fokus flyttes fra botilbud til socialpædagogisk støtte, således at flere borgere får midlertidige tilbud frem for længerevarende botilbud., jf. den sociale masterplan (SU 8. juni 2020).

Indholdsmål 2

Fællesfaglig bæredygtighed i henhold til den sociale masterplan medfører, at Frederiksberg Kommune gradvist ændrer profil, således at flere borgere modtager tilbud i Frederiksberg Kommune frem for i andre kommuner, jf. den sociale masterplan (SU 8. juni 2020).

Indholdsmål 3

Med udgangspunkt i Handicappolitikken gælder, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser (mål 1 af 7 i Handicappolitik 2019-2022, godkendt i Kommunalbestyrelsen den 27. august 2018).

Indholdsmål 4

Med udgangspunkt i Udsattepolitikken gælder, at en større andel af borgere karakteriseret som "udsatte" lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer (mål 6 af 7 i Udsattepolitik 2019-22, godkendt af kommunalbestyrelsen den 28. januar 2019).

Indholdsmål 5

Den socialt bæredygtige by kan inkludere alle borgere og udvikle sig positivt med mennesker, som bor der.

Indholdsmål 6

Med udgangspunkt i Integrationspolitikken gælder, at en større andel af borgere med anden etnisk baggrund end dansk gennemfører en ungdoms- eller videregående uddannelse (mål 2 af 6 mål i Integrationspolitik 2019-2022, godkendt af kommunalbestyrelsen den 25. februar 2019).

Strategiske tiltag og udfordringer

Med udgangspunkt i den sociale lovgivning, lov om retssikkerhed og administration, de langsigtede mål i Handicap- og Udsattepolitik og den sociale masterplan er der følgende særlige temaer under socialudvalget.

Den sociale masterplan

Den faglige, økonomiske og bygningsmæssige konsolidering på det specialiserede socialområde styres og prioriteres gennem den sociale masterplan. De socialpolitiske pejlemærker sætter retning

for, hvordan kommunen bevilger støtte til voksne med særlige behov.

Det er vigtigt at prioritere lokale kvalitetsløsninger ud fra et nærhedsprincip og samtidig sørge for, at indsatsen ikke er mere omfattende, end der er behov for. Herunder også at tænke velfærdsteknologi ind, hvor det centrale udgangspunkt er, at teknologi og faglighed skal understøtte og ses i sammenhæng med hinanden.

Krumtappen i den sociale masterplan er at udvide og modernisere bygningsmassen for at give plads til at rumme dels borgere fra nedslidte egne tilbud og dels borgere fra dyre tilbud i andre kommuner. Der etableres tilbud, som videreudvikler på den eksisterende faglighed og dermed øger kvaliteten i Frederiksberg Kommunes tilbud. Samtidig sikres en samlet effektivisering.

I det rehabiliterende perspektiv er det målet at mestre eget liv og sikre størst mulig selvhjulpethed. For at hjælpe på vej er det dels vigtigt, at der er kvalitet i sagsbehandlingen, så borgernes retssikkerhed sikres, og dels at der hele tiden arbejdes på at skabe en koordineret og sammenhængende indsats. For så vidt angår kvaliteten af de trufne afgørelser, træffes disse inden for det gældende lovgrundlag og i overensstemmelse hermed. Der ses dog samtidig et potentiale i både et borgerperspektiv og et økonomisk perspektiv i forhold til at arbejde videre med de temaer, der også øger retssikkerheden i afgørelserne.

Håndtering af udgiftspres

Frederiksberg Kommune er blandt de kommuner i landet, der har de laveste udgifter på det specialiserede socialområde set i forhold til indbyggertal, men socialområdet er imidlertid præget af udgiftspres. Senest ved 3. forventede regnskab 2020 forventes et merforbrug på 24,8 mio. kr. på service-rammen.

Budgetforliget for 2021-22 håndterer dette og anvender en række veje til at løse udfordringen. Det sker med udgangspunkt i 'Den Sociale Masterplan' som politisk og strategisk pejlemærke for den overordnede udvikling, hvor partierne noterer sig, "at der i dag er en bredere tilbudsvifte, som gør det muligt at udvikle og tilpasse kommunens tilbud efter fremtidens behov. Det giver både et kvalitetsløft og øger borgernes livskvalitet. Og det giver afkast i form af lavere enhedsomkostninger".

Udgiftspreset skyldes primært:

- Stigning i udgifter til særligt tilrettelagt undervisning for unge med særlige behov (STU). I budgetaftalen for 2021 og 2022 tilkendegav partierne, at det er en positiv udvikling, at flere unge i målgruppen ønsker

uddannelse, men det er også forbundet med større økonomiske omkostninger. Det er i budgetaftalen besluttet, at der gives et løft af budgettet til STU fra 2021 og fremefter, sådan at det kommer på niveau med det forventede forbrug i 2020.

- Tabte ankesager fordelt på forskellige indsatsparagraffer, inklusiv tilbagebetaling for tidligere år.
- Mindre afgang af borgere. Fra 2019 ses en langt mindre afgang af borgere end tidligere år. Samtidig stiger gennemsnitsalderen for de borgere kommunen har i botilbud i takt med den generelle sunde aldring i samfundet (alt andet lige senere afgang end forudsat i prognoserne. Det betyder at spændet mellem tilgang af nye borgere og afgang vokser.

På socialudvalgets ramme har der frem til medio 2019 samlet været balance netto, eksklusiv den særskilte udfordring vedr. udgiftsvækst til særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, STU. Merudgifter på udvalgte øvrige indsatser har været håndteret inden for udvalgets ramme uden serviceforringelser. Som led i den økonomiske styring, arbejder forvaltningen løbende på at løse det stigende udgiftspres, der ses på det specialiserede socialområde. Dette sker blandt andet via den sociale masterplan, der forelægges politisk én gang årligt. Fokus i den sociale masterplan er at sikre den optimale kobling af faglig kvalitet, byggeri og økonomi på kort og længere sigt.

Forvaltningen udarbejder løbende sager vedr. udgiftsudviklingen, der også forelægges politisk som de forventede regnskaber. Der er forelagt 2-3 sager af denne karakter årligt siden 2014. Med målet om at sikre en forsat bæredygtig økonomisk udvikling med langsigtede og holdbare løsninger på det voksspecialiserede område, fremlægges for Socialudvalget den 23. november 2020 dels en prognose for budgetoverholdelse i 2021-2022, dels en status på økonomien, som bygger videre på budgetforligets overordnede sigtelinjer i en genopretningsplan.

Udsatte og hjemløse

Udsattepolitikken skal understøtte implementeringen af Frederiksberg Kommunes Udsattepolitik 2019-22. Handleplanen har som overordnet mål at sikre, at socialt udsatte borgere får mulighed for at bidrage med deres ressourcer, og at den enkelte borger støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. De socialt udsatte borgere kan blandt andet være ramt af misbrug, hjemløshed, sindslidelse, dårligt helbred, ringe økonomi samt manglende socialt netværk, og

for den enkelte er det ofte en kombination af disse problemstillinger.

I Handleplanen sættes der særligt fokus på strategisk forebyggende indsats for udsatte borgere og på at styrke en koordineret og sammenhængende indsats. Undersøgelser på området viser, at forebyggelse og tidlige indsatser kan bremse en social deroute, og menneskelige, såvel som økonomiske omkostninger derved kan mindskes. Den fremskudte sagsbehandling er eksempel på en proaktiv og opsøgende indsats, som styrker helhedsorienterede løsninger for udsatte borgere. Der er ligeledes særligt fokus på at sikre trygge overgange fra ung til voksen, gennem tiltag som styrker koordination på tværs af forvaltninger for unge med særlige behov.

Der er nationalt formuleret en række målsætninger for de mest udsatte borgere – ”10 mål for social mobilitet”. Udsattepolitikens handleplan skal være med til at sikre, at disse mål nås.

Social bæredygtighed og boligsociale indsatser

Frederiksberg skal være en mangfoldig by og kommunen vil understøtte alle generationers muligheder for at have en høj livskvalitet i hverdagen. Det handler om at udvikle tilbud, faciliteter og rum, ligesom det at skabe rammer for fællesskaber og relationer på tværs af generationer fremmer den sociale sammenhængskraft.

Desuden er det en del af Frederiksbergstrategien, at Frederiksberg skal være en socialt bæredygtig by, som kan inkludere alle borgere og give plads til alle. Den sociale bæredygtighed skal blandt andet understøttes gennem en stærk integrationsindsats og ved at gennemføre områdefornyelse, boligsociale indsatser og helhedsplanlægning i byområder, hvor der er brug for særlig opmærksomhed for at skabe positiv udvikling.

Arbejdet omfatter blandt andet udvikling af de boligsociale indsatser i samarbejde med boligorganisationerne, frivillige foreninger og virksomheder.

Integration

Socialudvalget har ansvaret for den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver på integrationsområdet for så vidt angår integrationspolitik, integrationshandleplan, integrationspulje og -priser. Socialudvalget har derudover selvstændigt ansvar i forhold til tilvejebringelse af boligløsninger for nyankomne flygtninge.

Flygtninge har krav på at kommunen tilvejebringer en bolig. Frederiksberg Kommune har de senere år arbejdet på at optimere de kommunale anvisningsmuligheder ved en lang række forskellige indsatser. Der henvises til flygtningeboligsagen som senest er

behandlet på møde i socialudvalget den 25. november 2019, punkt 112.

Der forventes fortsat en mindre tilgang af flygtninge og familiesammenførte i de kommende år. De seneste prognoser viser et fald i forventet antal flygtninge til Frederiksberg i forhold til tidligere prognoser. Det betyder, at Frederiksberg Kommune i løbet af 2021 forventes at være i stand til at dække behovet for varige/permanente boliger til flygtninge.

Fremadrettede investeringer, lejemål og lignende prioriteres i kommunens samlede anlægsplan.

De ovennævnte forhold indgår i forskellige former i budgetgrundlaget til budget 2021-2025.

Driftsbevillinger

Drift:	
Mio. kr. netto	2021
Integrationsindsats	3,1
Boligsocialt arbejde mv.	7,4
Tilbud til voksne med særlige behov	415,2
Senblindekurser mv.	0,5
Sociale formål	3,6
Personlige tillæg og helbredstillæg mv.	11,0
Støtte til frivilligt socialt arbejde mv.	5,3
<i>I alt</i>	<i>446,1</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 25,3 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 16,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 9,3 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 1,5 mio. kr. som vedrører nedenstående tiltag:

Nye aktiviteter på Magneten – oprettelse af køkkentilbud (0,45 mio. kr.). Der oprettes et nyt køkkentilbud på Center for Social Virksomhed (Magneten), som et satellittilbud på Lioba. Etableringen af køkkenet vil medføre færre køb af eksterne tilbud, og dermed samlet set en besparelse.

Bedre koordinering mellem botilbud og aktivitets- og samværstilbud (0,4 mio. kr.). Ved en samtænkning af vagtplaner på botilbuddene og Center for Social Virksomhed vil der kunne ske en optimering

af vagtplanlægningen og dermed en bedre anvendelse af personaleressourcerne.

Energioptimering via klimavenlig adfærd i botilbud. I 2021 er der netto tale om en investering på 0,4 mio. kr. Midlerne skal bruges til ansættelse af en energikonsulent i 2021 på magistratens område, hvorefter der i de følgende år forventes en besparelse på energiforbruget i områdets bygningsmasse på 0,15 mio. kr. årligt på socialudvalget.

Unge med handicap – flere i egne botilbud (0,55 mio. kr.). Ved et styrket samarbejde mellem Familieafdelingen og Socialafdelingen forventes en bedre planlægning og overgang for borgere der overgår fra børne- til voksenområdet. Som følge heraf vil udgifterne til køb af botilbudspladser hos eksterne leverandører kunne reduceres.

Aktivitetstilpasning af integrationspuljen (0,6 mio. kr.). Tilpasningen af den tværgående integrationspulje indebærer at denne fremadrettet vil være på 0,7 mio. kr.

Fra 2022 er der indarbejdet en effektivisering på 0,1 mio. kr. som vedrører fagsystemet Sensum og arbejdet med at udvikle fælles faglige begreber på socialområdet.

Det blev endvidere besluttet, at der via en reserve finansieret ved effektiviseringer tilføres området 1,6 mio. kr.

Ud over de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponeringen indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021, og socialudvalgets bidrag på denne baggrund udgør 4,4 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 3,5 mio. kr. i 2021. Der er besluttet en permanentgørelse af en række midlertidige bevillinger der vedrører forskellige forebyggende og fremskudte indsatser. Der er tale om følgende indsatser:

Styrket indsats i forhold til unge hjemløse på 0,9 mio. kr., hvoraf 0,5 mio. kr. bevilges på socialudvalget. Der er givet en permanent bevilling til en koordinerende ungesagsbehandler og en bostøttemedarbejder med det formål at styrke den koordinerende indsats for udsatte unge i overgangen fra børne- og ungeområdet til voksenområdet.

Den integrerede psykiatriske indsats (1,2 mio. kr.). Midlerne er givet til en særlig håndholdt og koordineret indsats for voksne borgere med psykiske vanskeligheder, som både får tilbud hos region og kommune.

Der er afsat 1,0 mio. kr. i 2021 og 2022 til en styrket boligsocial indsats.

Grænsen for rådighedsbeløb for pensionister hæves, og der er afsat 0,6 mio. kr. til øgede udgifter til personlige tillæg.

Endelig er der givet en bevilling på 0,25 mio. kr. til et kompetenceløft på det specialiserede socialområde. Bevillingen er givet til en styrket kompetenceudvikling med det formål fortsat at prioritere indsatsen til styrket faglighed og sammenhæng i indsatsen.

Der er endvidere besluttet en permanentgørelse af en række midlertidige bevillinger med virkning fra 2022. Der er tale om følgende indsatser:

Øget tryghed og sikkerhed på herberger og botilbud (1,2 mio. kr.). Midlerne går til en række forebyggende indsatser med henblik på at øge trygheden på herberget Lærkehøj og Lindevangen og botilbuddet Lioba.

Tryghed i Finsens Have (0,3 mio. kr.). Midlerne går til at videreføre en række forebyggende indsatser og pædagogiske aktiviteter med henblik på at sikre trygheden for beboerne i området.

Socialfaglig sygeplejerskekompetence i gadeplansindsatsen (0,3 mio. kr.). Socialsygeplejersken har til opgave at styrke den akutte sundheds- og socialfaglige indsats for socialt udsatte borgere.

Opsøgende tandbehandling for socialt udsatte med 0,2 mio. kr. hvoraf der er afsat 0,1 mio. kr. på socialudvalget. Midlerne er til det opsøgende arbejde i forhold til de udsatte borgere som har behov for ekstra støtte for at benytte tandplejen. Der ydes endvidere hjælp i form af ledsagelse til tandlæge og hjælp til processen med at søge økonomisk støtte til behandlingerne.

For 2022 er der bevilget 2,3 mio. kr. til at videreføre en række forskellige aktiviteter i den boligsociale indsats med udgangspunkt i strategien om den socialt bæredygtige by. Bl.a. som følge af reduceret støtte fra Landsbyggefonden fra 2021 vil der i 2021-22 blive arbejdet på en ny fremtidig strategi for det boligsociale arbejde.

Endelig er der i 2022 bevilget 0,3 mio. kr. til støtte til foreningen TUBA's arbejde. Foreningen tilbyder anonym og vederlagsfri terapi og rådgivning til unge, der er vokset op i familier med alkohol- eller misbrugsproblemer.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg: mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Masterplan for det specialiserede socialområde	0,0	4,2
Sensum og Fælles Faglige Begreber på Socialområdet	0,3	0,3
<i>I alt</i>	0,3	

By- og miljøudvalget

Aktiviteter

By- og miljøudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter, der vedrører byudvikling, infrastruktur, grønne og rekreative områder, kollektiv trafik og miljø. Derudover har udvalget også ansvaret for renovationen, som er brugerfinansieret.

Kirkegårde

Drift af Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark Kirkegård samt krematoriet er organiseret med Vej, Park og Miljø som bestiller. Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) og en privat leverandør som udfører.

Miljø

Under miljø er flere delopgaver:

Graffitirensning på kommunale ejendomme er delvist udbudt til en privat aktør. Graffitirensningen på byinventar m.v. udføres af FGV.

Jordforurening dækker over undersøgelser og overvågning af grundvandsressourcen samt kontrol med forurenede jord i forbindelse med byggerier.

Bærbare batterier vedrører udgifter og indtægter i forbindelse med indsamlingen af batterier og akkumulatører.

Miljøtilsyn med virksomheder dækker over udgifter og indtægter i forbindelse med godkendelse og tilsyn med virksomheder.

Øvrig planlægning, undersøgelse, tilsyn mv. dækker over øvrige udgifter til administration vedrørende miljølovgivningen, herunder kommunens årlige bidrag til Danmarks Miljøportal.

Skadedyrsbekæmpelse vedrører primært bekæmpelse af rotter. Den praktiske del af skadedyrsbekæmpelsen er udliciteret. Området er finansieret gennem en årlig fastsat promille på 0,0395‰ af ejendomsværdien. Promillen fastsættes sådan, at indtægterne svarer til udgifterne på området over en årrække.

Grønne områder

Grønne områder vedrører opgaven med vedligeholdelse og renholdelse af kommunens vejtræer, parker og legepladser m.v. Vedligeholdelse og renholdelse varetages af henholdsvis FGV og en privat leverandør. Herudover løser FGV en del af sine opgaver med anvendelse af en privat underleverandør.

Vejvæsen og parkering

Vejvæsen og parkering dækker over følgende opgaver:

Vejvedligeholdelse er vejafmærkning, renholdelse, udbedring af skader, renovering af fortove, veje og cykelstier. Vedligeholdelse og renholdelse af vejene varetages af FGV. Renovering af kommunens veje, cykelstier m.v. udliciteres løbende til private aktører.

Vintertjeneste dækker udgifter til glatførebekæmpelse og snerydning. Der eksisterer et varslingsberedskab i hovedstadsområdet, som varsler kommunerne. Opgaveløsningen er omfattet af en kontrakt med FGV, der dækker 27 udkald.

Fælles formål indeholder udgifter til mange forskellige opgaver relateret til veje. Det er fx buslæskure, trafiktællinger mv. Endvidere omfatter opgaven udgifter og indtægter vedrørende loppetorv.

Arbejder på private fællesveje indeholder udgifter til istandsættelse af private fællesveje. Udgifterne betales af ejerne og belaster således ikke kommunens økonomi.

Parkering indeholder udgifter og indtægter i forbindelse med parkeringsregulering mv. Parkering er opdelt i indtægter vedrørende betalingsparkering samt p-afgifter til ulovligt parkerede biler. Endvidere omfatter opgaven udgifter til parkeringsvagter.

Kollektiv trafik

Busdrift dækker den udgift, som kommunen betaler til trafikskabet Movia, der varetager busdriften. Buslinjer, der kører i én kommune eller region finansieres af den pågældende kommune eller region. Tilskuddet til buslinjer, der kører i flere kommuner, finansieres for 80 % vedkommende af de pågældende kommuner efter en fordelingsnøgle ud fra det antal af timer der køres i kommunerne. De resterende 20 % fordeles på alle kommuner i den pågældende region efter befolkningstallet. Fællesudgifter til Movia dækker blandt andet trafikbestilling, planlægning, billetkontrol og marketing. Fællesudgifter finansieres gennem et grundbeløb, der betales af hver region, samt ud fra en fordelingsnøgle ud fra det antal af timer der køres i både kommuner og regioner.

FGV

Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) er en lokal enhed under Frederiksberg Kommune, som udfører alle former for anlægs- og driftsopgaver inden for håndværks-, gartner-, vej- og entreprenørområdet. FGV står endvidere for udførelsen af store

dele af renovationsopgaven (se Brugerfinansierede område).

Indholdsmål

Parkeringsstrategi

- Bedre fremkommelighed og parkeringsforhold for Frederiksbergs borgere og erhvervsdrivende.
- Parkeringsløsningen søges tilrettelagt, så den både forøger brugervenligheden for borgerne og giver en effektiv administration.
- Flere skal vælge delebil og det skal være mere attraktivt at vælge klimavenlige transportløsninger.

Flere bilparkeringspladser

- Der er i 2016 identificeret et maksimalt potentiale for 1.600 ekstra bilparkeringspladser. Ved udgangen af 2020 er der oprettet 644 pladser, hvor flere af dem er tænkt ind i klimatilpasningsprojekter. I perioder med lav udnyttelse kan bilparkeringspladserne anvendes til borgeraktiviteter og grønne elementer af midlertidig karakter.

Bæredygtig udvikling

- Det er kommunens målsætning at Frederiksberg er CO₂-neutral i 2030. Der vil i samarbejde med private og andre aktører blive arbejdet aktivt for, at det ambitiøse mål kan nås tidligere.
- Varmeøeffekten reduceres.
- Ambitiøs strategi for bekæmpelse af luftforurening.
- Brug af elbiler fremmes generelt ved udmøntning af elbilstrategien, der har som mål, at Frederiksberg skal være Danmarks elbil-by nr. 1.
- Den cirkulære økonomi styrkes i forbindelse med håndtering af bygge- og anlægsaffald.

Klimatilpasning

- Klimatilpasningsindsatsen ruster Frederiksberg til hyppigere og kraftigere skybrud.
- Målet for håndtering af klimaforandringerne er, at der højst hvert 100. år må stå mere end 10 cm vand på terræn, at 30 pct. af regnvandet er afkoblet kloaksystemet inden for 100 år, og at der skal ske en reduktion af varmeøeffekten.

Byrum og grønne områder

- Der er fokus på renholdelse af færdselsarealer og byrummet, og Frederiksberg skal fremstå ren og fri for graffiti. 80 pct. af borgerne finder, at Frederiksberg er rent hvad angår henkastet affald og graffiti.
- Inden 2022 skal der være udlagt støjsvagt slidlag på alle trafikveje.

- Der afsat betydelige midler i budgetperioden til begrønning og øget biodiversitet. I forbindelse med nye anlæg er der fokus på at skabe flere grønne byrum, der også øger biodiversiteten.

Trafik og Miljø

- Frederiksberg er Danmarks mest cyklende by, og mindst 40 pct. af alle ture skal foretages på cykel.
- Indsatsen med cykelsti eller cykelbane på alle trafikveje fortsættes med fokus på skoleveje.
- I 2025 skal der ikke længere være stærkt støjbelastede boliger på Frederiksberg.
- Forholdene for cyklister forbedres med flere cykelparkeringsmuligheder og højere trafiksikkerhed. Der er fastsat mål om at der etableres 1.200 cykelparkeringspladser frem mod 2025.
- Alle borgere får i 2021 mulighed for at oplade deres el-bil højst 250 meter fra boligen.

Hospitalsgrunden

Kommunalbestyrelsen har vedtaget en vision for udviklingen af Hospitalsgrunden. Visionen angiver blandt andet at:

- Udviklingen af grunden skal tage udgangspunkt i Hospitalsgrundens særlige karakter med mange bevaringsværdige bygninger og frodige karakterer.
- Boligbyggeri på grunden skal ske, så der sikres variation i bolig- og ejerformer.

Strategiske tiltag og udfordringer

Klimafond

Der er afsat i alt 60 mio. kr. i budgetperioden i en klimafond. Målsætningen er at gøre Frederiksberg Kommune til foregangskommune – en kommune uden klimaaftryk og som er klar til klimaforandringer integreret med det øvrige bæredygtighedsarbejde. Midlerne er fordelt på både løbende drift samt nye investeringer.

Klimatilpasning af byen

Frederiksberg har en særlig rolle at spille i at sikre sig mod klimaforandringer. Det viste skaderne i forbindelse med det ekstreme skybrud i 2011. Den tætte by skaber en særlig udfordring, og flere områder af byen er meget udsatte.

Det kræver grundlæggende, at indretningen af byen fortsat tænkes på en ny måde. Det gælder både, når vi bygger daginstitutioner og plejeboliger, indretter skolegårde, veje, stier og parker eller giver byggetilladelser til grønne tage og solceller. Det kræver, at arbejdet med de gode, sammenhængende og nytænkende løsninger fortsættes.

Styrkelse af Frederiksbergs særlige identitet og byliv

Det er vigtigt for byen, at Frederiksbergs særlige identitet bevares og videreudvikles, for at byen også fremover vil være et attraktivt sted at bo og færdes. Oplevelsen af en grøn, smuk, tryk og sikker by skal fastholdes. Derfor er det vigtigt at fokusere på, at vores indsatser giver størst mulig effekt for borgerne. Samtidig skal det sikres, at vedligeholdelsesbehovet på bygninger, veje osv. ikke forøges, og dermed bliver dyrere at vedligeholde i fremtiden.

Investeringer i områdeudvikling er et væsentligt element i bestræbelserne på at styrke Frederiksbergs særlige identitet i byens rum. Flere funktioner skal tænkes ind, når områder fornyes og forbedres. Udfordringen er, at der skal skabes levende bymiljøer, aktivitet og flere attraktive muligheder for ophold der hvor livet leves. Derved løftes områderne fysisk samt socialt, forbedrer livskvaliteten i hverdagen for borgerne og gavner kommunens miljø og økonomi på længere sigt.

Fokus på bæredygtig trafik

Den begrænsede plads i Frederiksbergs byrum bliver en større og større udfordring. Et afbalanceret hensyn til bilister, cyklister, fodgængere, den kollektive trafik og nye individuelle transportformer som el-løbehjul er nødvendig for at sikre, at kommunen på én gang har en høj mobilitet, fastholder sin position som en af verdens mest cyklende byer, og har et velfungerende kollektivt trafiktilbud. Den kollektive trafik fik i 2019 et løft ved åbningen af Metrocityringen. Samtidig er bustrafikken ændret med Nyt Bynet for at sikre et godt samspil mellem de enkelte kollektive transportformer. Der er fortsat fokus på forbedring af bustrafikken blandt andet ved at sikre bedre busfremkommelighed. Det giver både en hurtigere og mere miljøvenlig busdrift, samtidig med at passagerantallet stiger og dermed opnås besparelser for kommunen. Fremkommelighedsprojekterne sker i samarbejde med de andre kommuner, busserne kører igennem.

Inddragelse af borgere og partnerskaber

Investeringer i bylivet handler ikke kun om permanent eller midlertidig infrastruktur. Det handler i høj grad også om at involvere, skabe netværk og råderum for de mennesker der bor, arbejder og bruger byen. Det er vigtigt at have fokus på, hvad der giver mest effekt for pengene. Borgerinddragelse, frivillighed og nye måder at samarbejde med private aktører på skal tænkes ind i opgavevaretagelsen.

Driftsudviklingsprojektet på vej- og parkområdet (DUP) er et eksempel på, at driften via læring og samarbejde med private kan udvikles og gøres billigere. Private udbydere konkurrerer om at komme

ind som samarbejdspartnere og udføre arbejdet side om side med kommunens egne folk. Den gensidige læring kommer alle parter til gode.

Drift:	2021
Mio. kr. netto	
Kirkegårde mv.	0,1
Miljø	8,4
Grønne områder mv.	26,9
Vejvæsen og parkering	7,4
Kollektiv trafik mv.	69,9
FGV mv.	-5,1
<i>I alt</i>	<i>107,7</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 2,2 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 2,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 0,2 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 3,2 mio. kr. som vedrører:

På vejvæsen og parkering igangsættes omkostningsanalyser på udvalgte områder, hvor der både bruges interne og eksterne leverandører for at hente et forventet potentiale på 0,4 mio. kr. i 2021 stigende til 1,4 mio. kr. i 2025. Det forventes, at omkostningsanalyserne vil indeholde både benchmarking af enhedsudgifter samt analyser af arbejdsgange i alle led, både bestiller- og udfører-delen.

Ved at lade Frederiksberg Gartner- og Vejservice lease i stedet for at indkøbe maskiner er der vedtaget en effektivisering på 1,6 mio. kr. faldende til 0,4 mio. kr. i 2024.

Der forventes en ændring af færdselsloven, således at kommunen fremadrettet kan sælge indsamlede herreløse cykler, f.eks. ved salg på auktion. I alt er der vedtaget en effektivisering på 0,4 mio. kr.

Ved en omlægning af Frederiksbergbusserne til et mere omkostningseffektivt niveau er der vedtaget en effektivisering på 0,8 mio. kr. i 2021 stigende til 1,5 mio. kr. fra 2022.

Udover de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021, og by- og miljøudvalgets bidrag udgør på denne baggrund 1,7 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 0,1 mio. kr. som vedrører:

Der er vedtaget en udvidet periode med vand i søpebassinet på Langelands Plads. Udgiften til dette tiltag er 0,1 mio. kr.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Pulje til offentlige legepladser*	0,0	
Pulje til udlægning af nyt slidlag*	5,1	
Pulje til fortovsrenovering*	0,0	
Pulje til tilplantning af vejtræer*	1,0	
Pulje til begrønning og udskiftning af træer*	1,0	
By- og pendlercykelsystem	1,1	14,6
Pulje Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier	4,0	
Pulje til Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier – Platanvej*	4,3	4,3
Pulje til renovering af vejbelysning inkl. master samt intelligent belysning*	1,5	
Pulje til Trafikhandlingsplan: Forbedret trafiksikkerhed, skoleveje*	0,6	
Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning - Trafik & Byrum og Miljø*	4,0	
Pulje til klimatilpasnings- og skybrudsplan - projektledelse og udvikling*	1,9	
Pulje til vedligehold af kirkegårde*	1,0	
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond* (R)	0,5	
Pulje - Forskønnelsespulje vedr. bunkers*	0,0	
Budgetkonto - Klimatilpasningsprojekter Skat	18,0	
Pulje til forbedring af cykelparkeforhold*	1,5	
Cykelsikkerhed og -parkering	0,4	0,4
Byrum Frederiksberg Bymidte	7,0	35,7
Busfremkommelighed	-0,7	4,1
Udvikling af Frederiksberg Hospitalsområde	6,0	14,0
Photokatalyserende belægninger	0,2	1,2
Spildevandsplan 2019-2031	0,9	2,8
Flere vejtræer og flere blomster i byrummet	0,3	0,8

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Grønne gavle og tage (reduktion af varme-ø-effekten)	0,1	1,2
Frederiksberg Bakke	9,0	9,0
Statue ved forum	0,2	0,2
Tilgængelighedspulje	0,9	0,9
Frederiksberg Runddel	5,0	5,0
Flere grønne område, natur og træer	2,9	15,8
Ladegaranti 2023 – parkering i Danmarks elbil-by nr. 1	3,4	3,4
Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	0,0	12,6
<i>I alt</i>	<i>81,2</i>	

*Note: Puljerne samt klimatilpasning er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på by- og miljøudvalgets område gældende i 2021.

Takster 2021	Kr.
Beboerlicens, miljø-/energiklasse A-G, per år	290
Beboer med firmabil per måned	500
Erhvervsparkeringslicens til p-zonen pr. år	1.265
Dagslicens	90
Stadeplads ved loppemarked bag Rådhuset	130
Byggesagsbehandling (pr. time)	397

Brugerfinansierede område

Ud over de skattefinansierede opgaver, som er beskrevet tidligere, dækker udvalget også renovationen, der er brugerfinansieret. Hertil kommer forsyningens bidrag til afdrag på klimainvesteringer foretaget i samarbejde med kommunen.

Frederiksberg Kommune varetager renovationsområdet i en bestiller-udfører model, hvor opgaven med affaldsindsamling den 1. november 2010 blev hjemtaget, hvorefter størstedelen af renovationsopgaven udføres i kommunalt regi hos Frederiksberg Renovation. Opgaverne vedrørende indsamling af restaffald fra mobilsug og indsamling af glas er udliceret til en privat renovatør.

Takstfinansiering

Renovationen er takstfinansieret og skal "hvile i sig selv". Det vil sige, at indtægter og udgifter set over en årrække skal balancere.

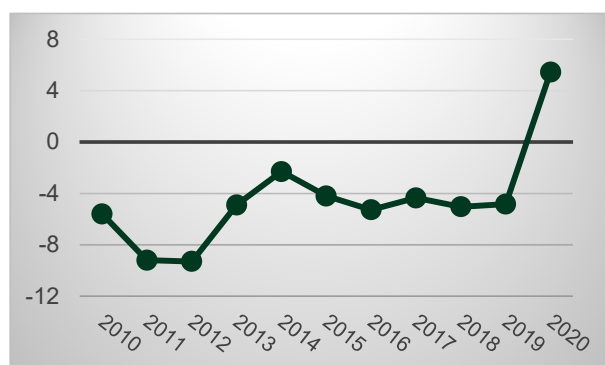
Affaldsområdets mellemværende med kommunen	
Mio. kr.	
Primo 2020	5,4
Driftsbudget	2,8
Anlægsbudget	0,0
Forventet ultimo 2020	8,3

Note: positive tal svarer til kommunens tilgodehavende, mens negative svarer til kommunens gæld.

Drift

Drift: Mio. kr. netto	
Renovation	10,0
Klimatilpasning	-1,8
I alt	8,2

Figur - Renovationens mellemværende med kommunen primo året (i mio. kr.)

Som det fremgår af figuren ovenfor har mellemværendet været stabil i perioden 2013-2018, hvorefter

det er steget væsentligt med primo 2019 (efter regnskab 2019). Positivt mellemværende betyder et midlertidigt udlæg fra kommunens kassebeholdning til den takstfinansierede renovation.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Takstfinansieret)	81,2	-
I alt	81,2	

*Note: Puljerne samt klimatilpasning er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget

Aktiviteter

Udvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter og indsatser på beskæftigelsesområdet med henblik på at opnå selvforsørgelse for kommunens borgere.

Budgettet på arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets område omfatter kommunens forsørgelsesydelse og indsatser, der retter sig mod borgernes relationer til arbejdsmarkedet samt unge- og uddannelsesvejledning.

Nedenfor er nævnt aktiviteterne på udvalgets budgetområde.

Den aktive beskæftigelsesindsats

Aktiviteten omfatter udgifter til aktivering og indsatser for ledige, herunder kommunens egne tilbud til ledige hos F86. Endvidere er udgifter til hjælpemidler, uddannelsespuljer og befordring omfattet af aktiviteten.

Forsørgelsesydelse

Aktiviteten omfatter udgifterne til forsørgelsesydelse, hvilket dækker over udgifter til a-dagpenge, kontant- og uddannelseshjælp, løntilskud, seniorjob, servicejob, revalidering, fleksjob, ressourceforløb, jobafklaringsforløb, ledighedsydelse, førtidspension, sygedagpenge, boligydelse, boligsikring samt beskæftigelsesindsatsen for forsikrede ledige.

Integrationsområdet

Aktiviteten omfatter udgifter til integrationsprogram og integrationsforløb for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge samt kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet, integrationsydelse, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt overgangsydelse mv. Endvidere indeholdes udgifterne til danskuddannelse for voksne udlændinge.

Ungdomsuddannelse og vejledning

Aktiviteten omfatter uddannelsesvejledningen i regi af Ungecentret samt kommunens medfinansiering af udgifter vedrørende FGU - forberedende grunduddannelse.

Indholdsmål

Færrest mulige borgere på offentlig forsørgelse

Beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg skal bidrage til at nå det overordnede mål om at have færrest mulige borgere på offentlig forsørgelse.

På dette område har kommunalbestyrelsen i beskæftigelsesplanen for 2020 vedtaget følgende konkrete mål:

- Frederiksberg Kommune skal ligge bedre end gennemsnittet af klyngen inden for alle ydelsesgrupper, jf. dog nedenfor om integration af flygtninge.

Der følges løbende op på målet i beskæftigelsesplanen i resultatrapporter, som forelægges for arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget kvartalsvist.

Beskæftigelsesplanen udmøntes i de to målgruppeplaner, "Unge godt på vej – Plan for uddannelse og arbejde til unge på Frederiksberg" samt "Vækst og jobskabelse på Frederiksberg – Plan for den virksomhedsrettede indsats".

Unge godt på vej

Ungeindsatsen har de seneste år været en politisk høj prioritet i Frederiksberg Kommune, hvilket også afspejles i den strategiske prioritering af ungeindsatsen, der beskrives i målgruppeplanen "Unge godt på vej 2021 – Plan for uddannelse og arbejde til unge på Frederiksberg 2021–2024", som arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget har vedtaget.

Planen indeholder tre overordnede mål, som er:

1. Færrest mulige unge på offentlig forsørgelse
2. Flest mulige unge gennemfører en ungdomsuddannelse
3. Alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse.

Der følges op på målene halvårligt i ungeopfølgningen. Dette sker som oftest i maj og november.

Vækst og jobskabelse på Frederiksberg

I 2016 lancerede kommunen en ny "Job i fokus"-strategi, hvor kommunens beskæftigelsesrettede indsatser i højere grad er styret af virksomhedernes efterspørgsel frem for den enkelte borgers ønsker. Målgruppeplanen for den virksomhedsrettede indsats, "Vækst og jobskabelse på Frederiksberg – Plan for den virksomhedsrettede indsats (2021-2024)" skal være med til at understøtte denne strategi. Planen indeholder to overordnede målsætninger:

1. At der skabes vækst for virksomhederne i hovedstadsområdet, herunder for virksomhederne på Frederiksberg.

2. At der skabes *flere job* for frederiksbergborgere på Frederiksberg og i hovedstadsområdet.

Integration af flygtninge

På dette område har Frederiksberg Kommune i beskæftigelsesplanen for 2021 vedtaget et mål om, at Frederiksberg skal være den bedste i forhold til sammenlignelige kommuner (klyngen) målt på andelen, som er i beskæftigelse i juni måned, tre år efter ankomståret.

Der vil blive fulgt løbende op på målet i resultatrapporter, som forelægges for arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget kvartalsvist.

Strategiske tiltag og udfordringer

Konjunkturafhængighed

Det er et grundvilkår for kommunerne, at udgifterne til forsørgelsesydelse og beskæftigelsesindsatsen er konjunkturafhængige. Med Corona-krisen og den kraftige påvirkning af ledigheden, hvor mange tusinde mennesker har mistet deres arbejde, er den kommunale beskæftigelsesindsats om noget endnu mere vigtig.

Med stigende ledighed følger stigende udgifter. Men gennem budgetgarantien kompenseres kommunerne under ét for stigende udgifter på en række områder, der er afhængige af konjunkturerne. Frederiksberg Kommune bærer således ikke den økonomiske risiko ved et stigende antal borgere på offentlig forsørgelse alene. Omvendt, vil Frederiksberg Kommune heller ikke få gevinsten for sig selv, når antallet af borgere på offentlig forsørgelse falder igen.

Implementering af reformer

Arbejdsmarkedsområdet har gennem de seneste år været præget af mange reformer: Reform af førtidspension og fleksjob (2013), Kontanthjælpsreformen (2014), Sygedagpengereformen (2014), Beskæftigelsesreformen (2015), Refusionsreformen (2016), Jobreformens første fase (kontanthjælpsloft og 225-timers reglen) (2016), Dagpengereform (2017), Danskuddannelsesomlægning, udbuds krav (2018), Love om den forberedende grunduddannelse (2018), Forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats (2019), ændring af betaling for danskuddannelse (2020), nye sanktionsregler (2020) og en kommende opkvalificeringsreform (2020/2021). Ud over dette, er der i 2020 blevet implementeret tre nye systemer: Borgerblikket, sygedagpengesystem og ydelsesudbetalingssystem.

Implementeringen af reformerne påvirker rammerne og vilkårene for den kommunale beskæftigelsesindsats, og er samtidig en udfordring for or-

ganisationen. Det kræver ressourcer og opmærksomhed at sikre en succesfuld implementering af de mange reformer i form af vejledning og uddannelse af medarbejdere og ledere, omlægning af IT-værktøjer, styrket tværgående koordinering, information til borgere mm.

Integration

Et centralt fokusområde i de kommende år vil være den fortsatte modtagelse og integration af nye flygtninge og familiesammenførte. Der er i særlig grad fokus på integration på arbejdsmarkedet som en væsentlig del af integrationen i det danske samfund. Dette skal hjælpe de nytilkomne flygtninge og familiesammenførte ind på arbejdsmarkedet eller til at påbegynde uddannelse.

I Frederiksberg Kommune er der iværksat en målrettet indsats for styrket selvforsørgelse for målgruppen i form af branchepakker, hvor borgernes vej mod arbejdsmarkedet og valg af branche kan ske i en række korterevarende praktikophold.

Unge godt på vej

Ungeindsatsen er et højt prioriteret område i Frederiksberg Kommune, hvilket kommer til udtryk i planen Unge godt på vej der blev forelagt for arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget den 30. november 2020 (sag nr. 86). Planen revideres årligt. Også på nationalt plan er der fokus på ungegruppen.

Målet på ungeområdet i Frederiksberg Kommune er en fælles ungeindsats og udviklingen af et konsolideret ungecenter med én indgang, et mål, en fælles plan og en kontaktperson for den 15-29 årige.

I Frederiksberg Kommune er der særligt fokus på at motivere de unge til at tage en uddannelse, og på den måde forebygge at de unge havner på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller lignende. Der er ligeledes fokus på støtte til fastholdelse i uddannelsen, særligt med henblik på de unge, der er identificeret som værende i risikogruppen. Indsatserne er differentierede, så de rammer de særlige behov, der knytter sig til de meget forskellige grupper, uddannelsesmodtagere, unge med psykiske eller sociale problemer osv. inden for den samlede gruppe af unge.

Uddannelsesindsatsen for unge er et væsentligt element i beskæftigelsesindsatsen, hvilket stiller krav til jobcentrenes indsats, kompetencer og værktøjer. På den baggrund er der afsat ressourcer til fastholdelsesinitiativer på uddannelsesinstitutionerne samt midler til netværksdannelse og opsøgende vejledning mellem ungecentret og andre aktører i og uden for kommunen, for at fastholde unge, der er i fare for at falde ud af uddannelsessystemet

Vækst og jobskabelse

Siden 2014 har virksomhedsvendte initiativer været et særligt fokusområde i beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg.

Formålet med planen Vækst og jobskabelse er, at målrette en række initiativer så de understøtter virksomhedernes behov for service og kvalificeret arbejdskraft og derigennem bidrage til, at der skabes vækst og jobs. I den sammenhæng er der udpeget en række strategiske områder og forslag til konkrete indsatser med henblik på politiske prioriteringer heraf.

Vækst og jobskabelse på Frederiksberg revideres årligt med henblik på at beskrive det kommende års indsatsområder. Planen for 2021 blev forelagt for arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget den 9. november 2020 (sag nr. 73).

Med Vækst og jobskabelse 2021-2024 er der lagt op til et andet fokus end tidligere, da rammerne for beskæftigelsesindsatsen er under forandring, da kommunens virksomheder har været, og stadig er, hårdt ramt af Corona-krisen.

Planudkastet fastholder imidlertid den hidtidige tilgang om, at det er arbejdsmarkedet og virksomhedernes konkrete behov for arbejdskraft, der definerer beskæftigelsesindsatsen, og ikke omvendt. Det afspejler sig fx i, at dialogen med den ledige borger tager udgangspunkt i, hvordan borgerens kompetencer matcher eller kan udvikles til virksomhedernes behov, så borgeren hurtigst muligt kan komme i arbejde og forsørge sig selv.

Reformer og lovgivningsmæssige ændringer resulterer i nye rammer og nye krav. Beskæftigelsesreformen har således givet anledning til en ny retning, hvor jobcentret primært skal fungere som rekrutteringspartner for virksomhederne. Det fordrer et stærkere samarbejde med virksomhederne og viden om virksomhedernes efterspørgsel.

I 2016 er alle udviklings- og implementeringsaktiviteter i forhold til den virksomhedsrettede indsats blevet samlet under "Frederiksberg Erhvervsforum", som skal være en samlet udviklingsplatform for samarbejdet med virksomhederne.

De ovennævnte forhold indgår i forskellig form i budgetgrundlaget til budget 2021-2025.

Driftsbevillinger

Drift:	
Mio. kr. netto	2021
Den aktive beskæftigelsesindsats	116,9
Forsørgelsesydelse	1.108,3
Integrationsområdet	26,8
Ungdomsuddannelse og vejledning	24,9
<i>I alt</i>	<i>1.276,9</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 151,1 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 9,8 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 141,3 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 2,1 mio. kr., som vedrører en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponeringen indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021.

I budgetforliget, med virkning for 2022, blev der afsat 250.000 kr. til projektet "Robusthed som Investeringsstrategi", hvor der gives penge til, at understøtte unge borgere mellem 15 og 23 år, der har svært ved at håndtere modgang og stress kombineret med lavt selvværd og negative tanker om egne kompetencer. Det er unge med svag tilknytning til arbejdsmarkedet, som har et ønske om og er motiverede for at få et ordinært arbejde eller komme i uddannelse.

Sundheds- og forebyggelsesudvalget

Aktiviteter

Sundheds- og forebyggelsesudvalget har ansvaret for kommunens generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer, herunder forebyggelsesopgaver rettet mod særlige målgrupper. Udvalget har også det tværgående ansvar for kommunens sundhedspolitik.

Generel forebyggelse

Forebyggelse omfatter generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer, som er forankret i forebyggelsesenheden.

Aktiviteterne omfatter forebyggelseskampanjer, holdtræning, partnerskaber med uddannelsesinstitutioner om forebyggelse, forebyggende indsatser i forhold til KOL og demens samt internationalt samarbejde inden for WHO Healthy Cities.

Sundhedstjenesten

Sundhedstjenesten yder generel sundhedsfremmende og forebyggende indsats og individorienterede indsatser, der specielt tager sigte på de svage stillede børn og unge. Indsatserne omfatter graviditetsbesøg, hjemmebesøg til nybagte forældre, mødregrupper, skolesundhedspleje herunder indskolingsundersøgelsen samt rådgivning af kommunale institutioner.

Børne- og ungelægen deltager i det kommunale forebyggende sundhedsarbejde for børn og unge, herunder udskolingsundersøgelsen i 9. klasse.

Kommunal tandpleje

Tandplejen tilbyder vederlagsfri forebyggende og behandlende børne- og ungdomstandpleje til personer under 18 år. Omsorgstændpleje tilbydes til personer over 18 år, der på grund af kronisk nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud. Specialtandpleje tilbydes til personer over 18 år med betydelig og varig nedsat funktions-evne. Fra 2020 er kommunens tandpleje udvidet med socialtandplejen, som tilbyder vederlagsfri behandling til særligt socialt udsatte personer, eksempelvis hjemløse.

Indsatsen sker både som individuelle behovsorienterede tiltag fx forebyggelse, undersøgelser og alle former for tandbehandlinger og som gruppeorienterede sundhedsfremmende tiltag. Eksempelvis gennemføres klasseundervisning på skolerne, med emner som kost, caries (huller i tænderne), tandkødsbetændelse, erosioner (syreskader på tæ-

derne), brugen af tobak og snus mm. ligesom plejepersonalet omkring de ældre borgere undervises og der gives relevant sparring.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Omfatter den kommunale medfinansiering, hvilket vil sige delvis finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelser blandt andet behandling på hospital, behandling i psykiatrien, konsultationer hos privatpraktiserende læge samt konsultation hos speciallæge.

Indholdsmål

Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik

Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik for 2019-2022 blev godkendt af Kommunalbestyrelsen d. 12. november 2018 (Punkt 249).

Visionen som ligger til grund for Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik er:

- Borgere på Frederiksberg skal have et længere liv med flere gode leveår.

Sundhedspolitikken indeholder fire indsatsområder:

- **Sundt byliv**, der handler om sunde rammer og nem adgang til at dyrke motion, mødes med andre og leve uden usunde miljøpåvirkninger.
- **Sundhed for alle**, der handler om at sikre, at alle har de samme muligheder for at leve et sundt liv, og at der skal være større lighed i sundhedstilstanden på tværs af sociale og økonomiske forskelle.
- **Børn og unges sundhed**, der handler om at skabe sunde og trygge rammer for børn og unges sundhed.
- **Robuste fællesskaber og mental sundhed**, der handler om, hvordan der kan skabes en socialt bæredygtig by, hvor alle har mulighed for at indgå i robuste fællesskaber.

Sundhedspolitikken indeholder 14 mål:

1. Byen skal understøtte alle borgeres mulighed for at være fysisk aktive i hverdagen.
2. Flere skal være fysisk aktive i hverdagen.
3. Byens miljø skal ikke skade menneskers sundhed.
4. Borgerne på Frederiksberg skal leve længere med flere gode leveår.
5. Den sociale ulighed i sundhed skal mindskes.
6. Flere skal vælge et røgfrit liv.
7. Flere skal drikke mindre.

8. Alle børn og unge skal vokse op i trygge rammer.
9. Flere børn og unge skal have god mental sundhed.
10. Flere børn og unge skal være fysisk aktive.
11. Flere unge skal leve sundere.
12. Flere unge skal have en ungdomsuddannelse.
13. Flere skal have god mental sundhed.
14. Alle skal have adgang til at være en del af robuste fællesskaber.

Der følges løbende op på målene via resultatrapporter, statistik fra Region Hovedstaden, Sundhedsprofilen samt årlige statussager mv.

Strategiske tiltag og udfordringer

Sundheds- og forebyggelsesudvalgets fire spor

Sundheds- og forebyggelsesudvalgets opgaver er afgrænset af fire gensidigt afhængige spor.

1. Kommunens sundhedspolitik

Opgaven med kommunens sundhedspolitik, udarbejdelse, implementering og opfølgning på handleplaner varetages i dag af forebyggelsesenheden i sundhedscentret gennem et bredt samarbejde i kommunen.

2. Generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer og –kampagner, samt sundhedsfremme/forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper

Kommunen varetager en række sundheds- og forebyggelsesopgaver og –kampagner, og der er specifikke forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper. Opgaverne omfatter børnetandplejen, sundhedsplejen, børne- og ungelægen, specialtandplejen, omsorgstandplejen, forebyggelsespakkerne, generelle sundhedstiltag kampagner og de forebyggende hjemmebesøg for ældre over 75 år. Endvidere varetager udvalget opgaver vedrørende ensomhed og ulighed i sundhed.

3. Prioritering af sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i tværgående projekter og politikker mv.

I sundheds- og forebyggelsesudvalget er et vigtigt element at udfordre og påvirke kommunens øvrige, tværgående politikker og projekter ud fra temaet sundhedsfremme og forebyggelse. De omfatter kommuneplanstrategien ('Frederiksbergstrategien'), Sundhedsaftalen med Region Hovedstaden, Den sammenhængende Børnepolitik, planen vedr. borgerens lokale sundhedsvæsen, Udsattepolitikken, Integrationspolitikken, koblingen til kommunens status som 'WHO-Healthy City' og det tværgående projekt 'Bevæg dig for livet'.

4. Sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg

En af sundheds- og forebyggelsesudvalgets vigtigste opgaver er arbejdet med det forebyggende og sundhedsfremmende aspekt i samtlige kommunale opgaver. Dette understøttes af et integreret samarbejde med øvrige fagudvalg.

I sundheds- og forebyggelsesudvalget ses dette fokus bl.a. gennem opgavevaretagelsen af aktivitetsbestemt medfinansiering, "Røgfri generation" og Rusansvarlig ungdom.

Kapacitet i tandplejen

Tandplejen er udfordret på kapaciteten både fysisk og på personalesiden. I takt med væksten i antallet af børn og unge, især antallet af unge, som har tandreguleringsbehov m.v., er den fysiske kapacitet udvidet med klinikker på Skolen på Grundtvigsvej og Skolen ved Søerne, der er taget i brug i 2019.

Efter vakancer på tandreguleringsområdet blev der i budget 2020 givet en ekstra bevilling til at nedbringe den behandlingspuddel, der er opstået på området. Arbejdet blev dog påvirket af Covid-19-udbruddet i 2020 og fortsætter således også i 2021.

Omsorgstandplejen

Visitationen til omsorgstandplejen og behandlingsskapaciteten skal i forlængelse af rapporten "Modernisering af omsorgstandplejen" fra Sundhedsstyrelsen vurderes med henblik på at sikre, at de rigtige borgere identificeres og visiteres, og den tilstrækkelige behandlingsskapacitet er tilstede. I budget 2021 er der afsat 0,7 mio.kr. til indretning af klinik på Grundtvigsvej, og 0,9 mio. kr. til indretning af erstatningskapacitet på Skolen ved Nylandsvej.

Brugertilfredshed

Sundhedsplejen og tandplejen kendetegnes ved en meget høj brugertilfredshed.

I 2019 blev der gennemført en brugertilfredshedsundersøgelse i sundhedsplejen. Der er vedtaget en handleplan i 2020 med indsatser som opfølgning på brugertilfredshedsundersøgelsen i sundhedsplejen, som følger fire spor, som der arbejdes videre med i budgetperioden:

1. Samspillet med fødestederne
2. Sundhedsplejens tilgængelighed, herunder selvbetjeningsmuligheder
3. Sundhedsplejens kommunikation
4. Arbejdet (praksis) skal være dokumentérbart og verificérbart

I 2020 blev der gennemført en brugertilfredshedsundersøgelse i tandplejen. Eventuelle tiltag i forlængelse heraf skal implementeres i budgetperioden.

Kommunal medfinansiering

Fra 2018 blev modellen for aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering af sundhedsvæsnet omlagt til aldersdifferentieret afregning. Omlægningen betød, at kommunerne betaler mere for småbørns (0-2 år) og ældres (65-79 og 80+ år) hospitalsindlæggelser og -behandlinger samt lægebesøg. Modsat blev udgifterne lavere for øvrige aldersgrupper. Udfordringer med implementeringen af den nye model samt dataudfordringer i Sundhedsdatastyrelsen har dog medført, at udgifterne til kommunal medfinansiering blev fastfrosset i 2019-2021. Udvalget vil i 2021 vurdere indsatser til fremtidig nedbringelse af den kommunale medfinansiering.

Driftsbevillinger

Drift:	2021
Mio. kr. netto	
Forebyggelse	24,7
Sundhedstjeneste	20,9
Børnetandpleje	36,7
Omsorgs, special- og socialtandpleje	3,5
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	426,2
<i>I alt</i>	<i>512,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 4,7 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 1,6 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 6,3 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 0,2 mio. kr. som vedrører:

Der er i budgetforliget vedtaget en effektivisering ved mere effektiv kompetenceudvikling ved digital læring på 0,05 mio. kr.

Derudover ligger der en effektivisering på 0,2 mio. kr. på arbejdet med at forebygge fald. Da indsatsen anses som fuldt implementeret og integreret i de øvrige indsatser, nedlægges faldkonsulentfunktionen.

Budgetforliget indeholder herudover en besparelse fra 2022 på den kommunale medfinansiering, med

1 mio. kr. i 2022 og hhv. 0,8 mio. kr. i 2023 og 0,4 mio. kr. i 2024 og 2025. Til at indhente effektiviseringen er nedsat to arbejdsgrupper, som vil komme med forslag til indsatser i 2022.

Ud over de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021, og sundheds- og forebyggelsesudvalgets bidrag udgør på denne baggrund 1,0 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 5,2 mio. kr. som vedrører:

Der prioriteres i 2021 og 2021 yderligere 0,2 mio. kr. til klamydiaindsatsen.

Tandplejen får yderligere 5,0 mio. kr. til at styrke tandreguleringsområdet og nedbringelse af ventelister. Derudover er der tilført anlægsmidler på 1,6 mio. kr. til udvidelse af kapaciteten. Der indrettes en ny klinik på Skolen ved Grundtvigsvej og erstatningskapacitet på Skolen ved Nylandsvej.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg:	2021	Samlet overslag
mio. kr. netto		
Indretning af klinik på Skolen på Grundtvigsvej til omsorgstandpleje	0,7	0,7
Indretning af erstatningskapacitet på Skolen på Nylandsvej	0,9	0,9
<i>I alt</i>	<i>1,6</i>	

Magistraten

Aktiviteter

Under magistraten budgetteres aktiviteterne politisk organisation, tjenestemandspensioner, administration - herunder Socialtilsyn Hovedstaden, erhverv mv., puljer samt redningsberedskabet.

Politisk organisation

Politisk organisation omhandler den løbende virksomhed vedrørende kommunalbestyrelse, råd, nævn, kommissioner og bestyrelser. Udgifterne omfatter vederlag, mødeomkostninger, kontorhold m.v. samt udgifter vedrørende valg og tilskud til politiske partier.

Tjenestemandspensioner

Tjenestemandspensioner er den løbende udbetaling af pensioner til pensionerede tjenestemænd fra kommunen, forsyningsvirksomhederne, Hovedstadens Beredskab, tidligere ansatte ved skat, tidligere ansatte ved Københavns Sporveje samt til tjenestemænd, som har været beskæftiget med tidligere amtslige opgaver. Sidstnævnte refunderes af staten.

Administration

Dækker udgifter vedrørende den centrale administration samt Socialtilsyn Hovedstaden (indtægtsdækket).

Administrationen omfatter *Løn og overhead* samt *Fællesudgifter*. Løn og overhead omfatter: løn vedrørende det administrative personale samt overheadudgifter som kontorhold, uddannelse m.m. Fællesudgifter omfatter opgaver som administrationen varetager på fællesskabets vegne.

Erhverv mv.

Erhverv dækker erhvervsfremmende initiativer såsom afholdelse af Frederiksberg Kommunes erhvervskonference, erhvervstræf, virksomhedstelefonen, virksomhedsnyhedsbrev, virksomhedsdialog, iværksætterrådgivning, erhvervsrådets arbejde samt udvikling og fremme af detailhandelen og turisme.

Puljer

Puljer anvendes til administration af tværgående midler, eksempelvis barselsudligning og tillidsrepræsentantsuddannelse. Endvidere indgår puljer vedrørende ikke-fordelte effektiviseringer og udviklinger samt reservationer til økonomisk usikkerhed.

Redningsberedskab

Redningsberedskab omfatter udgifter til Hovedstadens Beredskab I/S, som Frederiksberg Kommune er en del af.

Indholdsmål

Henvendelser besvares hurtigst muligt og senest inden 14 dage

Ifølge kommunens politik om svarfrister, besvares henvendelser hurtigst muligt og senest inden 14 dage. Hvis det tager længere tid at behandle sagen, modtager borgeren inden otte dage en kvittering (brev eller e-mail) med oplysning om, hvor lang tid der forventes at gå med at behandle sagen

Øget konkurrenceudsættelse frem mod 35 pct. i 2023

Seneste tal er opgjort for 2019, hvor Frederiksberg Kommunes IKU er opgjort til 27,6 pct. Der arbejdes mod en IKU på 35,0 inden udgangen af 2023.

Sygefraværet for hele kommunen må på årsniveau højst være 4,4 pct.

Efter faldende sygefraværet i 2019 er sygefraværet stigende i første halvår 2020. Det er endnu ikke entydigt, hvor stor en rolle Covid-19-epidemien spiller i det stigende fravær. I direktionens handlingsplan for at nedbringe sygefraværet er der fortsat fokus på korttidssygefraværet. Omsorgssamtaler er et vigtigt element i dette, og det er planen, at afholdelsen af workshops, hvor ledere og medarbejderrepræsentanter sammen kan træne i afholdelse af samtalerne i praksis, genoptages efter en pause grundet Covid-19. Der er fortsat særligt fokus på stressforebyggelse, hvor der bl.a. også afholdes workshops om emnet.

Kassebeholdningen bør udgøre 400 mio. kr. med udgangen af budgetperioden

Med Økonomisk politik 2020 er vedtaget en målsætning for likviditeten på 300 mio. kr. tillagt 100 mio. kr. i reservation til større investeringer i infrastruktur såsom udbygningen af metroen langs Fasanvejen, en ny løsning for Bispeengbuen, og udviklingen af grunden på Frederiksberg Hospital.

I det vedtagne budget 2021 udgør kassebeholdningen 402 mio. kr. med udgangen af budgetperioden.

Strategiske tiltag og udfordringer

Effektiv administration

Administrationen udgør den største opgave under magistraten. Administrationen er i disse år i konstant bevægelse. Administrationen har været igennem organisatoriske tilpasninger, digitaliseringsbølger, tilpasninger som følge af Udbetaling Danmark, og har derudover et løbende fokus at sikre en god borgerbetjening og en så effektiv drift som muligt.

Opgørelser af administrationens størrelse, enten i administrative årsværk per indbygger eller i administrationsudgifter per indbygger placerer Frederiksberg som en af de mest effektive kommuner i landet.

Administrationen er til for borgeren. Borgerservicecentret er borgerens indgang til en lang række af kommunens ydelser. Derfor er der fortsat fokus på at sikre, at borgeren har én indgang til det offentlige. Det skal være let for borgeren hurtigt at få afklaret spørgsmål og forhold med kommunen. Dette sikres blandt andet gennem digitale løsninger, medbetjening og straksafklaring.

Beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesområdet er fortsat præget af reformer og reformimplementering. Senest ændringer under Integrationsloven, Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, og lovene om den forberedende grunduddannelse. Derudover påvirkes vilkårene for den kommunale beskæftigelsesindsats i denne tid i særlig høj grad af en ny lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, der blev implementeret i 2020.

Det ændrer dog ikke ved, at ungeindsatsen og virksomhedsindsatsen fortsat er fokusområder for beskæftigelsesindsatsen i Frederiksberg Kommune. Ud over Beskæftigelsesplanen er "Vækst og jobskabelse på Frederiksberg, Plan for den virksomhedsrettede indsats 2021-2024" og "Unge godt på vej – 2021-2024" helt centrale planer for udfoldelsen af strategien Job i Fokus, hvor beskæftigelsesindsatsen tager udgangspunkt i virksomhedernes behov og efterspørgsel. Begge dele er uddybende beskrevet under arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget.

Flygtninge

Tilstrømning af flygtninge har været aftagende, og de fremtidige forventninger til hvor mange der kommer er reduceret på landsplan fra 1.000 til 600 i 2020. Mens antallet af familiesammenførte er svært at forudse, da en del af de flygtninge, som allerede er i landet, stadig afventer at få familiesammenføring. De store udsving samt usikkerhed i prognoserne er med til at vanskeliggøre planlægningen af indsatsen på hele integrationsområdet. Særligt er

ændringen, hvor Danmark fra 2020 er begyndt at tage imod kvoteflygtninge en faktor, der kan påvirke den allerede indarbejdede økonomi til flygtninge og integrationsopgaven.

Udover deltagelse i integrationsprogram forestår en stor udfordring i forhold til at finde relevante boliger, både til de nyankomne flygtninge, men også til de flygtninge Frederiksberg Kommune allerede har modtaget. Derfor er der i budgettet afsat midler til kommunale løsninger i forhold til etablering af de fornødne midlertidige og permanente boliger, ligesom der arbejdes med en række initiativer med bred forankring i hele byen, herunder privat udlejning, almene boliger, kollegier mv. Opgaver ift. flygtninge, integration mv. er uddybende beskrevet på de enkelte udvalgsområder.

Socialtilsynet

Socialtilsyn Hovedstaden er placeret på Frederiksberg Rådhus og er forankret i Børne- og Ungeområdet. Socialtilsyn Hovedstaden fører tilsyn med plejefamilier, anbringelsessteder, botilbud og andre sociale døgntilbud for udsatte børn, unge og voksne i Region Hovedstaden og Holbæk kommune.

Socialtilsynets omkostninger er takstfinansieret. Det er et mål at have fokus på effektivitet og løbende at tilpasse udgifter og medarbejdernormering til den opgave, der skal løses.

Beredskab

Frederiksberg Kommune indgår i Hovedstadens Beredskab I/S, der omfatter 8 kommuner i Storkøbenhavn, og er Danmarks største beredskab.

Det fælles beredskab leverer forebyggende og afhjælpende beredskabsopgaver på et højt kvalitetsniveau sammen med en kvalificeret og troværdig myndighedsbehandling.

Driftsbevillinger

Mio. kr. netto	2021
Politisk organisation	16,3
Tjenestemandspensioner	138,7
Administrationen	560,0
Erhverv	4,6
Puljer	135,4
Redningsberedskabet	28,1
<i>I alt</i>	<i>883,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 34,0 mio. kr. Dette dækker over en reduktion

på 30,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 64,2 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budget 2021 er der vedtaget effektiviseringer for samlet 1,2 mio. kr. som vedrører:

Projektet "Automatisk fakturabehandling" har til formål at øge digitaliseringen og automatiseringen omkring håndteringen af kommunens fakturabehandling. Det sker ved at sætte ind med tre forskellige tiltag i det "system" af processer der udgør tilvejebringelse af aftaler, indkøb, varemodtagelse, fakturabehandling, kontrol og opfølgning.

Hele beskæftigelsesområdet og ydelsesområdet i Arbejdsmarkedsafdelingen har været i en rivende digital udvikling, og udviklingen fortsætter i disse år, med meget ambitiøse fælleskommunale KOMBIT-systemer, der nu – efter flere års forsinkelse – er klar til implementering i 2020-2021. I efteråret 2020 og ind i 2021 er der prioriteret mange ressourcer i Arbejdsmarkedsafdelingen (Jobcenter/Ydelsescenter) og i SSA-staben til at forankre/implementere de nye systemer. Denne fase giver anledning til at analysere nærmere, om der i kombination med disse nye systemer kunne ligge et yderligere effektiviseringspotentiale, hvis man kigger mere bredt og tværgående på de mange digitale løsninger, der understøtter hele Arbejdsmarkedsafdelingen.

I visitationen er der løbende fokus på at arbejdsgangene er tilrettelagt for at sikre den mest effektive opgaveløsning. Det vurderes på den baggrund, at visitationen gennem et løbende fokus på forenkling af administrative processer, arbejds gange, standardisering af administrativ support og opgavekonsolidering, kan hente effektiviseringen på 0,3 mio. kr. i 2021 og frem, uden at øge ventetiden for borgerne.

Det forventes, at stabsfunktionerne i SSA kan reducere de administrative udgifter ved blandt andet forenkling af administrative processer, standardisering af administrativ support og opgavekonsolidering.

Opgaveporteføljen hos jobkonsulenterne vedrørende den beskæftigelsesrettede myndighedsindsats skal prioriteres. I praksis vil det betyde en reprioritering af varigheden af hver samtale, som jobkonsulenterne har med de ledige eller syge borgere, prioriteret efter de konkrete målgrupper.

Via en forenkling af de administrative processer og ved at opgaven fremover samles et sted – der skabes et stærkere fagligt miljø – styrkes indsats til handicappede borgere i beskyttet beskæftigelse.

Pulje til bedre sammenhænge i ungeindsatsen er et engangsrestbeløb fra en tidligere bevilling, der ikke er nødvendig for at opfylde puljens formål og derfor fjernes.

Mange projekter og indsatser, der er blevet finansieret af integrationspuljen i tidligere år, har været medvirkende til at gøre, at integrationsindsatsen på mange områder i dag er integreret i kommunens ordinære drift. Der vil fremadrettet fortsat være fokus på at få integreret de gode projekter og indsatser i den ordinære drift. Endvidere vil det faldende antal flygtninge mindske behovet for nye integrationsprojekter. Integrationspuljen nedjusteres med 0,6 mio. kr., og den vil fremadrettet være på 0,7 mio. kr.

Energioptimering via klimavenlig adfærd i botilbud. Energoptimering kan ske ved adfærdsændringer hos medarbejdere og brugere/beboere. Beboerne er i dette tilfælde voksne med udviklingshæmning og autisme. Med de rette pædagogiske tiltag vil det være muligt at lave adfærdsændringer hos beboerne med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, så de også lærer at spare på energiforbruget til gavn for et bæredygtig miljø.

Lærings- og afprøvningslejlighed (L&A) udvikles for at innovative løsninger kan bidrage til at skabe effekt for borgerne. Etableringen af L&A skal overordnet set være med til at fremme kendskabet til velfærdsteknologiske løsninger, sikre let adgang til løsningerne for borgere og medarbejdere, og dermed være med til at forbedre borgernes dagligdag og livskvalitet.

Serviceeftersyn på den dialogbaserede visitation. Formålet er at skabe rammerne for en optimal dialog samt gensidig læring mellem visitationen og de forskellige leverandører til gavn for borgerne. Der ved kan kommunen sikre, at borgernes fulde rehabiliteringspotentiale afdækkes og rette tilbud gives.

På Børne- og Ungeområdet foretages reduktion på 0,2 mio. kr. vedrørende kompetenceudvikling på baggrund af øget digitalisering.

Tilskuddet til Frederiksberg Lokal TV forsættes med 0,1 mio. kr. årligt. Samtidig opfordres Frederiksberg Lokal TV til at arbejde med større synlighed på sociale medier.

Kommunaldirektørområdet har de seneste år gennemgået en omorganisering hvor bl.a. dele af det tidligere Serviceområde er blevet tilført området. Ved at integrere opgaver, løbende arbejde med at effektivisere og forbedre arbejds gange opnås en effektivisering på 0,8 mio. kr. i 2021 stigende til 0.9 mio. kr. fra 2022.

Der indføres obligatorisk tidsbestilling i borgerservicecentret. Det vil dog stadig være muligt for borgerne at blive betjent selvom de ikke har fået bestilt tid.

I et bæredygtighedsperspektiv, og som følge af stigende fragtomkostninger, har kommunen valgt at indstille forsendelsen af et juletræ til Grønland.

Med anvendelse af nye teknologier, som software-robotter og kunstig intelligens (AI), skal den digitale understøttelse af myndighedsopgaver på By-, kultur- og miljøområdet øges. Et fokusområde er automatisering af rutineopgaver i sagsbehandlingen, hvor eksempelvis en robot skal afløse omstændelig og fejlbehæftet journaliseringspraksis.

Der er løbende gennemført effektiviseringer af driften af veje og parker. Via omkostnings- og arbejdsgangsanalyser samt benchmark forventes yderligere effektivisering. Der afsættes 0,2 mio. kr. til at udføre disse analyser.

Udover de beskrevne effektiviseringer indeholder budgetforliget en ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivningen som finansieringsbidrag til et løft af de specialiserede områder. Omdisponering indebærer, at budgetterne som hovedregel ikke fremskrives fra 2020 til 2021, og magistratens bidrag udgør på denne baggrund 8,4 mio. kr.

I budget 2021 er der vedtaget udvidelser på 18,3 mio. kr. som vedrører:

Frederiksbergs befolkning er vokset gennem mange år og Frederiksberg er en af de kommuner, hvor der er flest borgere pr. kommunalbestyrelsesmedlem. For at styrke det lokale repræsentative demokrati udvides kommunalbestyrelsen med yderligere 2 medlemmer fra 2022.

Der afsætter 0,5 mio. kr. i 2021 og 1,0 mio. kr. i 2022 til et toårigt forsøg med borgerbudgetter. De kan f.eks. anvendes til begrønningsprojekter eller nye tiltag på hospitalsgrunden.

For at sikre endnu mere fremdrift i den grønne omstilling og bæredygtighed, herunder understøtte konkrete tiltag, som bidrager til udmøntning som er kompatibel med Parisaftalen, forøges klimafondens driftsmidler med 5 mio. kr. årligt.

Den midlertidige bevilling til opkrævningsafdelingens ekstraordinære opkrævningsindsatser som følge af lukning af inddrivelsessystemet EFI i Gældsstyrelsen forlænges til 2022. Endvidere permanentliggeres et årsværk i kontrolheden som led i en generel styrkelse af indsatsen mod socialt bedrageri.

For at støtte op om de væsentlige lokale og regionale erhvervsaktørers arbejde med at skabe bedre

rammevilkår er afsat 0,1 mio. kr. i tilskud til Frederiksberg Erhverv i hvert af årene 2021 og 2022 samt i alt 1,3 mio. kr. for begge år til Wonderful Copenhagens arbejde med at tiltrække besøgende til Frederiksberg.

For at forstærke Frederiksberg som en erhvervsvenlig by gøres den midlertidige halvering af byggesagsgebyrer permanent, hvorfor de forventede indtægter nedjusteres med 2,3 mio. kr. fra 2022. Endvidere forlænges indsatsen med hurtigere byggesagsbehandling til 2022, hvortil der bevilges 2,0 mio. kr.

En bevilling til øget tilsyn med tomme boliger forlænges fra 2022, udgørende 0,1 mio. kr. Ligeledes forlænges eventpulje på 0,5 mio. kr. for en toårig periode.

Støtte til udsatte unge (IPS-konsulent) – en beskæftigelsesindsats målrettet borgere med svære sindslidelser, som har et ønske om – og er motiverede for – at få et ordinært arbejde eller komme i uddannelse. Der er bevilget 0,3 mio. kr. til variggørelse af indsatsen.

Der er bevilget 0,3 mio. kr. vedrørende Udsatterådet, der skal dække udgifter til sekretariatsbistand og udvikling.

Værdig dialog med borgerne på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet – initiativet har til at formål at styrke den tydelige kommunikation til borgerne om formål, rettigheder og pligter i beskæftigelsesindsatsen, udpege områder, hvor Frederiksberg Kommune med fordel kan udnytte det maksimale råderum i lovgivningen for at sikre en god brugeroplevelse, samt styrke borgernes kapacitet til at tage aktivt del i valget af deres egen indsats. Der er bevilget yderligere 0,3 mio. kr. til indsatsen i 2021.

En række effektiviseringstiltag iværksættes for at gavne en bæredygtig økonomisk udvikling. Samtidigt gøres en lang række midlertidige bevillinger til forebyggende og fremskudte indsatser varige. Indsatser der kan forhindre behovet for mere indgribende indsatser.

En variggørelse af de midlertidige bevillinger betyder, at Frederiksberg Kommune bygger videre og udvikler på de store investeringer, der er fortaget gennem en årrække. De omfatter bl.a. med den fremskudte og håndholdte indsats, rettet mod borgere med psykiske lidelser, de udsatte unge og voksne hjemløse og sårbare grupper. Der er afsat midler til Styrket indsats ift. unge hjemløse og til variggørelse af indsatsen for fremskudt sagsbehandling for udsatte og hjemløse over 30 år.

Udover de nævnte initiativer, som gælder fra 2021, er der også en række ændringer, som træder i kraft fra 2022.

For den enkelte borger – men også for arbejdsgiveren – er det vigtigt med en hurtig og effektiv indsats, så en sygemelding ikke fører til, at fodfæstet på arbejdsmarkedet mistes. Der afsættes midler til varig fast track-ordningen.

Der er også opnået enighed om varige bevillinger til fastholdelsesindsatsen omkring erhvervsuddannelser overfor frafaldstruede unge, til ordningen med netværksdannelse for unge med svag tilknytning til arbejdsmarkedet og til ordningen med fritidsjobformidling til udsatte unge.

Den opsøgende indsats og støtte til tandpleje, som kan hjælpe udsatte tætttere på arbejdsmarkedet og til at indgå i sociale fællesskaber er også variggjort fra 2022.

I forlængelse af den ekstraordinær omdisponering af pris- og lønfremskrivning afsættes en andel af det omdisponerede beløb som pulje til efterværn mod yderligere opdrift på de specialiserede områder. Puljen udgør 9,6 mio. kr. i 2021.

Under magistratens udvidelser indregnes permanentliggørelse af udmøntningen af de statslige midler i værdighedsmilliarden. I 2021 omfatter dette en nedjustering af budgettet med 1,5 mio. kr., mens det fra 2022 omfatter det fulde beløb på 16,8 mio. kr.

Endelig indregnes også nettoudvidelsen på afledt drift fra den politisk vedtagne anlægsplan med 0,2 mio. kr. i 2021.

Anlæg som vedtaget med budget 2021

Anlæg Mio. kr. netto	2021	Samlet overslag
Forflytnings- og hygiejnepakke til Socialområdet	0,1	1,6
Nye måder at møde borgerne på	0,5	1,0
Korrekt og ensartet sagsbehandling ved spørgsmål om sanktionering af ledige borgere	-1,5	0,0
Salg af delareal Rolighedsvej	-39,0	-39,0
Køb af byggeretter Rolighedsvej	18,7	25,4
Borgerbudgetter	1,0	1,0
Digitale arbejdsgange og borgerkontakt i Jobcenter og Ydelsescenter (AMA)	0,5	0,5
Digitalisering- og automatisering af BKM	0,8	1,1
Klimafond	3,0	10,0
<i>I alt</i>	<i>-15,8</i>	

Bevillingsoversigt

Underopdeling af aktiviteter på opgaver fremgår af sammendrag af budget

1.000 kr. 2021-priser		Budget		Budgetoverslag		
		2021	2022	2023	2024	2025
Drift i alt, inkl. forsyning	U	7.345.713	7.311.421	7.253.667	7.296.689	7.301.275
	I	-1.400.747	-1.395.439	-1.390.552	-1.384.811	-1.384.010
Bolig- og Ejendomsudvalget	U	188.703	189.781	184.000	181.105	180.870
	I	-88.717	-90.026	-85.026	-82.926	-82.926
Byfornyelse mv.	U	29.228	28.974	28.977	28.977	28.977
	I	-622	-622	-622	-622	-622
Ejendomme	U	158.435	159.768	153.984	151.089	150.853
	I	-87.906	-89.214	-84.214	-82.114	-82.114
Grundarealer mv.	U	1.040	1.040	1.040	1.040	1.040
	I	-189	-189	-189	-189	-189
Undervisningsudvalget	U	976.749	973.842	971.110	961.414	955.370
	I	-171.629	-171.104	-175.934	-175.786	-175.667
Undervisning og fritidstilbud	U	962.082	958.892	956.959	947.291	941.257
	I	-171.615	-171.090	-175.920	-175.772	-175.654
Ungdomsuddannelse	U	10.044	10.305	10.520	10.511	10.509
	I	-14	-14	-14	-14	-14
Unge	U	4.623	4.645	3.631	3.612	3.605
	I	0	0	0	0	0
Ældre- og Omsorgsudvalget	U	1.070.047	1.089.804	1.099.151	1.121.574	1.132.528
	I	-154.836	-153.622	-153.388	-153.388	-153.388
Omsorg	U	954.975	974.300	983.674	1.006.097	1.017.049
	I	-150.148	-148.934	-148.700	-148.700	-148.700
Hjælpe midler	U	54.886	54.831	54.806	54.806	54.806
	I	-2.710	-2.710	-2.710	-2.710	-2.710
Sundhed	U	60.186	60.672	60.671	60.671	60.673
	I	-1.978	-1.978	-1.978	-1.978	-1.978
Kultur- og Fritidsudvalget	U	220.469	209.130	204.735	204.872	204.071
	I	-33.422	-33.111	-33.111	-33.111	-33.111
Idræt og folkeoplysning	U	111.251	104.316	102.724	102.843	102.908
	I	-26.154	-26.154	-26.154	-26.154	-26.154
Biblioteker og kultur	U	109.218	104.814	102.011	102.029	101.163
	I	-7.268	-6.957	-6.957	-6.957	-6.957
Børneudvalget	U	951.800	948.541	935.197	929.328	924.658
	I	-237.712	-238.558	-234.747	-233.163	-232.576
Tilbud til børn og unge med særlige behov	U	186.803	182.651	176.976	174.087	170.602
	I	-21.892	-21.435	-20.964	-19.899	-17.369
Fællesrådgivningen for Børn og Unge	U	6.701	5.938	5.937	5.937	5.937
	I	0	0	0	0	0
Merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste	U	20.297	20.297	20.282	20.282	20.282
	I	-9.565	-9.565	-9.565	-9.565	-9.565
Dagtilbud mv.	U	737.998	739.655	732.002	729.022	727.837
	I	-206.255	-207.558	-204.218	-203.699	-205.642

1.000 kr. 2021-priser		Budget		Budgetoverslag		
		2021	2022	2023	2024	2025
Socialudvalget	U	557.675	549.195	545.544	546.514	545.604
	I	-111.515	-108.802	-108.861	-108.861	-108.861
Integrationsindsats	U	3.989	1.659	1.659	1.659	1.659
	I	-930	0	0	0	0
Boligsocialt arbejde mv.	U	7.433	7.311	4.011	4.011	4.011
	I	7	7	7	7	7
Tilbud til voksne med særlige behov	U	511.121	505.092	504.741	505.711	504.801
	I	-95.968	-94.186	-94.244	-94.244	-94.244
Senblindekurser mv.	U	483	483	483	483	483
	I	0	0	0	0	0
Sociale formål	U	7.867	7.867	7.867	7.867	7.867
	I	-4.225	-4.225	-4.225	-4.225	-4.225
Personlige tillæg og helbredstillæg mv.	U	21.434	21.434	21.434	21.434	21.434
	I	-10.399	-10.399	-10.399	-10.399	-10.399
Støtte til frivilligt socialt arbejde mv.	U	5.349	5.349	5.349	5.349	5.349
	I	0	0	0	0	0
By- og Miljøudvalget	U	220.853	211.741	210.810	216.570	217.755
	I	-113.167	-108.907	-108.807	-108.807	-108.807
Kirkegårde	U	15.777	15.742	15.808	15.874	15.941
	I	-15.648	-15.648	-15.648	-15.648	-15.648
Miljø	U	11.790	10.161	9.941	9.942	9.942
	I	-3.378	-2.647	-2.647	-2.647	-2.647
Grønne områder mv.	U	26.873	27.258	28.512	29.707	30.713
	I	0	0	0	0	0
Vejvæsen og parkering	U	98.095	95.322	98.278	104.088	104.200
	I	-90.684	-90.651	-90.551	-90.551	-90.551
Kollektiv trafik mv.	U	73.371	68.312	63.324	62.012	62.012
	I	-3.458	39	39	39	39
FGV mv.	U	-5.053	-5.053	-5.053	-5.053	-5.053
	I	0	0	0	0	0
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	U	1.506.551	1.506.219	1.506.126	1.511.763	1.511.763
	I	-229.646	-232.536	-231.073	-231.676	-231.676
Den aktive beskæftigelsesindsats	U	127.759	127.329	127.329	127.323	127.324
	I	-10.873	-10.873	-10.873	-10.873	-10.873
Forsørgelsesydelse	U	1.309.744	1.308.089	1.310.338	1.318.243	1.318.245
	I	-201.412	-201.956	-202.503	-203.771	-203.771
Integrationsområdet	U	43.650	45.950	43.611	41.362	41.359
	I	-16.850	-19.196	-17.186	-16.520	-16.520
Ungdomsuddannelse og vejledning	U	25.398	24.850	24.848	24.836	24.836
	I	-511	-511	-511	-511	-511
Sundheds- og forebyggelsesudvalget	U	514.231	509.950	515.624	519.928	523.642
	I	-1.823	-950	-804	-754	-754
Forebyggelse	U	26.069	19.786	19.433	19.383	19.383
	I	-1.008	-436	-286	-236	-236
Sundhedstjeneste	U	21.194	20.780	20.771	20.735	20.699
	I	-310	0	0	0	0
Børnetandpleje	U	36.886	36.859	36.848	36.794	36.743
	I	-156	-156	-156	-156	-156

1.000 kr. 2021-priser		Budget		Budgetoverslag		
		2021	2022	2023	2024	2025
Omsorgs, special- og socialtandpleje	U	3.838	3.838	3.838	3.838	3.838
	I	-349	-358	-362	-362	-362
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	U	426.245	428.687	434.734	439.178	442.978
	I	0	0	0	0	0
Magistraten	U	970.310	953.976	912.030	936.725	938.119
	I	-87.292	-87.221	-88.029	-88.029	-88.029
Politisk organisation	U	16.280	13.714	16.643	16.643	16.793
	I	-18	-18	-18	-18	-18
Tjenestemandspensioner	U	143.000	143.000	143.000	143.000	143.000
	I	-4.272	-4.171	-4.171	-4.171	-4.171
Administrationen	U	631.798	608.020	593.878	593.860	596.118
	I	-71.828	-71.859	-72.667	-72.667	-72.667
Erhverv	U	4.711	4.272	3.760	3.522	3.760
	I	-133	-133	-133	-133	-133
Puljer	U	143.403	153.853	123.631	148.582	147.330
	I	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Redningsberedskabet	U	31.118	31.118	31.118	31.118	31.118
	I	-3.040	-3.040	-3.040	-3.040	-3.040
By og Miljøudvalget, Brugerfinansieret	U	168.326	169.243	169.340	166.895	166.895
	I	-170.988	-170.604	-170.773	-168.310	-168.215
Anlægsvirksomhed i alt, inkl. forsyning	U	479.607	444.563	542.183	452.522	240.733
	I	-44.709	-2.100	-8.500	3.323	-500
Pris- og lønstigninger, drift og anlæg		0	123.423	248.355	386.547	519.164
Det finansielle område	U	1.810.257	1.918.216	2.036.261	2.018.383	2.180.976
	I	-8.190.121	-8.400.084	-8.681.415	-8.772.654	-8.857.637
Renter	U	17.111	18.672	21.507	22.002	22.256
	I	-16.432	-29.690	-28.115	-26.296	-25.022
Forskydninger i kassebeholdningen (- = forbrug)	U	-161.982	-137.370	-57.412	-95.962	1.875
Øvrige finansforskydninger	U	12.298	52.671	33.728	-9.304	7.554
Afdrag på lån	U	81.998	68.785	75.940	76.386	76.844
Lånoptagelse	I	-130.423	-188.723	-250.077	-159.549	-65.119
Tilskud og udligning	U	1.845.303	1.899.667	1.946.254	2.008.641	2.055.507
	I	-1.808.556	-1.761.417	-1.838.203	-1.858.685	-1.891.984
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden	U	11.800	12.079	12.453	12.751	13.015
Momsudligning	U	3.728	3.712	3.790	3.870	3.925
Skatter	I	-6.234.710	-6.420.253	-6.565.019	-6.728.124	-6.875.512

Sammendrag af budget

1.000 kr. 2021-priser		Budget		Budgetoverslag			
		2021	2022	2023	2024	2025	
	Drift i alt, ekskl. forsyning	N	5.947.629	5.917.343	5.864.548	5.913.293	5.918.585
	Bolig- og Ejendomsudvalget	N	99.986	99.756	98.975	98.180	97.944
	Byfornyelse mv.	N	28.606	28.352	28.355	28.355	28.355
	Byfornyelse	N	27.857	27.603	27.606	27.606	27.606
	Driftstilskud til kollegier og andelsboliger	N	748	748	748	748	748
	Ejendomme	N	70.530	70.553	69.769	68.974	68.739
	Beboelsesejendomme	N	-27.500	-27.880	-27.880	-27.880	-27.880
	Kommunale ejendomme	N	98.030	98.433	97.649	96.854	96.619
	Grundarealer mv.	N	851	851	851	851	851
	Grundarealer	N	851	851	851	851	851
	Undervisningsudvalget	N	805.120	802.738	795.176	785.628	779.703
	Undervisning og fritidstilbud	N	790.467	787.802	781.039	771.519	765.603
	Skoler	N	439.708	438.641	433.664	428.332	422.996
	Skolefritidsordninger	N	53.772	53.882	54.936	55.107	55.212
	Klubber	N	52.496	52.188	51.497	50.934	50.490
	Fællesrådgivningen for Børn og Unge	N	27.000	26.809	26.200	26.155	26.141
	Befordring af elever	N	5.096	5.096	5.096	5.096	5.096
	Specialundervisning	N	119.761	118.512	116.754	113.631	113.469
	Bidrag til statslige og private skoler	N	80.558	80.599	80.816	80.187	80.122
	Efterskoler og ungdomskostskoler	N	12.075	12.075	12.075	12.075	12.075
	Ungdomsuddannelse	N	10.030	10.291	10.506	10.497	10.495
	Ungdomsskole	N	10.030	10.291	10.506	10.497	10.495
	Unge	N	4.623	4.645	3.631	3.612	3.605
	SSP og gadepiloter	N	4.623	4.645	3.631	3.612	3.605
	Ældre- og Omsorgsudvalget	N	915.211	936.182	945.763	968.186	979.140
	Omsorg	N	804.827	825.366	834.973	857.397	868.349
	Hjemmeplejen	N	291.652	293.740	296.644	300.223	304.721
	Boligtilbud	N	436.293	455.119	461.832	480.677	487.130
	Dagtilbud	N	13.387	13.282	13.281	13.281	13.281
	Øvrige tilbud	N	4.238	3.898	3.898	3.898	3.898
	Demensindsats	N	2.619	2.919	2.919	2.919	2.919
	Døgntilbud	N	56.638	56.408	56.399	56.399	56.400
	Hjælpe midler	N	52.176	52.121	52.096	52.096	52.096
	Hjælpe midler	N	52.176	52.121	52.096	52.096	52.096
	Sundhed	N	58.208	58.694	58.693	58.693	58.695
	Genoptræning	N	29.415	29.300	29.300	29.300	29.301
	Sundhedsfremme	N	6.189	6.790	6.790	6.790	6.791
	Andre sundhedsudgifter	N	6.202	6.202	6.202	6.202	6.202
	Vederlagsfri fysioterapeutbehandling	N	16.403	16.403	16.402	16.402	16.402
	Kultur- og Fritidsudvalget	N	187.047	176.020	171.624	171.762	170.960
	Ildræt og folkeoplysning	N	85.097	78.162	76.570	76.689	76.754
	Tilskud til skove og strandparker	N	158	155	155	155	155
	Ildrætsanlæg og svømmehaller	N	39.685	33.299	33.345	33.395	33.445
	Fælles formål mv.	N	3.503	3.197	2.062	2.062	2.062

1.000 kr. 2021-priser		Budget		Budgetoverslag			
		2021	2022	2023	2024	2025	
	Voksenundervisning	N	8.992	8.992	8.992	8.992	8.992
	Frivilligt foreningsarbejde	N	5.781	5.858	6.057	6.126	6.141
	Lokaletilskud	N	25.225	24.923	24.620	24.620	24.620
	Fritidsaktiviteter	N	1.752	1.739	1.339	1.339	1.339
	Biblioteker og kultur	N	101.950	97.857	95.054	95.072	94.206
	Folkebiblioteker	N	54.143	52.601	52.595	52.595	52.628
	Kulturel virksomhed	N	47.807	45.257	42.459	42.478	41.578
	Børneudvalget	N	714.088	709.983	700.449	696.165	692.082
	Tilbud til børn og unge med særlige behov	N	164.911	161.216	156.012	154.188	153.233
	Opholdssteder m.v.	N	19.340	18.097	16.983	15.355	15.058
	Forebyggende foranstaltninger	N	77.861	80.262	80.419	80.315	79.934
	Døgninstitutioner	N	29.884	25.064	20.915	20.845	20.972
	Sikrede døgninstitutioner	N	5.954	5.954	5.954	5.954	5.954
	Plejefamilier	N	31.872	31.839	31.741	31.719	31.314
	Fællesrådgivningen for Børn og Unge	N	6.701	5.938	5.937	5.937	5.937
	Fællesrådgivningen for Børn og Unge	N	6.701	5.938	5.937	5.937	5.937
	Merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste	N	10.220	10.220	10.205	10.205	10.205
	Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste	N	10.220	10.220	10.205	10.205	10.205
	Dagtilbud mv.	N	532.255	532.609	528.296	525.835	522.707
	Dagtilbud til børn	N	471.878	472.275	467.963	465.502	462.375
	Særlige dagtilbud	N	15.458	15.355	15.353	15.353	15.353
	Tilskud til puljeordninger og private institutioner	N	41.149	41.149	41.149	41.149	41.149
	Kommunale tilskud	N	3.770	3.831	3.831	3.831	3.831
	Socialudvalget	N	446.161	440.392	436.683	437.653	436.743
	Integrationsindsats	N	3.059	1.659	1.659	1.659	1.659
	Integrationsindsats	N	1.284	881	881	881	881
	Midlertidig boligplacering af flygtninge	N	1.775	778	778	778	778
	Boligsocialt arbejde mv.	N	7.440	7.318	4.018	4.018	4.018
	Boligsocialt arbejde	N	7.440	7.318	4.018	4.018	4.018
	Tilbud til voksne med særlige behov	N	415.153	410.906	410.497	411.467	410.557
	Beskyttet beskæftigelse	N	6.326	6.166	5.966	5.966	22.085
	Aktivitets- og samværstilbud	N	46.655	46.555	46.555	46.555	30.495
	Botilbud til hjemløse	N	12.040	12.954	12.954	12.954	12.954
	Alkohol og stofmisbrug	N	26.202	26.191	25.891	25.891	25.891
	Botilbud for længerevarende ophold	N	135.417	135.136	135.277	135.277	135.278
	Botilbud til midlertidigt ophold	N	82.298	78.360	78.360	79.330	78.359
	Kontaktperson- og ledsageordninger	N	18.944	18.282	18.242	18.242	18.242
	Borgerstyret personlig assistance	N	34.262	34.262	34.262	34.262	34.262
	Støtte i eget hjem mv.	N	29.944	29.945	29.945	29.945	29.946
	Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse mv.	N	23.065	23.056	23.044	23.044	23.044
	Senblindekurser mv.	N	483	483	483	483	483
	Senblindekurser	N	483	483	483	483	483
	Sociale formål	N	3.643	3.643	3.643	3.643	3.643
	Merudgiftsydelser	N	3.643	3.643	3.643	3.643	3.643

1.000 kr. 2021-priser		Budget		Budgetoverslag		
		2021	2022	2023	2024	2025
	Personlige tillæg og helbredstillæg mv.	N	11.035	11.035	11.035	11.035
	Personlige tillæg og helbredstillæg	N	11.035	11.035	11.035	11.035
	Støtte til frivilligt socialt arbejde mv.	N	5.349	5.349	5.349	5.349
	Støtte til frivilligt socialt arbejde	N	5.349	5.349	5.349	5.349
	By- og Miljøudvalget	N	107.686	102.834	102.003	107.762
	Kirkegårde	N	129	93	160	226
	Kirkegårde	N	129	93	160	226
	Miljø	N	8.412	7.514	7.294	7.294
	Fælles miljøformål	N	1.939	1.871	1.858	1.859
	Jordforurening	N	2.309	2.309	2.101	2.101
	Planlægning, undersøgelser, tilsyn mv.	N	2.367	2.068	2.068	2.068
	Miljøtilsyn med virksomheder	N	1.266	1.266	1.266	1.266
	Skadedyrsbekæmpelse	N	530	0	0	0
	Grønne områder mv.	N	26.873	27.258	28.512	29.707
	Grønne områder	N	26.873	27.258	28.512	29.707
	Vejvæsen og parkering	N	7.412	4.671	7.728	13.537
	Fælles vejformål	N	7.781	4.427	4.127	6.474
	Parkeringsregulering	N	-59.001	-58.979	-58.957	-58.957
	Arbejder på private fællesveje	N	0	0	0	0
	Vejvedligeholdelse	N	49.772	50.389	53.671	57.082
	Vintertjeneste	N	8.860	8.833	8.886	8.938
	Kollektiv trafik mv.	N	69.913	68.351	63.363	62.051
	Kollektiv trafik	N	69.913	68.351	63.363	62.051
	FGV mv.	N	-5.053	-5.053	-5.053	-5.053
	FGV	N	-5.053	-5.053	-5.053	-5.053
	Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	N	1.276.905	1.273.683	1.275.053	1.280.088
	Den aktive beskæftigelsesindsats	N	116.886	116.456	116.456	116.450
	Hjælpemidler, uddannelsespulje og befordring	N	2.364	2.364	2.364	2.364
	Indsatser for arbejdsløse	N	114.522	114.092	114.092	114.087
	Forsørgelsesydelse	N	1.108.332	1.106.133	1.107.835	1.114.472
	Ydelser til borgere tættest på arbejdsmarkedet	N	449.594	420.645	411.362	404.860
	Løntilskud og seniorjob	N	19.762	19.439	19.311	19.211
	Ydelser til borgere med særlige behov	N	135.436	141.900	145.039	148.679
	Førtidspension	N	332.729	352.660	359.751	368.460
	Supplerende ydelser	N	170.810	171.491	172.372	173.261
	Integrationsområdet	N	26.800	26.754	26.425	24.841
	Integrationsindsatsen og særlige tilskud	N	15.149	13.247	14.625	14.682
	Ydelser til borgere med under syv års ophold i Danmark	N	11.824	13.680	11.972	10.332
	Repatriering	N	-172	-172	-172	-172
	Ungdomsuddannelse og vejledning	N	24.887	24.339	24.337	24.325
	Ungdommens uddannelsesvejledning	N	10.887	10.339	10.337	10.325
	Ungdomsuddannelser (FGU)	N	14.000	14.000	14.000	14.000
	Sundheds- og forebyggelsesudvalget	N	512.409	509.000	514.821	519.174
	Forebyggelse	N	25.061	19.350	19.147	19.147
	Forebyggelsen	N	25.061	19.350	19.147	19.147

1.000 kr. 2021-priser		Budget		Budgetoverslag		
		2021	2022	2023	2024	2025
Sundhedstjeneste	N	20.883	20.780	20.771	20.735	20.699
Sundhedstjenesten	N	20.883	20.780	20.771	20.735	20.699
Børnetandpleje	N	36.730	36.704	36.692	36.639	36.587
Børnetandplejen	N	36.730	36.704	36.692	36.639	36.587
Omsorgs, special- og socialtandpleje	N	3.490	3.481	3.477	3.477	3.477
Omsorgs, special- og socialtandplejen	N	3.490	3.481	3.477	3.477	3.477
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	N	426.245	428.687	434.734	439.178	442.978
Aktivitetsbestemt medfinansiering	N	426.245	428.687	434.734	439.178	442.978
Magistraten	N	883.018	866.755	824.001	848.696	850.089
Politisk organisation	N	16.262	13.696	16.625	16.625	16.775
Fælles formål	N	485	485	485	485	485
Kommunalbestyrelsen	N	10.711	10.874	10.874	10.874	10.874
Kommissioner, råd og nævn	N	1.876	2.176	2.076	2.076	2.076
Valg	N	3.189	160	3.190	3.190	3.340
Tjenestemandspensioner	N	138.728	138.829	138.829	138.829	138.829
Tjenestemandspensioner	N	138.728	138.829	138.829	138.829	138.829
Administrationen	N	559.970	536.161	521.210	521.192	523.450
Kommunaldirektørens område	N	250.089	240.330	240.202	235.657	236.944
Børne- og Ungeområdet	N	59.182	53.696	43.099	43.099	43.099
By-, Kultur- og Miljøområdet	N	68.016	67.143	63.939	68.978	68.975
Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet	N	182.683	174.993	173.970	173.459	174.432
Erhverv	N	4.578	4.139	3.627	3.389	3.627
Erhverv	N	4.578	4.139	3.627	3.389	3.627
Puljer	N	135.403	145.853	115.631	140.582	139.330
Puljer	N	135.403	145.853	115.631	140.582	139.330
Redningsberedskabet	N	28.078	28.078	28.078	28.078	28.078
Redningsberedskabet	N	28.078	28.078	28.078	28.078	28.078

Takstoversigt

Takster (2021-priser)	Takst 2021 (i hele kr.)
Byggetilladelser m.v.	
Timepris	397
Parkering	
Timetakst	
3. time	15
4. time	20
5. time	25
6. time	25
7. time	25
P-licens til zoneparkering	
Beboerlicens, miljø-/energiklasse A-G, per år	290
Beboerlicens, miljø-/energiklasse A+, A+++, per år	160
Beboer med firmabil per måned	500
EL/ By - og delebil licens per år	160
Fleksibel beboerlicens per måned afhængig af energiklasse	75/40
Beboer med lånt/lejet bil pr. uge	90
Pendlerlicens pr. hele måned	500
Pendlerlicens pr. dag	40
Pendlerlicens erhverv	500
Dagsbillet	90
Ugebillet	450
Erhvervslicens	1.265
P-afgift	510
Parkering på handicapplads og ud for ind- og udkørsel	1.020
Afgifter køretøjer o. 3500 kg	2.040
Evt. rykkergebyr	250
Institution, børn og unge (pr. plads pr. måned)	
<i>Lov nr. 554 af 29. maj 2018 om ændring af dagtilbudsloven og lov om folkeskolen (Styrket kvalitet i dagtilbud, øget fleksibilitet og frit valg for forældre m.v.) indebærer at der oprettes deltidsplasser med nedsat takst i dagtilbud.</i>	
Dagpleje (uanset barnets alder) samt Daginstitution, 0-2 år	
- Fuldtidstakst	3.064
- Deltidstakst - grundbeløb	1.395
- Deltidstakst - per time, per uge	34
Daginstitution, 3 år - skolestart	
- Fuldtidstakst	1.698
- Deltidstakst - grundbeløb	815
- Deltidstakst - per time, per uge	18
Frokosttakst, daginstitutioner	558
SFO	1.868
Fritidsklub	470
Ungdomsklub	106

Takster (2021-priser)	Takst 2021 (i hele kr.)
Ungdomsskolen	
Udstedelse af kørekort til lille knallert	510
Diverse vedrørende plejehjem m.v.	
Betaling for dagcenterplads pr. mødedag	33
Betaling for daghjem pr. dag	107
Endagsture (pensionister)	164
Botilbud til personer med særlige sociale vanskeligheder	
Døgnpris for voksne inkl. morgenmad og sengelinned:	
Huslejebetaling ved ophold på Lindevangen og Lærkehøj (§ 110 selvejende institution):	
Sygesikring og sundhed	
Skift mellem sygesikringsgruppe 1 og 2 samt lægeskift	205
Gebyr for bortkommet sygesikringsbevis	205
Madservice	
Egenbetaling for levering af madservice, per måltid	56
Servicepakker	
Madpakke (pr. md.)	3.834
Vaskeri (pr. md.)	172
Leje og linned (pr. md.)	445
Rengøringsartikler til egen bolig (pr. md.)	47
Omsorgstandpleje	
Egenbetaling for omsorgstandpleje, årligt	540
Egenbetaling for særlig tandpleje o. 18 år, årligt	2.010
Biblioteket	
Takster for at aflevere materialer for sent:	
Fra 1. dag efter afleveringsfristen	20
8 dage efter afleveringsfristen	63
15 dage efter afleveringsfristen	106
31 dage efter afleveringsfristen	230
Gebyr ved erstatning	230
Unge under 18 år betaler ½ gebyr af voksentakst ved for sen aflevering.	
Leje af kommunale lokaler	
(alle udgifter er pr. time med undtagelse af overnatningsgebyr)	
Lille mødelokale	59
Almindeligt lokale (bl.a. klasselokaler)	111
Mellemstort lokale (bl.a. faglokaler, dobbeltklasselokaler og lokale 1 på Danasvej)	166
Stort lokale (bl.a. Metronomen og Medborgersalen på Danasvej)	231
Sale, aulaer mv. (bl.a. gymnastiksale, skoleaulaer og Bibliotekssalen)	549
Ønskes Bibliotekssalen lejet med betjentbistand vil udgiften pr. time udgøre	1.113
Lokaleudstyr udover timelejen, såfremt udlån sker i ferier og i øvrigt uden for normal åbningstid	463
Overnatningsgebyr	48
Frederiksberg Svømmehal og Flintholm Svømmehal	

Takster (2021-priser)	Takst 2021 (i hele kr.)
<u>Svømmehal, familieområde og luksusafdeling</u>	
Svømmehal enkelt, voksen	65
Svømmehal 12 klip, voksen	650
Svømmehal månedskort, voksen	425
Svømmehal enkelt, børn (indtil 15 år)	35
Svømmehal 12 klip, børn (indtil 15 år)	350
Svømmehal månedskort, børn	250
Luksusafdelingen (kun voksne)	80
Luksusafdelingen (kun voksne), 12 klip	800
Luksusafdelingen (kun voksne) 1 måneds	750
Svømmehal familie, 2 voksne + 2 børn	162
Svømmehal familie, 2 voksne + 1 barn	146
Svømmehal familie, 1 voksne + 2 børn	113
Svømmehal, man-fre 07-15, alle	35
Svømmehal, man-fre 07-15, alle, 12 klip	350
Pensionist, man-fre 07-15 (med helbredstillægskort) - Frb	0
Pensionist, man-fre 15-21 & lør-søn - Frb	45
Pensionist, man-fre 15-21 & lør-søn, 12 klip - Frb	450
<u>Kurbadet</u>	
Kurbadet (kun voksne)	180
Kurbadet (kun voksne) 6 klip	900
Kurbadet Plus (kun voksne) inkl. håndklæde, frugt og kildevand	210
Kurbadet (kun voksne) primetime	195
Kurbadet (kun voksne) primetime 6 klip	975
Pensionister i kurbadet	150
Pensionister i kurbadet 6 klip	750
Pensionister primetime i kurbadet	165
Pensionister primetime i kurbadet 6 klip	825
<u>Varmtvandsbassin</u>	
Tilkøb	15
Babysvømning 1 voksen + 1 baby	69
Babysvømning 1 voksen + 1 baby, 12 klip	690
Babysvømning tillæg for 1 voksen	65
Babysvømning 8 ugers hold	875
Babysvømning 17 ugers hold	1.750
Øvrige gebyrer og brugerbetaling m.v.	
<u>Råden over vejareal:</u>	
Skurvogn (pr. 3x5 m areal pr. dag)	70
Container (pr. 3x5 m areal pr. dag)	70
Byggeplads (pr. m ² pr. måned)	50
<u>Stillads (pr. dag pr. stillads):</u>	
0,0 - 25,0 m	35
25,0 – 50,0 m	70
Over 50 m	125
Mobilkran, lift o.l.	70
Pølsestader, halvårligt	1.400
Juletræsstader, pr. sæson	1.400
Mobilt gadesalg, halvårligt	1.400

Takster (2021-priser)	Takst 2021 (i hele kr.)
Faste studepladser, halvårligt	1.400
Indbringelse af sag for Huslejenævnet	315
Indbringelse af sag for Beboerklagenævnet	147
Forhåndsgodkendelse i Huslejenævnet	526
Tillægsgebyr for udlejere i sag, hvor lejerne får 100% medhold i huslejenævnet	6.024
Besigtigelse forud for brl. § 5, stk. 2-modernisering	4.016
Adresseoplysninger pr. stk.	85
Bopælsattester pr. stk.	85
BBR-ejermeddelelser pr. stk.	70
Vurderingsattester pr. stk.	130
Studepladser, store	660
Studepladser, små	390
Studeplads – Rådhusplads/lørdage	130
Rottebekæmpelse, promille af ejendomsværdien	0,0395‰
Frederiksberg Kommunes kirkegårde	
Gravsteder, erhvervelse af brugsret	
<u>Frederiksberg ældre Kirkegård:</u>	
Kistegravsted pr. 3m ² i 20 år	7.395
Urnegravsted pr. 1m ² i 10 år	1.370
<u>Solbjerg parkkirkegård og Søndermark kirkegård:</u>	
Kistegravsted pr. 3m ² i 20 år	3.710
Urnegravsted pr. 1m ² i 10 år	1.370
Askefællesgrav i 10 år	1.980
Kistefællesgrav i 20 år	9.345
Kistefællesgrav til barn under 12 år i 10 år	4.670
Urnepladser, erhvervelse af brugsret.	
Urneplads i 10 år, brugsretsleje fra	1.950
Graves gravning	
<u>Kistegrav:</u>	
Familiegravsted i almindelig dybde	6.100
Familiegravsted i almindelig dybde (lørdag)	7.750
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år	2.120
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år (lørdag)	3.550
Familiegravsted i dobbelt dybde uanset alder	7.220
Enkeltgrav/kistefællesgrav	6.100
Enkeltgrav/kistefællesgrav (lørdag)	7.750
Enkeltgrav/kistefællesgrav til barn under 12 år	2.120
Børn, dødfødt kistefælles. (kun indenbys)	693
<u>Urnegrav:</u>	
Familiegravsted	850
Familiegravsted (lørdag)	3.012
Enkeltgravsted	435
Askefællesgrav	700
Opbevaring af urner	
Opbevaring af urner (efter 3 måneder)	110

Takster (2021-priser)	Takst 2021 (i hele kr.)
Ligbrænding: (jf. KB sag 369 d. 28-11-2011)	
Indenbys borger 15 år og derover	2.185
Indenbys borger under 15 år	1.410
Udenbys borger 15 år og derover	2.395
Udenbys borger under 15 år	1.685
Diverse vedrørende kirkegårde	
Udlægning af blomster efter bisættelse i Frederiksberg Kirke (man-fre)	693
Leje af orgel med organist	547
Omhældningsgebyr (urner)	300
RENOVATION	
Nedenstående gebyrer, kr. ekskl. moms	
Virksomheder	
<u>Genbrugsstation</u>	
<i>Genbrugsstation, per besøg</i>	
Personbil	193
Kassevogn	193
Ladvogn	295
Farligt affald, 0-10 kg.	102
Farligt affald, 10-25 kg.	193
<i>Genbrugsstation, abonnement per år</i>	
Personbil	4.577
Kassevogn	11.289
Ladvogn	16.781
<u>Restaffald (dagrenovationslignende)</u>	
Afhentningssted, pr. stk.	1.144
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	530
<u>Genanvendeligt affald</u>	
Deltagelse i afhentningsordninger (efter tilmelding), per år	
<i>ved affaldsmængde op til en gennemsnitlig mængde fra 2 husholdninger</i>	1.282
<i>ved affaldsmængde op til en gennemsnitlig mængde fra mellem 2 og 4 husholdninger</i>	2.564
Husholdninger	
<u>Dagrenovation (vedr. husholdninger)</u>	
Afhentningssted, pr. stk.	1.144
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	530
<u>Genanvendeligt affald m.v. (vedr. husholdninger)</u>	
Madaffald	100
Storskrald, løst	156
Haveaffald, beholder/løst	64
Glas	60
Papir	73
Pap	77
Plast	114
Metal	34
Farligt affald	45
Genbrugsstationer	238
Administration	18
I alt, pr. husholdning	979

Takster (2021-priser)	Takst 2021 (i hele kr.)
Særlige ydelser (vedr. husholdninger)	
Storskrald, container pr. bestilling	2.134
Haveaffald, container pr. bestilling	1.534
Bestilling af ekstra beholdere, pr. beholder	420
Bestilling af ekstra tømning, pr. gang	140
Forgæves kørsel af bestilt container til storskrald eller haveaffald pr. gang	782
Forgæves kørsel ved bestilt beholder til glas pr. gang	96
Beholdervask, pr. beholder til dagrenovation under 1 m ³	143
Leje af mobile affaldsrum	28.012
Særgebyrer, ekskl. moms (husholdninger og virksomheder)	
Erstatning af beholdere m.v. og ekstrabeholdere: Ved bortkomst eller beskadigelse af beholder eller andet materiel af andre årsager end almindeligt brug og slitage samt ved behov for flere beholdere, end der er tilmeldt tømning, for eksempel til anvendelse under nedstyrtningssskakte, betaler grundejeren/virksomheden for indkøb og levering af ny beholder.	
Ukorrekt sortering:	
Ukorrekt sortering	400
Ukorrekt sortering, grove eller gentagende tilfælde	1.600
Ved ukorrekt sortering, der medfører tillægsbetaling fra behandlingsanlæg, viderefaktureres tillægsbetalingen til grundejeren eller virksomheden og tillægges et administrationsgebyr	
	200
Ekstraomkostninger forbundet med afhentning:	
Ved ekstraomkostninger forbundet med afhentning, hvor årsagen til ekstraomkostningerne kan henføres til grundejeren/virksomheden, herunder oprydning efter overfyldninger, tømninger under særlige forhold for eksempel midlertidige forhold på adgangsvejen eller afhentningsstedet samt ved udsætning i forbindelse med begivenheder og lignende, viderefaktureres grundejeren/virksomheden ekstraomkostningerne med et administrationsgebyr, dog maksimalt ét administrationsgebyr pr. måned	
	200
Betalingsforhold:	
Fakturaer, der ikke betales rettidigt, tillægges et administrationsgebyr på kr. 200,00 ekskl. moms pr. rykkerskrivelse, dog maksimalt 2 skrivelser.	
Noter vedrørende renovation:	
1. Kolonihaver, der ikke benyttes i vinterperioden, betaler 0,25 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre	
2. Boligenheder, der anvendes til kollegium, betaler 0,3 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre	
3. For benyttelse af mobilsuganlæg til restaffald betales 0,66 gange gebyr for beholderumfang	
4. Ved komprimering af affaldet i ophalercontainere med komprimering betales 2,5 gange beholderumfang.	
Takster Socialtilsyn Hovedstaden	
<u>Tilsyn m. døgntilbud (og regodkendelse):</u>	
1-7	31.555
8-24	37.866
25-49	63.110
50+	94.664
<u>Nygodkendelse af døgntilbud:</u>	
1-7	29.359
8-24	35.231

Takster (2021-priser)	Takst 2021 (i hele kr.)
25-49	58.718
50+	88.077
<u>Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse:</u>	
1-7	8.028
8-24	9.634
25-49	16.056
50+	24.084
<u>Skærpet tilsyn (25 pct. af alm. takst):</u>	
1-7	3.155
8-24	3.787
25-49	6.311
50+	9.466

Et grønt og bæredygtigt Frederiksberg

Budgetaftale for Frederiksberg Kommune 2021 - 2022

Det Konservative Folkeparti, Venstre, SF, Alternativet og Liberal Alliance indgår denne aftale om Frederiksberg Kommunes budget for 2021 og 2022.

Partierne er med afsæt i budgetstrategien Bæredygtigt Frederiksberg enige om at styrke det langsigtede strategiske perspektiv og robustheden i budgetarbejdet og har derfor aftalt, at denne budgetaftale gælder for både 2021 og 2022 – jf. sidste afsnit i denne aftale.

Med aftalen afsætter partierne ca. 4,2 mia. kr. i 2021 og 2022 til styrket service til borgerne samt et løft på 0,5 mia. kr. i 2021 til nye anlægsprojekter i de næste fem år.

Partierne har en fælles ambition om, at Frederiksberg Kommune i de kommende år fortsat skal være en af de kommuner i landet, hvor borgerne får mest mulig kommunal service ud af hver krone betalt i skat.

Partierne er enige om, at skatten skal holdes i ro. Partierne er således enige om, at indkomstskatten, grundskylden og dækningsafgiften i 2021 og 2022 fastholdes uændret på henholdsvis 22,8 procent, 24,75 promille og 5 promille.

Bæredygtigt Frederiksberg

I budget 2020 blev den samlede kommunalbestyrelse enige om at anlægge en bredere, mere fokuseret og mere ambitiøs tilgang på Frederiksberg Kommunes udvikling på kernevelfærdsområderne og i arbejdet med at håndtere de brændende klimaudfordringer.

Partierne er enige om, at det strategiske grundlag for denne aftale om budget 2021 og 2022 fortsat er budgetstrategien Bæredygtigt Frederiksberg. En strategi som sætter retning for Frederiksberg Kommunes overordnede udvikling for blandt andet kommunens kernevelfærd, byrum, klimaet og borgernes tryghed.

Det betyder, at partierne dermed er enige om at fortsætte disse fire langsigtede ambitiøse satsninger:

- **Børnene er fremtiden.** Børnene og deres forældre skal have de bedst mulige rammer for at leve et godt og trygt liv på Frederiksberg.
- **Den grønne og CO2-neutrale by.** Frederiksberg Kommune skal understøtte ambitionen om et bæredygtigt miljø på Frederiksberg og på den måde bidrage til at forbedre klimaet. Lokalt og globalt.
- **Byen for alle.** Frederiksberg skal være en by for alle, uanset indkomst og livssituation og sikre velfærden for borgere, der er udsatte og for byens ældre.
- **Investeringer i fremtiden.** Investeringer i varige forbedringer i den fælles by til gavn for alle.

Under hver satsning har partierne aftalt en række nye initiativer, som beskrives nedenfor.

Bæredygtigt Frederiksberg - Børnene er fremtiden

Børnefamilierne på Frederiksberg bidrager til at skabe en glad, levende og mangfoldig by. Børnene og deres forældre skal have de bedst mulige rammer for at leve det gode og trygge familieliv, som passer til dem. Det skal fortsat være muligt og attraktivt for børnefamilierne at slå rod og bo på Frederiksberg.

Derfor skal Frederiksberg fortsat tilbyde gode dagtilbud, en fremtidssikret skole, en trafiksikker cykel-by at færdes i og ikke mindst en by, der er rig på gode oplevelser.

Partierne vil, at Frederiksberg Kommune styrker samarbejdet med forældrene, børnene og deres netværk og lokalsamfundet og bidrager til et godt og udviklende børne- og ungeliv for alle uanset udgangspunkt og livssituation. De rammer, som kommunen tilbyder, skal bidrage til, at børn og unge kan udvikle sig til kompetente, robuste og livsduelige medborgere, der kommer godt på vej med uddannelse og beskæftigelse.

Frederiksberg har gode dagtilbud og en stærk folkeskole, som både er blevet moderniseret og udbygget gennem de seneste år. Partierne vil med budget 2021 og 2022 fortsætte det arbejde, der blev sat i gang med budget 2020 med bedre normeringer på dagtilbud og samtidigt sikre et historisk løft til Frederiksbergs skoler.

Historisk løft til folkeskolen

Skolen er en af de væsentligste arenaer for børns trivsel og udvikling, og partierne er enige om, at skolelivet er et højt prioriteret område for Frederiksberg Kommune. Skolerne skal danne og uddanne alle børn til livet, til ungdomsuddannelse, nogle til videreuddannelse, og alle til arbejdsmarkedet nu og i fremtiden.

Med budgetaftalen sættes der fokus på at gøre en god skole endnu bedre i form af en række prioriteringer til fordel for skolerne.

Partierne afsætter i alt 357,5 mio. kr. ekstra i perioden 2021-2025 til at realisere ambitionerne. Det giver et historisk løft til folkeskolerne på Frederiksberg.

Kick-start på "Fremtidens skole 2030"

Partierne er enige om, at der skal laves en samlet masterplan for skoleområdet – "Fremtidens skole 2030" – som præciserer visionen og principperne for den gode folkeskole på Frederiksberg. Det gøres via en proces med tæt inddragelse af alle skolens aktører, som bygger på værdierne og indsætterne defineret i "Bæredygtigt Frederiksberg".

Partierne ønsker fortsat at kunne tilbyde alle børn og unge et trygt og udviklende læringsmiljø. Både de børn og unge, som er sårbare og de børn og unge, som har særlige talenter eller særlige behov. Børnene skal trives, udvikle sig, lære og være en del af et fællesskab. Skolerne skal understøtte børn og unges muligheder for at udvikle sig til kompetente og livsduelige medborgere, der kommer godt i vej med uddannelse og beskæftigelse. Skolerne på Frederiksberg skal være et positivt tilvalg for børn og forældre, som understøtter børnefamiliernes beslutning om at blive boende på Frederiksberg, også når familien vokser.

Partierne er ambitiøse på børnenes vegne og vil sikre, at alle børn lærer så meget som de kan. Masterplanen "Fremtidens skole 2030" skal lægge grundlaget for de kommende års prioriteringer på skoleområdet. I 2021 afholdes et skolepolitisk topmøde, hvor vision og principper drøftes i en åben og inddragende proces. På baggrund heraf udarbejdes den egentlige masterplan, som skal være grundlaget for såvel den fagligt pædagogiske udvikling som prioriteringer og valg i forhold til renoveringer og moderniseringer af skolernes bygninger.

Bedre og moderne fysiske rammer, der matcher fremtidens skole

Det har stor betydning for eleverne trivsel og læring, at skolens lokaler har et godt indeklima, er inspirerende og fremstår indbydende og vedligeholdte. Derfor afsættes midler til både renovering og modernisering af folkeskolerne på Frederiksberg. Nogle skoler har et stort vedligeholdelseefterslæb og skal have renoveret klimaskærmen. I forbindelse med renoveringen af skolerne moderniseres de samtidig, så de lever op til nutidens og fremtidens krav til en god skole. Dette med hensyntagen til bæredygtighed, it-krav, arbejdsmiljø, fleksibilitet og såvel enkeltfaglig som tværfaglig undervisning. Ved renoveringen vil der endvidere være fokus på at skabe rammer, som understøtter ambitionen om en inkluderende skole, hvor alle børn trives.

Partierne er enige om at afsætte 63 mio. kr. til masterplanen "Fremtidens skole 2030" og 169,8 mio. kr. til renovering af skolerne på Frederiksberg, hvoraf der afsættes 20 mio. kr. til genhusning.

Midlerne anvendes til renovering af Søndermarksskolen og Lindevangsskolen. Herudover afsættes der midler til at renovere en række af skolernes idrætsfaciliteter, hvilket bl.a. vedrører Skolen på Bülowsvej, Skolen ved Søerne, Skolen på Duevej, Skolen på La Cour Vej og Søndermarksskolen.

Partierne er opmærksomme på, at de store renoveringer af skolerne forudsætter genhusning af børnene i en kombination af andre lokaler i byen og pavillionløsninger. Genhusning sker i en kombination af pavilloner opsat på skolens udeareal eller på areal i nærheden af skolen, nogle klasser i den tidligere daginstitution Nyelandsgården samt ved brug af lokaler i klubberne tilknyttet skolerne.

Fagligt løft af folkeskolen

Partierne er enige om at afsætte i alt yderligere 52,3 mio. kr. i perioden 2021-2025, som skal give mulighed for et fagligt løft i form af to-lærerordning, lokal arbejdstidsaftale mv.

Et løft af folkeskolen indebærer således et øget antal lærertimer til støtte for såvel den almene undervisning som elever med særlige behov. Partierne er enige om, at to-voksen-undervisning, faglig udvikling på centrale fagområder, mentor- og støtteordninger til børn med særlige behov og generelt en tidligere og mere forbyggende tilgang til arbejdet med børn i udfordrende positioner, er vigtig.

Partiernes udgangspunkt er, at familiernes ønske om skole skal opfyldes. Derfor vil der også i de kommende år være fokus på at sikre, at der ved fastlæggelse af skoledistrikter fortsat er plads til et tilstrækkeligt antal frie valg på tværs af disse, når der skal oprettes klasser.

Gode og klare rammer for arbejdet er et væsentligt fundament for den gode skole. Med udgangspunkt i den nye centrale overenskomst på lærerområdet fortsætter forhandlingsprocessen om en lokal arbejdstidsaftale på lærerområdet, hvor der er fokus på det gennemsnitlige undervisningstimal og rammer for forberedelse og efterbehandling af undervisningen, på overskuelighed og klarhed for lærerne og på god og tæt dialog mellem alle parter.

Løft til specialundervisning

Frederiksberg oplever, som mange andre kommuner, et økonomisk pres på specialundervisningen. For at sikre, at der er tilstrækkelige midler til at hjælpe de børn, som har særlige behov, prioriteres et økonomisk løft på området i de kommende år. Det økonomiske pres på det specialiserede område håndteres derudover med udgangspunkt i de anbefalinger, som den igangsatte analyse af specialundervisningsområdet kommer med. Konkret tilføres specialundervisningsområdet i alt 44,1 mio. kr. i perioden 2021-2025.

Alle børn skal så vidt muligt undervises i eller i tæt tilknytning til det almene skoleområde, men børn, som har behov herfor, skal have mulighed for en god dagligdag i særlige rammer. Forligspartierne er derfor enige om, at udviklingen af en mere inkluderende skole skal tage udgangspunkt i børnenes behov, ligesom der er enighed om, at Frederiksberg fortsat skal have en bred vifte af tilbud på det specialiserede børneområde. Der skal i den forbindelse bl.a. tages stilling til, om der skal oprettes flere specialundervisningstilbud tæt på den almindelige undervisning.

Skolemad til alle med fokus på mere økologi og bæredygtigt emballage

Det gode skolemåltid er en del af fundamentet for den gode skole. Skolemadsordningen er en succes, og partierne er enige om at fortsætte og udvide ordningen, så flere kan være med, og så bæredygtighed i produktion og emballage kommer i fokus. Derfor er det et mål, at maden ved næ-

ste udbudsperiode skal være mere økologisk. Ordningen udvides til 3,3 mio. kr. i 2021 og derudover afsætter partierne 1 mio. kr. i hvert af skoleårene 2022/23 og 2023/24 til mere økologi.

Profilskoler

Som del af arbejdet med masterplanen Fremtidens Skole 2030 er partierne også enige om, at rammer og muligheder for særlige profiler og linjer på skolerne skal undersøges med henblik på at øge skolernes attraktivitet. I det omfang der er kapacitet undersøges muligheden for at optage elever fra andre kommuner. Disse muligheder skal endvidere drøftes med skolebestyrelserne, ledere og medarbejdere.

Løft og opprioritering af åben skole med fokus på dannelse

På Frederiksberg har børn og unge gode muligheder for et varieret fritidsliv. Derfor lægger partierne vægt på, at børn og unge, som led i deres skolegang introduceres til både Musikhøjskolen og idrætsforeningernes mange tilbud. Derfor afsættes 1,1 mio. kr. i hvert af skoleårene 2021/22 og 2022/23 til at gennemføre instrumentklasser og til en playmaker-funktion, der kan koordinere og organisere samarbejdet og aktiviteter mellem skoler og idrætsforeninger.

Partierne er enige om, at forståelse for betydningen af det sunde måltid, den bæredygtige fødevarerproduktion, den praktiske side af dyrkelse af grøntsager og frugt er en vigtig del af børns dannelse. Derfor indgås der systematisk samarbejde med "Haver til Maver", så skoleklasserne i 6. eller 7. klasse prøver "Haver til Maver". Der afsættes 1,0 mio. kr. i hvert af skoleårene 2021/22 og 2022/23.

Fortsat fokus på børn med særlige talenter

Partierne ønsker, at alle børn lærer så meget, som de kan. Det betyder også, at børn med særlige forudsætninger skal have særlige udfordringer og opleve at skulle yde deres bedste. Der afsættes derfor årligt 0,6 mio. kr. til øget holddeling i skolerne, således at der i perioder kan laves særlige forløb for børn med særlige forudsætninger. Samtidig fortsættes juniortalentforløbet, hvor særligt dygtige elever tilbydes forløb på de gymnasiale uddannelser i 8. og 9. klasse. Der afsættes årligt 0,4 mio. kr. til dette.

Socioøkonomisk tilskud

Partierne ønsker at fortsætte tildelingen efter socioøkonomiske kriterier til skolerne med 1,0 mio. kr. årligt i perioden 2022-2025.

Fremrykning af minimumsnormeringer til 2022

Partierne er opmærksomme på, at de første år af et barns liv har afgørende betydning. Mange børn befinder sig i dagtilbud i en stor del af deres vågne timer, og kvalitet i dagtilbuddene er derfor central både for børnenes daglige trivsel og forældrenes tryghed. Forskningen viser, at høj-kvalitetsdag-tilbud giver børn et bedre udgangspunkt for livet. Der er en positiv påvirkning af dette langt ind i voksenalderen, både for uddannelsesvalg, erhvervsvalg, præstationer og relationer.

Derfor har partierne valgt at fremrykke minimumsnormeringerne, så disse indføres allerede fra 2022. I 2022 skal der således være 3 børn i vuggestuerne for hver voksen og 6 børn i børnehaver for hver voksen, beregnet efter Danmarks Statistiks opgørelsesmetode.

Partiernes mål er, at de voksne udgøres af 60 procent pædagoger og 40 procent pædagogmedhjælpere.

Partierne er også enige om, der skal arbejdes med en samlet kvalitetsstrategi for området, som vil bygge på klare mål og frihed for institutionerne til at nå disse mål, samtidig med en effektorienteret tilbagemelding til det politiske niveau. Dermed kan børneudvalget løbende følge med i den kvalitet, som børnene mødes af.

Partierne er endvidere enige om, at der som led i strategien skal arbejdes med kommunens tilsyn, de styrkede pædagogiske læreplaner, sprogunderstøttelse og tidlig indsats. Dermed understøttes det, at normeringsløftet på bedste vis omsættes i øget kvalitet. Arbejdet indebærer også, at der arbejdes med masterplan for den fysiske udvikling af dagtilbuddene, der afdækker vedligeholdelsesbehovet, og fastsætter principper for det pædagogiske læringsmiljø, så de fysiske rammer kan følge med de pædagogiske ambitioner.

Samarbejde med ZOO

Frederiksberg Kommune støtter børn og unges naturfaglige dannelse og vil i den forbindelse øge institutionernes brug af ZOO. Udover særlige forløb for alle skoler (åben skole), afsættes der midler til, at dagtilbuddene får øget adgang til oplevelserne i ZOO, så børnenes nysgerrighed og interesse for naturen stimuleres. Der afsættes 0,15 mio. kr. i hvert af årene 2021 og 2022.

Bæredygtigt Frederiksberg – Den grønne og CO2-neutrale by

Den grønne og CO2-neutrale by i "Bæredygtigt Frederiksberg" understøtter ambitionen om et bæredygtigt miljø på Frederiksberg og skal på den måde bidrage til at forbedre klimaet. Lokalt og globalt.

Partierne er enige om, at en ressourcestærk kommune som Frederiksberg bør gå forrest i indsatsen for en CO2-neutral verden. Det er fortsat partiernes mål, at Frederiksberg er CO2-neutral i 2030. Partierne genbekræfter den ambitiøse satsning på den grønne og CO2-neutrale by, som kommunalbestyrelsen besluttede i 2019 – herunder en række projekter som bæredygtighedslaboratoriet og den kommende grønne indkøbspolitik.

Samlet afsætter partierne 0,65 mia. kr. til grønne og bæredygtige tiltag i hele perioden, hvoraf halvdelen er skattefinansieret. Af det går 0,2 mia. kr. til grønne og bæredygtige tiltag, der bidrager til mindre CO2-udledning.

Klimapakke – klimafond på 60 mio. kr.

Kommunalbestyrelsen besluttede i 2019, at Frederiksberg skal være CO2-neutral i 2030 og etablere i den forbindelse en klimafond, hvor der blev afsat 5 mio. kr. årligt til initiativer, der understøtter den grønne og bæredygtige omstilling. Kommunalbestyrelsen nedsatte også et bæredygtighedsråd, hvor nogle af landets førende eksperter skal rådgive magistraten om bæredygtighed i bred forstand, herunder Frederiksberg Kommunes ambition om hurtig CO2-neutralitet.

Klimafonden er allerede prioriteret for de næste par år til blandt andet el-ladegaranti fra 2025 og det kommende bæredygtighedslaboratorium. Partierne er enige om at fremrykke ladegarantien til 2021, hvorefter der maksimalt vil være 250 meter til en el-ladestander.

Med udgangspunkt i ambitionerne i Bæredygtigt Frederiksberg og målet om at være CO2-neutral i 2030, blev det i budget 2020 aftalt at etablere en klimafond, hvor der varigt afsættes 5 mio. kr. årligt til initiativer, der understøtter den grønne og bæredygtige omstilling.

For at sikre endnu mere fremdrift i den grønne omstilling og bæredygtighed, herunder understøttede konkrete tiltag, som bidrager til udmøntning som er kompatibel med Parisaftalen, foreslås det at tilføre klimafonden yderligere 5 mio. kr. årligt i driftsmidler samt herudover i alt 10 mio. kr. til anlæg i perioden 2021-2022.

Dermed vil der under klimafonden være i alt 60 mio. kr. til disposition i perioden 2021-25 (50 mio. kr. i driftsmidler og 10 mio. kr. i anlægsmidler).

Den markante udvidelse af klimafonden vil blandt andet kunne understøtte:

- Transport og grøn mobilitet:
  - Hurtigere omstilling af egen bilflåde som allerede er rigtig godt på vej. Borgernes omstilling, som Frederiksberg Kommune understøtter gennem arbejdet med ambitionen om at blive el-bilby nr. 1.
  - Hurtigere omstilling af den kollektive transport til el-busdrift, hvor partierne finder det realistisk at fremrykke omstillingen fra 2030 til 2025
  - Kommunens klimakompensation.
  - Innovationspartnerskaber
  - Varmeføle-effekt – (pilotprojekter)
  - Andre skalerbare projekter med henblik på at realisere målet om CO2-neutralitet i 2030.

Den nærmere udmøntning af klimafondens midler vil ske af magistraten med henblik på at opnå størst mulig CO2-reduktionseffekt og efter rådgivning fra Bæredygtighedsrådet. Inden forelægning for magistraten drøftes udmøntningen af midlerne i budgetforligskredsen med henblik på at opnå enighed herom.

Bæredygtigt indkøb

Partierne er også opmærksomme på det allerede aftalte arbejde om bæredygtigt indkøb, hvor partierne er opmærksomme på vigtigheden af, at kommunens indsats for at indkøbe mere bæredygtigt implementeres hurtigt og effektivt.

Ladegaranti 2021 - parkering i Danmarks elbil-by nr. 1

Partierne er enige om, at Frederiksberg som Danmarks elbil-by nr. 1 skal gå forrest med at skabe forudsætningerne for at skifte til el-bil. Derfor opsættes 40 nye ladestander i kommunen, som sikrer ladegaranti på Frederiksberg, så enhver borger maksimalt har 250 meter til nærmeste offentligt tilgængelige ladestander. Hver lokalitet omfatter 1 ladestander, hvor der er 2 bilparkeringspladser, man kan lade på. Der nyetableres 40 bilparkeringspladser, som sammen med eksisterende parkeringspladser sikrer, at der er egnede lokaliteter i hele kommunen til ladestanderne. På den måde kommer der 80 nye opladningsmuligheder samtidig med, at bilparkeringskapaciteten udvides med 40 pladser. Der plantes samtidig 40 nye træer.

Der afsættes i alt 3,4 mio. kr. til etablering af bilparkeringspladser og plantning af træer, samtidigt med at de i klimafonden 2020 afsatte midler til at opfylde ladegarantien fremrykkes. Det forudsættes, at standerne etableres i samarbejde med private parter.

Bynatur og biodiversitet - flere grønne områder, natur og træer

Frederiksbergs bymæssige kvaliteter er især knyttet til det grønne. Det gælder træer, grønne åndehuller og haver såvel som i den måde, hvorpå det grønne tænkes ind i de bæredygtige løsninger i byen, herunder klimatilpasning. Partierne er enige om, at bynaturen, biodiversiteten og et frodigt blomsterigt udtryk kan styrkes yderligere. Derfor afsættes der en pulje på 15,8 mio. kr. til at skabe større biodiversitet og mere bynatur. Det ske ved at etablere flere små grønne og blå lommer, bedre forhold for insekter og blomster, og en yderligere begrønning af mindre pladser og gadehjørner. Ved et kommende udbud vil der være særligt fokus på begrønning af læskure mv.

Endvidere er partierne enige om at lave en udviklingsplan for Solbjerg Parkkirkegård som grønt åndehul i byen.

Udmøntningen af puljen drøftes i forligskredsen og følger derefter den normale beslutningsproces.

Bedre cykelforhold

Bedre forhold for cyklisterne er en væsentlig faktor i arbejdet med at sikre en mere bæredygtig transport på Frederiksberg. Målet er fortsat cykelstier langs alle trafikveje og skoleveje, hvor der færdes mange børn. Cykelstierne skal medvirke til at øge trygheden og trafiksikkerheden og dermed øge antallet af borgere og skolebørn, som vælger at tage cyklen. Partierne er fortsat enige om, at der prioriteres cykelstier på Jens Jessens Vej, og partierne vil i 2021 revurdere mulighederne for at etablere cykelsti på Frederiksberg Allé med henblik på at afsætte finansiering til en løsning. Partierne er også enige om at prioritere yderligere budget til cykelparkeringsmulighederne i byen, så målsætningen om 1.200 nye cykelparkeringspladser opfyldes i budgetperioden og afsætter derfor yderligere 3,0 mio. kr. til formålet.

Bæredygtigt Frederiksberg – Byen for alle

Frederiksberg er en mangfoldig og tryk by, som rummer mennesker i forskellige livssituationer og med forskellige muligheder og behov. Partierne er enige om, at der skal være plads til alle på deres vej gennem livet – det har altid været Frederiksbergs kendetegn, og det skal det blive ved med at være.

Frederiksberg er et fællesskab, hvor alle har noget at bidrage med.

Gennem de senere år har social bæredygtighed været et stærkt afsæt for arbejdet med at sikre et Frederiksberg for alle. Det arbejde er partierne enige om skal fortsætte.

Med satsningen ”byen for alle” ønsker partierne at prioritere den nære tryk for alle herunder byens ældre og udsatte borgere.

Ældre pakke: Tryk og værdighed

Det skal være tryk at blive ældre på Frederiksberg. Frederiksberg Kommune har igennem flere år arbejdet systematisk med værdighed i mødet med alle borgere. Det sker gennem en synlig ledelse, der sætter retning og italesætter en kultur baseret på værdier som anerkendelse, inddragelse, værdighed og omsorg. Det sker også via målrettet kompetenceudvikling og en ambitiøs strategi for at kunne rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere på et presset arbejdsmarked. Kommunens værdigheds- og ældre politik sætter retningen for kommunens indsatser.

Tryk og værdighed på plejecentre

Partierne er enige om, at situationer, som man har set eksempler på i andre kommuner, ikke må kunne ske på Frederiksberg. Partierne noterer sig, at der er ledelsesmæssigt fokus på udfordringerne i plejen på plejecentrene, og prioriterer yderligere 23 mio.kr. i budgetperioden til en pakke af tiltag rettet mod en styrkelse af en tryk og værdig ældre pleje på plejecentrene. Midlerne fordeler sig med 2,6 mio. kr. i 2021 og 5,1 mio. kr. varigt. Pakken indeholder følgende elementer:

- Sikre overdragelse af viden ved vagtskifte i plejen af den enkelte ældre – ingen tab af viden.
- Styrket pårørendekontakt og fortsat prioritering af pårørendekoordinator.
- Værdighedsrådgivning og supervision af medarbejderne skal sikre vedvarende kvalitet.
- Fagligheden på plejecentrene styrkes med en udgående funktion fra hjemmeplejen.
- Bemandning styrkes på plejecentrene om aftenen, om natten og i weekenderne.

Dermed skabes det fornødne fundament for et endnu tryggere ældreliv i plejecentrene i Frederiksberg Kommune. Der sikres en fokuseret opfølgning på indsatserne i form af ekstra audit samt en tværgående ledelsesmæssig opfølgning i forhold til supervisionen, indsatsen fra hjemmesygeplejen og erfaringer fra pårørendekoordinatoren. Fokus er på en løbende forbedring af kvaliteten af indsatsen og indsatsen drøftes løbende i de lokale MED-udvalg. Dette kombineres med en styrket tilsynsfunktion, idet der her afventes regeringens planer om et evt. statsligt tilsyn på ældreområdet. Der afrapporteres årligt på den samlede indsats til ældre- og omsorgsudvalget.

Fortsat styrket ældrepleje

Partierne noterer, at handleplanen for værdig pleje på plejecentrene ikke står alene, og at der er andre væsentlige indsatser allerede i dag, der har til hensigt at styrke tilbud til borgere med demens og hjerneskade, herunder at det sikres, at mad og måltider bliver ramme om hyggeligt socialt samvær. Mange af de tiltag, der er taget på sundheds- og ældreområdet i de seneste år, er finansieret af den såkaldte værdighedsmilliard. Partierne er derfor enige om, at det er nødvendigt at fortsætte med de eksisterende indsatser og sikre kontinuitet i ydelserne, hvorfor Frederiksberg Kommunes andel af den såkaldte værdighedsmilliard permanentgøres. Indsatserne bliver både bedre og billigere når de ikke længere er projekter og dermed sikrer variggørelsen af initiativerne i værdighedsmilliarden også en del af finansieringen af værdighedspakken på plejecentrene. Løftet af bemanning i hjemmesygeplejen og på plejecentre fortsætter også varigt som tæt integreret del i den ordinære drift på sundheds- og omsorgsområdet i forlængelse af, at den statslige pulje om 'Bedre bemanning' finansieret via finansloven udløber i 2021.

Markant løft til udsatte børn og voksne

Både det specialiserede børne- og voksenområde er udfordret økonomisk set. Derfor har partierne valgt at give området et økonomisk løft, så indsatsen over for de mest udsatte sikres.

På børneområdet har der været et stigende udgiftspres både i forbindelse med forebyggende foranstaltninger og anbringelser. Med budgettet for 2021 afsætter partierne midler til et markant løft, således at der kan igangsættes de relevante tiltag for børn, unge og familier i udsatte positioner. Tidligere besluttede effektiviseringer er blevet nulstillet, og lagt ind med en ny realistisk profil i årene 2021-2023. Partierne ønsker at sætte særskilt fokus på genopretningen af familieafdelingen ved at nedsætte et såkaldt §17, stk. 4-udvalg.

På det voksenspecialiserede område er der allerede investeret med "Den Sociale Masterplan" som politisk og strategisk pejlemærke for den overordnede udvikling. Partierne noterer sig, at der i dag er en bredere tilbudsvifte, som gør det muligt at udvikle og tilpasse kommunens tilbud efter fremti-

dens behov. Det giver både et kvalitetsløft og øger borgernes livskvalitet. Og det giver afkast i form af lavere enhedsomkostninger. Det er en udvikling som sker med bred opbakning fra alle partier.

Økonomien på socialområdet er dog samtidigt under pres. Det skyldes bl.a. øget udgift til den særligt tilrettelagte undervisning for unge med særlige behov (STU). Det er en positiv udvikling, at flere unge i målgruppen ønsker uddannelse, men det er også forbundet med større økonomiske omkostninger, som nu bevilges fuldt ud svarende til det nuværende forbrug.

Partierne er på den baggrund enige om et fælles udgangspunkt, hvor målet er at sikre en forsæt bæredygtig økonomisk udvikling med langsigtede og holdbare løsninger. Partierne støtter op om de overordnede sigtelinjer i en genopretningsplan. Dette indebærer, at en række effektiviserings tiltag iværksættes for at gavne en bæredygtig økonomisk udvikling. Samtidigt gøres en lang række midlertidige bevillinger til forebyggende og fremskudte indsatser varige. Indsatser der kan forhindre behovet for mere indgribende indsatser.

En variggørelse af de midlertidige bevillinger betyder, at Frederiksberg Kommune bygger videre og udvikler på de store investeringer, der er foretaget gennem en årrække. De omfatter bl.a. med den fremskudte og håndholdte indsats, rettet mod borgere med psykiske lidelser, de udsatte unge og voksne hjemløse og sårbare grupper. Med genopretningsplanen ønsker partierne at fastholde den sociale udvikling samtidigt med, at den styrkes og udbygges på en række områder – på en økonomisk forsvarlig og bæredygtig måde.

Partierne er enige om at følge udviklingen på det voksenspecialiserede område tæt med et vedvarende fokus på at sikre gode tilbud til borgerne inden for de økonomiske rammer.

Finansiering af løftet til de specialiserede områder

Frederiksberg Kommunes specialiserede områder løftes samlet set med godt 36 mio. kr. fra 2021 og finansieres ved en blanding af effektiviseringer inden for områderne, midler fra økonomiaftalen og et solidaritetsbidrag fra hele kommunens drift.

Det solidariske bidrag fremkommer ved, at prisreguleringen og lønreguleringen i 2021 ekstraordinært omdisponeres fra kommunens øvrige driftsområder til de specialiserede områder. Hermed hjælper hele kommunen med at tilvejebringe de nødvendige økonomiske rammer for nogle af Frederiksbergs mest sårbare og udsatte borgere. Pris- og lønreguleringen er den procentdel, som kommunens budgetter hvert år stiger med. I 2021 udgør prisreguleringen 0,7 pct. og lønreguleringen 1,5 pct.

Partierne er enige om, at de dele af dagtilbudsområdet, der indgår i normeringsopgørelsen, ældreplejeområdet samt skolernes lønbudgetter til undervisning friholdes fra omdisponeringen af løn-

reguleringen. En del af proventet fra omdisponeringen afsættes på en reserve med henblik på at kunne imødekomme en eventuel yderligere opdrift på de specialiserede områder. Hvis der ikke viser sig behov for at trække på reserven vil forligspartierne i 2021 kunne disponere midlerne til andre formål.

Beslutningen om P/L er truffet af et flertal i magistraten.

Områdefornyelse i Frederiksberg Vest

Partierne fastholder ambitionen om at forny og forbedre kvarteret omkring den vestlige del af Finsensvej Vest i regi af projektet områdefornyelse Finsensvej Vest. Arbejdet skal ske i samarbejde med lokale aktører, herunder beboere, brugere, institutioner og virksomheder. De afsatte byfornyelsesmidler på 37,5 mio. kr. i anlægsplanen målrettes dette kvarter. Den tryghedsskabende indsats i Finsenshave fastholdes.

Flere bofællesskaber for ældre

Partierne er opmærksomme på mange borgeres store ønsker om at få endnu flere seniorboligfællesskaber i tråd med intentionen om at have boliger til alle typer borgere i forskellige livssituationer. Partierne er enige om, at også boligfællesskaber for ældre skal indgå i Frederiksberg Kommunes dialog med bygherrer.

Almene boliger på Frederiksberg

Partierne ønsker fortsat at fremme byggeriet af nye almene boliger på Frederiksberg sammen med de almene parter. Investering i grundkapitalindsud på 30 mio. kr. fastholdes derfor i budgetperioden.

Bæredygtigt Frederiksberg – Investeringer i fremtiden

Det har altid kendetegnet Frederiksberg, at kommunalbestyrelsen har investeret langsigtet, så investeringerne kommer fremtidige generationer til gode. Det vil partierne fortsætte med og prioritere i de strategiske temaer, som ligger i *"Bæredygtigt Frederiksberg"*.

Med denne aftale prioriterer partierne et markant investeringsløft gennem hele budgetperioden.

Markant løft af kommunale bygninger og idrætsanlæg

Partierne er enig om, at der skal ske et markant løft i vedligeholdelsestanden af kommunens ejendomme, dvs. skoler, de kommunale beboelsesejendomme, idrætsanlæg, dagtilbud med flere. Derfor vil partierne mere end fordoble budgettet til kommunens vedligeholdelse af ejendomme og idrætsanlæg, således at det udgør 315,4 mio. kr. over de næste 5 år mod hidtil forudsat 144 mio. kr. Arbejdet med vedligeholdelsesplanen skal også øge energieffektiviteten i kommunens bygninger og på den måde bidrage til at nå Frederiksberg Kommunes mål om CO₂-neutralitet i 2030, ligesom der i alle renoveringsopgaverne vil være fokus på at vælge de mest miljørigtige og bæredygtige løsninger.

Med det tværgående løft af Frederiksberg Kommunes vedligeholdelsesindsats sikrer partierne, at der også i fremtiden er optimale rammer for Frederiksberg Kommunes offentlige service og borgernes hverdagsliv.

Som det fremgår ovenfor igangsættes en samlet renovering af de tre skoler Ny Hollænder Vej (igangsat), Lindevangsskolen og Søndermarksskolen for i alt 135,1 mio. kr. Ligesom der afsættes midler til genhusning. Samtidig afsættes 5 mio. kr. til opgradering og vedligeholdelse af skolegymnastiksalene på Søndermarksskolen og Skolen ved Søerne, og yderligere 1 mio. kr. til opgradering og vedligehold af andre gymnastiksale.

Vedligeholdelsen af de kommunale idrætsfaciliteter løftes også, idet der afsættes 26,4 mio. kr. til bl.a. en levetidsforlængelse af Hermeshallen, udskiftning af kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej og Frederiksberg Stadion samt renovering af klubhus og kunstgræsbane på Nandrupvej.

Endelig afsættes puljer til vedligehold, så der i højere grad bliver mulighed for at håndtere bl.a. vedligeholdelse af daginstitutionerne og opståede behov i de kommunale ejendomme. Alt arbejdet følger Frederiksberg Kommunes normale praksis for sociale klausuler.

Renovering af kommunale beboelsesejendomme

De kommunale beboelsesejendomme prioriteres med i alt 64 mio. kr., således at vitale bygningsdele renoveres. Renoveringsplanen udarbejdes i tæt dialog med beboerrepræsentanterne og budgetforligspartierne. Samtidig renoveres de almene plejecentre for i alt 20 mio. kr.

Frederiksberg Bakke

I dag er Frederiksberg Bakke præget af den trafikerede Roskildevej, der danner 'barriere' mellem de to parkområder Frederiksberg Have og Søndermarken. Ved at ændre på udformningen af vejarbejdet på toppen af bakken, kan der skabes større sammenhæng mellem de to parkområder. Et mere veldefineret byrum på toppen af bakken øger den rekreative værdi, idet der kan skabes bedre forhold for fodgængere og samtidig ske et markant arkitektonisk og oplevelsesmæssigt løft af stedet. Etablering af et byrum på toppen af bakken er første etape i etableringen af et sammenhængende rekreativt område omkring Frederiksberg Bakke, der senere kan videreudvikles med yderligere byrumsmæssige og trafikale tiltag, som også kan få betydning for ZOO og Cisternerne. Partierne er enige om forsøgsmæssigt at afspærre toppen af bakken i trafiksvage perioder af året. Forligskredsen er derfor enige om at afsætte 9,0 mio. kr. til at udvikle de rekreative værdier i området omkring Frederiksberg Bakke ved at etablere et byrum på toppen af bakken.

Partierne er enige om, at med denne løsning er det ikke relevant at arbejde videre med en kommende tunnelloøsning for biltrafikken.

Pladsen bag rådhuset

Partierne er enige om i budgetperioden at afsætte 131,4 mio. kr. til at etablere en p-kælder med 275 pladser og til et løft af byrummet bag rådhuspladsen uden biler i det de eksisterende bilparkeringspladser nedlægges. Der afsættes 20,6 mio. kr. til en plads, og der sættes fokus på lege- og opholdsarealer, udeservering, springvand/vandleg, kunst- og kultur og markedsfunktioner (f.eks. torvehaller) og på at udvikle pladsen grønt og rekreativ som et demonstrationsprojekt indenfor klimavenlige løsninger. Udformning af pladsen udmøntes af forligspartierne efter dialog med borgere og naboer. Midlertidighed som for eksempel beachvolley kan også indgå.

Henover sommeren 2020 har der været borgerdialog og aktiviteter på pladsen, og forligspartierne er enige om at indfri borgernes ønsker om, at parkering flyttes til en kælder under pladsen. Projektet indeholder også et forsinkelsesvolumen til regnvand, der som et led i målsætningen om øget klimatilpasning, tænkes genanvendt til nedkøling, vanding eller langsom fordampning, ligesom pladsen kan være et demonstrationsprojekt for andre klimaløsninger.

I forbindelse med arbejdet om pladsen bag Rådhuset undersøges mulighederne for at inddrage Grønnegården til en udvidelse af Rådhuset, hvormed dyre lejemål til annekser udenfor Rådhuset kan nedlægges. Grønne og borgerrettede alternativer undersøges også.

Partierne er enige om at arbejde mod nye balancer mellem behovet for parkeringspladser og kvaliteten af byens rum. Partierne er således enige om en principiel målsætning om, at for hver nye 100 bilparkeringspladser ekstra, der etableres i p-kældre så nedlægges der 50 bilparkeringspladser på overfladen for at frigøre bilparkeringsarealer til andre formål. Partierne er også enige om, at der i forbindelse med kommuneplanarbejdet skal ske en nedsættelse af kravet til etablering af nye bilparkeringspladser ved bl.a. nybyggeri, og at intensivere arbejdet med, at bilparkeringspladser midlertidigt kan bruges til rekreative formål, f.eks i sommerperioden.

Kultur- og musikskole på konservatoriegrunden

Partierne er enige om, at der skal etableres en Kultur- og musikskole på grunden bag Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, og at der i tilknytning hertil - i samarbejde med private aktører - skal etableres kollegielejligheder og en parkeringskælder. Partierne afsætter en økonomisk ramme for kommunens udgifter til etablering af kultur- og musikskolen på 101,5 mio. kr.

Kultur- og musikskolen skal med afsæt i den nuværende Musikhøjskole undervise børn og unge i de klassiske kultur- og kunsthøgskolefag som musik, billedkunst, film, dans og deres blandingsformer. Den unikke placering på konservatoriegrunden muliggør et fagligt campus i samarbejde med de musikfaglige og kreative institutioner, der allerede i dag er placeret på grunden - herunder Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Mediegymsnasiet Next, Det Danske Suzukiinstitut, Musikmuseet under Nationalmuseet og Copenhagen Phil.

Partierne er enige om, at det i forbindelse med en ny Musik- og kulturskole skal undersøges, om der er muligheder og eventuelt investeringsbehov til etablering af en musikprofil eller særlige musiklinjer på en eller flere folkeskoler.

Idrætshal på Rolighedsvej

Frederiksberg skal være en levende by med fokus på livskvalitet, sundhed og et aktivt hverdagsliv – for alle generationer og gennem hele livet. Dette er også i tråd med visionen ”Bevæg dig for livet”, med dens målsætninger om flere idrætsaktive borgere og flere foreningsmedlemmer på Frederiksberg.

Omfanget og kvaliteten af Frederiksbergs udendørs og indendørs faciliteter er af afgørende betydning, for at få flere borgere til at bevæge sig.

Partierne er enige om at tage et stort skridt i tilvejebringelsen af nye faciliteter og afsætte 120 mio. kr. til etablering af en ny idrætshal på 3.700 m² som en del af en ny bycampus ved Rolighedsvej. I idrætshallen etableres også en facilitet til badminton som erstatning for den nuværende hal i området.

Løbesti

Løb er en nem og fleksibel motionsform. Partierne er derfor enige om at etablere en eller flere løberuter på Frederiksberg, som kan anspore til løb i hele byen. Ruterne kan understøttes af bl.a. vandposter og slå vejen forbi de små åbne motionspladser og øvrige idrætsfaciliteter på Frederiksberg.

Råderum til investeringer i fremtiden

Partierne har også afsat råderum i kommunens kassebeholdning, så det bliver muligt for Frederiksberg Kommune at gå ind i en række investeringer i byens fremtid - ikke mindst køb og udvikling af grunden på Frederiksberg Hospital. Udviklingen af hospitalsgrunden skal ske på baggrund af kommunalbestyrelsens vision for grunden, hele byens nye kvarter. Som en del af visionens målsætninger om at være grønt i alle ordets facetter, er der enighed om at se positivt på mulighederne for bæredygtigt og nyskabende træbyggeri.

Partierne genbekræfter også det store ønske i at fremme en række andre store byudviklingsprojekter i samarbejde med relevante eksterne parter, herunder særligt udbygningen af metroen fra Ny Ellebjerg med stationer ved ZOO, Fasanvejen, Frederiksberg Hospital og Borups Allé til Bispebjerg Hospital.

Partierne genbekræfter også ønsket om at undersøge mulighederne for at nedrive Bispeengbuen og åbne åen.

Frederiksberg Runddel

Partierne er enige om at afsætte 5 mio. kr. til at forbedre pladsen omkring Frederiksberg Runddel og Frederiksberg Allé.

Særlige temaer for hvert udvalg

Partierne er enige om en række ændringer af de effektiviseringstiltag, tilpasninger og udvidelser, som indgår i det fremlagte budgetforslag.

De bevillingsmæssige konsekvenser af disse ændringer står i bilagene til denne aftale, ligesom en række af de væsentligste politiske forståelser og forudsætninger under det enkelte udvalg er uddybet nedenfor.

Bolig- og Ejendomsudvalget

Teleslynger

Frederiksberg Kommune vil gerne sikre, at alle borgere har de samme forudsætninger for at deltage i sociale arrangementer, og der afsættes derfor 0,2 mio. kr. til teleslynger i kommunale ejendomme. En nærmere udvælgelse af placeringer vil blive drøftet på det årlige møde med Ældre- og Handicaprådene.

Børneudvalget

Ingen sammenlægning af daginstitutioner og vikarpuljen opretholdes.

Partierne er enige om, at effektiviseringsforslaget om fælles vikarpulje udgår sammen med forslaget om sammenlægning af daginstitutioner

Undervisningsudvalget

Et bredt og velfunderet pædagogisk fritidstilbud

Partierne er enige om, at et bredt og kvalificeret pædagogisk fritidstilbud er en del af fundamentet for det gode børneliv. Partierne er derfor enige om, at der ikke med dette budget skal ske ændringer i normering eller aktivitetsmidler til SFO og klub.

Partierne er også enige om, at der skal udarbejdes en bred analyse for at kvalificere klubtilbuddet og lære af andre kommuners positive erfaringer på klubområdet med henblik på en politisk drøf-

telse af visioner og mål for fremtidens klubtilbud. Arbejdet koordineres med masterplanen (Fremtidens skole 2030) og renoveringsplanen for skoleområdet, så skoleudvikling og klubudvikling går hånd i hånd.

Salg af pladser

Partierne er enige om, at der udarbejdes en analyse af mulighederne for at sælge pladser til børn fra andre kommuner, i det omfang det ikke begrænser kapaciteten og muligheden for frit valg for Frederiksbergs børn. Som en del af arbejdet med masterplanen for folkeskolen 2030 er partierne enige om, at rammer og muligheder for særlige profiler og linjer på skolerne skal undersøges og drøftes med skolebestyrelser, ledere og medarbejdere.

Kompetenceudvikling på skoler, SFO og klub

Partierne forudsætter, at justeringen af kompetenceudviklingstiltag i forhold til skoler, SFO og klub gennemføres således, at kompetenceudvikling fortsætter på samme niveau som hidtil, men ved øget brug af digitalkompetence udvikling og e-læring som alternativ til traditionel undervisning med fremmøde på kursussteder.

Specialscoleanalyse

Partierne er enige om, at den i 2020 aftalte specialskoleanalyse skal gennemføres hurtigst mulig, og at der i forlængelse af anbefalingerne herfra og inden næste skoleår, skal træffes beslutning om Ungdomsskolens eventuelle flytning og om, hvorvidt Christiansskolen skal lukkes eller sammenlægges med skolen på Nordens Plads. Måltallene for effektivisering på området hæves med 1,3 mio. kr. fra år 2022.

Ældre- og Omsorgsudvalget

Rehabilitering og velfærdsteknologi

Partierne er enige om, at kommunen skal støtte den enkelte borger, så denne kan leve et godt, selvstændigt og uafhængigt liv, så længe som muligt. Partierne er derfor enige om at udbrede og

udvide skærmbesøg i hjemmeplejen for de borgere, der har de tekniske færdigheder til at benytte dette tilbud. Partierne er ligeledes enige om at udvide kommunens sygeplejeklinikker, så de borgere, der er mobile, kan tilrettelægge et besøg i sygeplejeklinikken, når det passer ind med deres øvrige gøremål.

Partierne er endvidere enige om at etablere en lærings- og afprøvningslejlighed, hvor der kan udvikles innovative løsninger, til gavn for borgerne, og som kan bidrage til at øge kendskabet til de velfærdsteknologiske hjælpemidler blandt medarbejderne. Partierne er enige om at investere 1 mio. kr.

Partierne er enige om at investere 0,4 mio. kr. med henblik på at gennemføre et pilotprojekt på to af kommunens plejecentre, hvor udvalgte teknologier kan afprøves, inden det udbredes til kommunens øvrige plejecentre og på sigt til borgere, som bor i egen bolig.

Partierne er enige om at styrke læringen hos visitationen, så borgernes behov, muligheder og rehabiliteringspotentiale løbende afdækkes

For at sikre, at plejecentrenes beboere samt hjemmeboende borgere med nødkald kan få hjælp, hvis der opstår en akut situation, kan borgeren aktivere et nødkald. Partierne er enige om at opgradere nødkaldsanlæggene, så de understøtter faldsensorer, springsdevises m.v. og derved øger kvaliteten og trygheden for borgerne.

Partierne prioriterer arbejdet i klubber og foreninger på ældreområdet. Derfor gennemføres der ikke reduktioner i puljen til støtte til aktiviteter.

Fokuserede tilbud med størst effekt

Ambulant Genoptræning og Rehabilitering er udfordret af, at en del borgere udebliver fra træningen eller melder afbud i sidste øjeblik. Det kan forringe borgerens udbytte og forlænge træningsforløbet. Partierne er enige om at understøtte borgernes rehabilitering ved at nedbringe antallet af udeblivelser via kortere og mere intense træningsforløb.

Smidige arbejdsgange og effektiv administration

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet på, at borgerne efter endt hospitalsbehandling kan komme hjem så hurtigt som muligt. Partierne er enige om at fortsætte arbejdet med at sikre en hurtig hjemtagelse efter endt hospitalsbehandling.

Plejeboligmasterplan

Partierne noterer sig, at anlægsplanen i budget 2021 sikrer, at der fortsat prioriteres en afslutning af plejeboligmasterplanen så moderne og tidssvarende boliger planlægges og sikres så tidligt som muligt, og at der integreret i denne plan sikres en tilstrækkelig kapacitet på plejeboligpladser til den voksende ældrebefolkning.

Håndtering af senfølger af Covid-19

Partierne er enige om, at der skal være fokus på at kunne håndtere senfølger hos borgere, der har været syge med Covid-19. Samarbejdet med hospitalerne i Region Hovedstaden om denne borgergruppe fortsættes – og kompetencerne skal være tilstede til at kunne håndtere denne opgave.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Sundhed som grundlag for en bæredygtig by

Partierne er enige om, at sundhed er afgørende for livskvalitet og en bæredygtig by, og at Frederiksberg Kommunes sundhedspolitik er rammen for dette arbejde.

Partierne understreger, at der fortsat skal være fokus på at gøre ting smartere og mere hensigtsmæssigt for borgerne. I de seneste år har der været stort fokus på at undgå faldulykker, og metoden er nu så godt implementeret, at en faldkonsulent er blevet overflødig.

Fokus på færre unødige indlæggelser af borgere

Partierne er enige om, at indsatser og aktiviteter skal være effektive og målrettet borgernes behov, og baseret på viden om, hvad der virker. Efter at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget har iværksat en analyse af den kommunale aktivitetsbestemte medfinansiering med det formål at afdekke konkrete handlemuligheder for at nedsætte unødvendig aktivitet for Frederiksbergs borgere, har der vist sig at være et yderligere effektiviseringspotentiale. Partierne er på den baggrund enige om, at budgettet til den kommunale aktivitetsbestemte medfinansiering reduceres med 1 mio. kr. i 2022, 0,8 mio. kr. i 2023 og 0,4 mio. kr. i 2024 og 2025.

Klamydiainsatsen

Partierne er enige om, at klamydiainsatsen skal prioriteres endnu højere og afsætter derfor 0,2 mio. kr. i 2021 og 2022 med henblik på at intensivere indsatsen.

Tandplejen

Den kommunale tandpleje løftes med 26,6 mio. kr. i perioden 2021-2025, således at især tandreguleringsområdet styrkes, og ventelister kan nedbringes. Der afsættes 5 mio. kr. til formålet. Der afsættes yderligere 1,6 mio. kr. til indretning af en klinik til omsorgstandplejen i en af tandklinikkerne, og som konsekvens heraf indrettes en ekstra børnetandklinik i tilknytning til en af de eksisterende skoleklinikker.

Socialudvalget

Forebyggende borgerfokus

Partierne sikrer gennem en variggørelse af de fremskudte indsatser, at kommunen øger fokus på at nå socialt udsatte og sårbare mennesker på Frederiksberg med den rette hjælp i rette tid.

Partierne er enige om at afsætte 1,2 mio. kr. i 2021 til en variggørelse af den integrerede psykiatriske indsats. Indsatsen har allerede medvirket til at reducere antal og varigheden af genindlæggelser og til at eliminere ventedage hos færdigbehandlede borgere. Partierne prioriterer, at det sømløse samarbejde med den regionale psykiatri fastholdes med fokus på at undgå genindlæggelser for at sikre, at færre borgere med psykisk sygdom skal tilbydes mere indgribende foranstaltninger. Partierne prioriterer en velkoordineret og sammenhængende indsats, der understøtter borgerens recovery og rehabilitering. Der lægges vægt på, at der er én indgang til kommunen.

Samtidigt er partierne enige om en variggørelse af indsatsen for fremskudt sagsbehandling for udsatte og hjemløse over 30 år og afsætter 0,5 mio. kr. i 2021 varigt.

Lighed i sundhed

På Frederiksberg skal alle borgere have samme mulighed for at leve et sundt liv. Partierne er enige om, at der skal gøres noget ved det faktum, at udsatte borgere i gennemsnit dør op til 19 år tidligere end den øvrige befolkning. Partierne er enige om at styrke indsatsen ved at variggøre den socialfaglig sygeplejerskekompetence i gadeplansindsatsen og afsætter på den baggrund 0,3 mio. kr. i 2022 og overslagsårene.

Partierne er samtidige enige om at variggøre den opsøgende indsats og støtte til tandpleje, som kan hjælpe udsatte tættere på arbejdsmarkedet og til at indgå i sociale fællesskaber. Partierne afsætter på den baggrund 0,2 mio. kr. i 2022 og overslagsår.

Partierne ønsker tillige at sikre en mere effektiv hjælp til unge, der vokser op under vanskelige kår i familier med alkohol- eller misbrugsproblemer. Partierne er enige om fortsat at afsætte 0,3 mio. kr. i 2022 til TUBA.

Social bæredygtighed med fokus på trivsel og tryghed

Frederiksberg er en socialt bæredygtig by, som inkluderer og giver plads til alle borgere. Det er en del af Frederiksbergstrategien. Den sociale bæredygtighed gennemføres bl.a. ved områdefornyelser og boligsociale indsatser i byområder, hvor der er brug for særlig opmærksomhed for at skabe en positiv udvikling. Det sker i et stærkt partnerskab med en række boligselskaber og i et samspil på tværs af byens mange aktører i områderne.

Partierne konstaterer med tilfredshed, at den boligsociale indsats har effekt. Den gør en positiv forskel for udsatte børn og unge og deres familier - og giver tryghed i området. Det gælder også de indsatser, der udspringer af integrations- og forebyggelsespakken målrettet de unge, som enten er, eller er i fare for, at miste kontakten til uddannelses- og arbejdsmarkedet og som risikerer en kriminel eller radikaliseret løbebane.

Partierne vil følge den boligsociale indsats tæt, og er enige om, at der i budgetforligsperioden er behov for at drøfte et oplæg til den fortsatte udvikling, herunder behovet for en ny strategi for en mere målrettet og prioriteret boligsocial indsats fra 2023. Partierne afsætter på den baggrund 2,3 mio. kr. i 2022 til den boligsociale indsats til en fortsættelse af det nuværende niveau.

Partierne vil tillige sikre den positive udvikling i Finsenshave fortsætter og afsætter 0,3 mio. kr. i 2022 og overslagsårene.

I forlængelse heraf sikrer partierne med en variggørelse af ekstra nattevagter på henholdsvis Lærkehøj og Lioba, som huser de allermest udsatte borgere, en øget tryghed på herberget og i nærområdet. Partierne er på den baggrund enige om at afsætte 1,2 mio. kr. i 2022 varigt til øget tryghed og sikkerhed på herberger og botilbud.

Udvikling og fastholdelse af kompetencer på socialområdet

Partierne er enige om, at fortsætte sporet med faglig kompetenceudvikling i regi af Den sociale masterplan, og afsætter 0,3 mio. kr. i 2021 og overslagsårene til kompetenceløft på det specialiserede socialområde.

Et andet spor i kompetenceudvikling er en tilpasning af fagsystemet Sensum. Partierne er enige om at investere 0,3 mio. kr. 2021 med en forventning om, at det vil føre til en frigivelse af 0,1 mio. kr. årligt fra 2022.

Fokus på de rette specialiserede tilbud til at dække borgerens behov

Trykke og bløde overgange fra ung til voksenlivet er i centrum, når partierne er enige om yderligere at forstærke samarbejdet på tværs af Familieafdelingen og Socialafdelingen vedrørende borgere med betydeligt nedsat funktionsevne i alderen 14-18 år. Partierne fremhæver behovet for en opfølgning på praksis for udviklingen i personlige hjælpetimer, når en borger overgår fra børne- til voksenområdet, med udgangspunkt i en individuel vurdering af hvilken hjælp, der skal tilbydes ud fra den enkeltes behov. Partierne er enige om, at der skal investeres i en medarbejder, der skal understøtte den styrkede planlægning og forberedelse for borgere, der forventes at overgå fra børneområdet til voksenområdet. Der investeres derfor 0,6 mio. kr. i 2021 og 2022 og 0,3 mio. kr. i 2023 til 2025.

Partierne er endvidere enige om at oprette et nyt køkkentilbud efter servicelovens § 103 til unge borgere med udviklingshæmning og autisme. Tilbuddet er i regi af Center for Social Virksomhed (Magnetten). Partierne er enige om at investere 0,2 mio. kr. i 2021 til køkkenfaciliteter mv. med en forventning om en nettoeffekt på 0,5 mio. kr. i 2021 stigende til 0,8 mio. kr. fra 2023.

Partierne er enige om, at med en bedre koordinering af vagtplaner mellem botilbud og Center for Social Virksomhed (Magnetten) kan der effektiviseres med 0,5 mio. kr. i 2022.

Partierne er enige om at styrke beskæftigelsesindsatsen for borgere med handicap. Det sker gennem en forenkling af de administrative processer samt ved at samle sagsbehandlingen i én samlet enhed, der vil medføre en frigørelse af 0,2 mio. kr. i 2021 stigende til 0,3 mio. kr. fra 2023.

Partierne har prioriteret ikke at gennemføre effektiviseringer på BPA-området.

Støtte til civilsamfundet til gavn for sårbare og udsatte grupper

Partierne prioriterer fortsat det frivillige arbejde højt, som led i den socialt bæredygtige by og har valgt ikke at nedsætte bevilningen til at støtte det frivillige sociale arbejde.

Partierne er enige om, at Netværkstedet Thorvaldsen tildeles et varigt driftstilskud på 0,5 mio. kr. De 0,5 mio. kr. finansieres fra puljen til frivilligt socialt arbejde via Servicelovens §18.

Partierne er samtidig enige om at fremme en mere målrettet udviklingsorienteret indsats på integrationsområdet med afsæt i integrationspolitikens målsætninger og et særligt fokus på uddannelse og beskæftigelse, og er enige om en varig tilpasning af den tværgående integrationspulje til 0,7 mio. kr. fra 2021.

Partierne er samtidig enige om at afsætte 0,3 mio. kr. under magistraten i 2022 og overslagsårene til udsatterådet, som skal dække sekretariatsbistand og udvikling.

Energioptimering

Partierne er enige om at understøtte en bæredygtig energioptimering i bygningsmassen og adfærd ændringer hos medarbejdere og brugere/beboere på botilbuddene til voksne med særlige behov. Partierne investerer på denne baggrund 0,5 mio. kr. til en energikonsulent i 2021, der skal kvalificere de konkrete tiltag i en implementeringsplan.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

Vækst og beskæftigelse som grundlag for bæredygtig genopretning

Partierne anerkender, at coronasituationen har og vil få væsentlig betydning for arbejdsmarkedet, og at kommunen står over for nogle store udfordringer.

Et af jobcenterets vigtigste redskaber er at tilbyde en beskæftigelsesindsats, der tager udgangspunkt i viden om virksomhedernes arbejdskraftbehov og vækstmuligheder, fordi borgerens hurtigste vej til et arbejde går derhen, hvor efterspørgslen efter arbejdskraft findes.

Partierne understreger, at det er afgørende, at den hjælp, man som ledig eller sygemeldt borger kan få i Jobcenteret, har borgeren i centrum. Beskæftigelsesindsatsen skal tage udgangspunkt i den enkelte borgers situation og behov. Jobcenteret skal komme borgeren i møde med en grundlæggende tilgang om, at borgerens egne ressourcer og ønsker udgør den vigtigste drivkraft på vejen mod job.

Partierne er enige om, at der skal foretages en prioritering efter de konkrete målgrupper i den beskæftigelsesrettede myndighedsindsats. Partierne vil følge udviklingen tæt og sikre, at der er tilstrækkelige ressourcer til at afholde samtalerne på en måde, der giver værdi ved at optimere borgerens forløb i jobcenteret, så borgeren hurtigst muligt kan vende tilbage i arbejde. Partierne er enige om, at der skal være ekstra fokus på ledige borgere, som er tættest på arbejdsmarkedet, fordi det er dem, der i første omgang bliver hårdest ramt af coronakrisen. Men dette må ikke gå ud over de svageste borgere i beskæftigelsesindsatsen.

Partierne er enige om, at Frederiksberg Kommune skal modvirke, at corona-nedlukningen kommer til at skade sårbare unge menneskers overgang til og fastholdelse i uddannelse og på arbejdsmarkedet. Partierne er på den baggrund enige om at aflyse den foreslåede effektivisering på UU-vejlederne.

For den enkelte borger – men også for arbejdsgiveren – er det vigtigt med en hurtig og effektiv indsats, så en sygemelding ikke fører til, at fodfæstet på arbejdsmarkedet mistes. Partierne er enige om at afsætte 0,9 mio. kr. varigt til fast track-ordningen.

Partierne endvidere enige om at afsætte 0,5 mio. kr. varigt til ordningen med fremskudt sagsbehandling for hjemløse og udsatte over 30 år i Arbejdsmarkedsafdelingen.

Partierne er enige om, at sikre maksimal udnyttelse af de mange nuværende og kommende it-systemer i forhold til opgavevaretagelsen i hele – og på tværs af – Arbejdsmarkedsafdelingen.

Værdig dialog med borgerne på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet

Partierne er enige om i forlængelse af de allerede igangsatte initiativer at afsætte yderligere 0,3 mio. kr. i 2021 til at styrke den dialogbaserede beskæftigelsesindsats i Frederiksberg Kommune. Initiativet har til formål at styrke den tydelige kommunikation til borgerne om formål, rettigheder og pligter i beskæftigelsesindsatsen, udpege områder, hvor Frederiksberg Kommune med fordel kan udnytte det maksimale råderum i lovgivningen for at sikre en god brugeroplevelse, samt styrke borgernes kapacitet til at tage aktivt del i valget af deres egen indsats. Indsatsen vil tage afsæt i en analyse (herunder fokusinterviews) af den gode borgersamtale og den mundtlige og skriftlige kommunikation med borgerne om deres sag.

Initiativet vil have fokus på de svagere målgrupper og har den ambition, at borgerne får den bedst mulige oplevelse. Borgerrådgiveren inddrages i analysen. Partierne følger op på denne indsats i inddragelse af erfaringerne fra andre kommuner

Fælles kommunal ungeindsats

Partierne er enige om, at der afsættes

- 0,3 mio. kr til varriggørelse af IPS-konsulentordningen med støtte til udsatte unge,
- 0,6 mio. kr. varigt til fastholdelsesindsatsen omkring erhvervsuddannelser overfor frafaldstruede unge,
- 0,3 mio. kr. varigt til ordningen med netværksdannelse for unge med svag tilknytning til arbejdsmarkedet,
- 0,3 mio. kr. varigt til ordningen med fritidsjobformidling til udsatte unge, og
- 0,3 mio. kr. varigt til indsats om robusthed som investeringsstrategi overfor unge borgere med svag tilknytning til arbejdsmarkedet.

Rådighedsbeløb

Partierne er enige om at afsætte 0,6 mio. kr. til at øge det vejledende rådighedsbeløb for pensionister til niveau med Københavns Kommune, når der ansøges om ekstraydelser.

By- og Miljøudvalget

Frederiksbergbusserne

Der gennemføres en tilpasning af driften af Frederiksbusserne i forhold til efterspørgslen. Derved opnås en omkostningsreduktion på 0,75 mio. kr. 2021 og 1,5 mio. kr. i følgende år. Partierne har aftalt at følge brugen og efterspørgslen af Frederiksbergbusserne tæt i hele forligsperioden.

Tilgængelighedspulje

Tilgængelighedspuljen løftes med 0,3 mio. kr. til i alt 0,9 mio. kr. så det bliver en separat pulje. Blandt de prioriterede projekter er en scenelift på rådhuset.

Soppebassin på Langelands Plads

Soppebassinet er blevet en populær og et velbesøgt åndehul midt i Svømmehalskvarteret. Partierne er enige om at prioritere, at soppebassinet også har "åbent" udenfor skolernes sommerferie, så der er vand i bassinet på dage med temperaturer over 20 grader.

S-togsbroer

Partierne har aftalt, at mulighederne for samarbejde med Banedanmark om kunstnerisk udsmykning af broer og viadukter skal afsøges som en del af kommunens grafittibekæmpelse

Mindesmærke for frihedskampen

Partierne er enige om at støtte op om, at der skal rejses et mindesmærke ved Forum til ære for frihedskæmperne, og giver derfor tilsagn om at støtte projektet i samarbejde med fonde.

Belysningspulje

Udskiftning af byens belysning fortsætter med henblik på at spare energi og skabe bedre belysning. Partierne har aftalt, at der sker en gennemgang af byen med henblik på at identificere steder, hvor belysningen kan forbedres.

Indretning af flexareal på Henrik Steffens Vej

Partierne er enige om, at afsætte 0,5 mio. kr til indretning af arealet på Henrik Steffens Vej foran Skolen på Grundtvigsvej. Beløbet finansieres af trafiksikkerhedspuljen.

Det smukke Frederiksbergtag

Som en del af ambitionerne om at udvikle Frederiksbergs bæredygtighed ønsker partierne fokus på, at der ved bl.a. restaurering eller nyetablering af tage på Frederiksberg etableres bæredygtige elementer som f.eks solceller integreret i de arkitektoniske løsninger. Arbejdet fra 2021 og frem skal baseres på det materiale, der er udarbejdet i forlængelse af beslutningen fra budget 2019 om flere bæredygtige tagrenoveringer.

Engagement fra byens borgere

Partierne ønsker at anerkende og stimulere det engagement, som byens borgere lægger i at bistå med at holde Frederiksberg rent. Borgerinitiativet Dråben i Havet vil til deres arbejde få en el-cykel stillet til rådighed.

Kultur- og Fritidsudvalget

Løft af teaterområdet og ”En Til Alle-ordning”

I tråd med kommunens teaterstrategi, er der et særligt fokus på at sikre økonomisk bæredygtighed hos byens professionelle teatre og at få flere teateroplevelser til byens børn og unge.

Riddersalen

Riddersalen er byens lille storbyteater, som bl.a. er kendt for sin stærke børneprofil. Partierne er enige om at øge tilskuddet til Riddersalen med 0,9 mio. kr. årligt i den kommende 4-årige aftaleperiode, så kommunens tilskud årligt udgør 3,8 mio. kr. Det øgede tilskud kan understøtte Riddersalens visioner om en revitalisering og udvidelse af teaterets profil - bl.a. til også at omfatte en kabaretscene for unge og voksne i tråd med teaterets historie og placering i byen.

Aveny-T

Partierne noterer sig, at Aveny-T har lidt store tab på grund coronanedlukningen og står i en uafklaret situation i forhold til de statslige hjælpepakker. Partierne er enige om at drøfte teatrets fremtidige situation i forhold til eventuel fremtidig støtte.

I 2021 igangsættes etableringen af et væksthuse i tilknytning til Aveny-T, som understøtter teaterets udvikling i retning af en ny nationalscene for unge. Væksthuset opføres med støtte fra A. P. Møller Fonden. Partierne er enige om at afsætte en reserve på 2 mio. kr., som kan disponeres til at sikre facadens arkitektoniske kvalitet.

C:NTACT

Partierne er også enige om at fortsætte tilskuddet på 0,7 mio. kr. til ungdomsteateret C:NTACT i 2021 – herunder til skolesamarbejder.

"En Til Alle-ordning"

Endelig er partierne enige om, at alle kommunens børn og unge op til 16 år hvert år inviteres i et af byens teatre – både for at sikre gode teateroplevelser til de yngste målgrupper og for at understøtte teatrenes økonomi. Tiltaget finansieres af kultur- og fritidsudvalgets puljer. Effektiviseringsforslaget om reduktion af kultur- og fritidsudvalgets puljer udgår dermed – dog således, at der fortsat skal ske en forenkling på området.

Frederiksberg Festspil

Frederiksberg Festspil er ved at etablere sig som en international kammermusikfestival på Frederiksberg med stort potentiale. Partierne er enige om at støtte festivalen med 0,3 mio. kr. i 2 år.

Frederiksbjergmuseerne, Copenhagen Phil og Filmværkstedet

Frederiksberg Filmværksted

Partierne er – jf. ovenfor – enige om at afsætte 101,5 mio. kr. til at etablere en Kultur- og Musikskole på konservatoriegrunden. I forlængelse heraf er partierne enige om, at forlænge tilskuddet til Frederiksberg Filmværksted til og med 2022. Der er afsat 0,5 mio. kr. i 2022.

Frederiksborgmuseerne og Copenhagen Phil

Partierne er enige om at forlænge det ekstraordinære tilskud til Frederiksborgmuseerne og tilskuddet til Copenhagen Phil til og med 2022. Der er i 2022 afsat 1 mio. kr. til Frederiksborgmuseerne og 0,5 mio. kr. til Copenhagen Phil.

Biblioteket Frederiksberg

Biblioteket Frederiksberg er kommunens største kulturinstitution til stor glæde for byens borgere. Politisk arbejdes i øjeblikket på at sætte retningen for udviklingen af biblioteket i de kommende år og i 2021 igangsættes en modernisering af hovedbiblioteket. Partierne er enige om, at effektiviseringsforslaget på biblioteket udgår for at skabe mest mulig rum til det videre arbejde med at skabe et relevant og levende bibliotek også i fremtiden.

Øvrige tiltag på kulturområdet

Hilsen til Grønland

Partierne er enige om, at når der ikke længere skal sendes et juletræ til Fiskerøssøen, så skal der i stedet sendes en passende mere symbolsk hilsen fra Frederiksberg til borgerne i Fiskerøssøen.

Haverne

Partierne finder fortsat at statens priser for brug af Frederiksberg Have og Søndermarken til bl.a. kulturelle formål er urimelige, og der rettes fornyet henvendelse til staten herom.

Idrætsfaciliteter

Facilitetsudvikling

Omfanget og kvaliteten af Frederiksbergs udendørs og indendørs faciliteter er af afgørende betydning for at få flere borgere til at bevæge sig i tråd med visionen om "Bevæg dig for livet".

Partierne er jf. ovenfor enige om at afsætte 120,0 mio. kr. til etablering af en ny stor idrætshal på Rolighedsvej – ligesom der også er fokus på vedligeholdelsen af de eksisterende idrætsfaciliteter, hvor der er afsat 26 mio. kr. til bl.a. en levetidsforlængelse af Hermeshallen, udskiftning af kunst-

græsbaner på Jens Jessens Vej og Frederiksberg Stadion samt renovering af klubhus og kunstgræsbane på Nandrupvej. Hvis det bliver muligt for FIU via fondsstøtte at etablere en ny samlet helhedsløsning og et nyt aktivitetshus ved Nandrupvej er partierne enige om, at de i budgetforliget afsatte midler til renovering af klubhus kan indgå heri.

Nordens Plads

Partierne er enige om, at undersøgelsen om muligheden for at etablere en ny stor idrætshal ved Nordens Plads fortsætter i sammenhæng med undersøgelserne af en eventuel ny specialskoleløsning og byudviklingen i området i øvrigt.

Køb af ekstra facilitetstid

For at udnytte de eksisterende faciliteter bedst muligt er partierne også enige om at afsætte 0,2 mio. kr. årligt i budgetperioden til udvidelse af åbningstiden i udvalgte faciliteter.

Skatefacilitet

Partierne er enige om, at afsætte 1,0 mio. kr. til etablering af en skateskål på Frederiksberg finansieret af de eksisterende puljer til åbne idrætsanlæg og legepladser.

Frederiksberg Badene

Partierne er enige om, at den samlede økonomiske udfordring i Frederiksberg Badene som følge af overtagelsen af Flintholm Svømmehal skal løses.

Partierne noterer sig, at muligheden for samdrift mellem Frederiksberg Svømmehal og Flintholm Svømmehal kan medvirke til at løse en del af udfordringen og har som supplement aftalt, at billetpriserne i de to svømmehaller harmoniseres, når den nyrenoverede Frederiksberg Svømmehal genåbner i 2021. Allerede i 2021 vil lavere priser slå igennem i Flintholm Svømmehal, så prisen fremover bliver 65 kr. for voksne og 35 kr. for børn. Der vil fremover være rabatter til pensionister i begge svømmehaller. Herudover tilføres driften 1,1 mio. kr. fra 2022 og frem.

Øvrige tiltag på fritidsområdet

Parasport Frederiksberg

Partierne er enige om en fortsættelse af det ekstraordinære tilskud til Parasport Frederiksberg til rekruttering af unge med handicap til idrætsforeninger. Der er afsat 0,1 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Fritidspas

Ligeledes er partierne enige om at forlænge fritidspasordningen målrettet udsatte børn og unge samt flygtninge endnu et år og har afsat 0,4 mio. kr. i 2022.

"Spring for livet"

"Spring for livet" er et initiativ, som sigter på at få flere ældre borgere til at bevæge sig og kulminerer med en eller flere events i det tidlige forår. Partierne er enige om at afsætte 0,2 mio. kr. årligt til en fortsættelse af initiativet i 2021 og 2022.

Folkeoplysning – aktivitetstilskud

Partierne er også enige om, at fortsætte aktivitetstilskuddet for ældre borgere, som kan understøtte deltagelsen i foreningslivet. Der afsættes 0,2 mio. kr. i 2021 og 2022. Effektiviseringsforslaget om aktivitetstilskud i henhold til folkeoplysningsloven udgår.

Magistraten

Tidsbestilling i Borgerservicecentret

Partierne er enige om at gennemføre effektiviseringsforslaget om obligatorisk tidsbestilling i borgerservicecentret under den forudsætning, at borgere godt kan blive betjent selvom de ikke har fået bestilt tid.

Frederiksberg Lokal TV

Partierne er enige om, at effektiviseringsforslaget om afskaffelse af tilskuddet til Frederiksberg Lokal TV halveres. Partierne opfordrer Frederiksberg Lokal TV til at arbejde med større synlighed på sociale medier.

Borgerbudget

Partierne er enige om et toårigt forsøg med borgerbudgetter. Det kan være til f.eks. begrønningsprojekter eller nye tiltag på hospitalsgrunden. Form og indhold drøftes mellem forligspartierne.

Partierne afsætter 0,5 mio. kr. til borgerbudgetter i 2021 stigende til 1,0 mio kr. i 2022, hvoraf henholdsvis 0,1 mio. kr. og 0,2 mio. kr. afsættes til projektledelse, kommunikation og praktisk understøttelse af afholdelsen af borgermøderne. I øvrigt afsættes der 1,0 mio. kr. i 2021 i anlæg.

Udvidelse af Kommunalbestyrelsen

Frederiksbergs befolkning er vokset gennem mange år og Frederiksberg er en af de kommuner, hvor der er flest borgere pr. kommunalbestyrelsesmedlem. Alene de seneste 10 år er der kommet næsten 10 pct. flere frederiksbergborgere uden, at kommunalbestyrelsen er blevet udvidet. For at styrke det lokale repræsentative demokrati er partierne derfor enige om at udvide kommunalbestyrelsen med yderligere 2 medlemmer med virkning fra den 1. januar 2022.

Der afsættes 0,4 mio. kr. til formålet

Tillid, frihed og fokus på resultater

Partierne er enige om, at Frederiksberg Kommune også i de kommende år vil være en af landets mest effektive kommune, hvor borgerne får den bedst mulige service for pengene. En vigtig forudsætning for at opnå dette mål, er et godt arbejdsmiljø, lavt sygefravær og trivsel blandt medarbejderne. Partierne lægger i den forbindelse stor vægt på, at der er et tæt og tillidsbaseret samarbejde mellem kommunens ledere og medarbejdere om, hvordan kerneopgaven bedst løses. Særligt folkeskolen vil være i fokus som en del af arbejdet med "fremtidens folkeskole 2030".

Medarbejdere og ledere skal have et stort råderum og samtidig tage et stort ansvar for at løse opgaverne. Det er i den forbindelse væsentligt, at der er klarhed om mål samt god opfølgning på, at de aftalte mål og resultater opnås. Partierne opfordrer til, at der arbejdes fokuseret med denne dagsorden i MED-organisationen.

Den enkelte institution og den enkelte institutionsleder skal have størst mulighed frihed i sin opgavevaretagelse, idet der samtidig skal være tæt opfølgning på og videndeling om den enkelte institutions resultater.

Partierne ønsker et styrket fokus på at skabe rammerne for, at en større del af kommunens medarbejdere vælger at arbejde fuldtid frem for deltid. Partierne hilser i den forbindelse velkomment, at der i Hovedudvalget er bred opbakning til at forfølge denne dagsorden, herunder gennem deltagelse i det initiativ, som KL og Forhandlingsfællesskabet har taget på området.

Styrket analytisk kapacitet og økonomistyring

Et mere langsigtet perspektiv i budgetlægningen muliggør mere grundige beslutningsgrundlag i form af analyser og evalueringer forud for budgetprocesserne. Med de seneste års effektiviseringskataloger vurderes de "lette" effektiviseringer at være taget. Hvis effektivitet og kvalitet i kommunens drift og opgavevaretagelse fortsat skal løftes, forudsætter det, at effektiviseringsdagsordenen tilgås mere analytisk. Dertil kommer, at økonomiaftalen mellem KL og regeringen sender et signal om, at også kommunerne skal begrænse deres forbrug af eksterne konsulenter og løse flere analyseopgaver internt.

Partierne bakker på den baggrund op om, at der etableres en ny afdeling, som varetager analyseopgaver på tværs af hele kommunen. Afdelingen finansieres via mindreforbrug af eksterne konsulenter samt omdisponering inden for rådhusets samlede ressourcer på økonomiområdet.

Partierne er enige om, at der er behov for at styrke rammerne for kommunens budgetlægning og økonomistyring, herunder ikke mindst med henblik på at øge gennemsigtigheden. Partierne anmoder på den baggrund kommunaldirektøren om at iværksætte konkrete tiltag, der kan fremme dette formål, herunder om nødvendigt foretage justeringer af de organisatoriske rammer for kommunens samlede økonomifunktioner.

Ungeforum

Partierne er enige om, at ungeforum fortsætter.

Virksomheder i en coronatid

Virksomhederne på Frederiksberg – i særdeleshed detailhandlen og hotelbranchen er meget hårdt ramt af den globale coronaepidemi. Partierne har gennem hele perioden været optaget af at støtte op om byens erhvervsliv, hvor det er muligt.

Partierne er enige om at støtte op om de væsentlige lokale og regionale erhvervsaktørers vigtige arbejde med at skabe bedre rammevilkår for detailhandlen og hotellerne i en svær periode. Derfor

afsætter partierne 0,1 mio. kr. i tilskud til Frederiksberg Erhverv i hvert af årene 2021 og 2022 samt i alt 1,3 mio. kr. for begge år til Wonderful Copenhagens arbejde med at tiltrække besøgende til Frederiksberg.

Byggesagsgebyrer og hurtigere byggesagsbehandling

For at forstærke Frederiksberg som en erhvervsvenlig by, er partierne også enige om, at halveringen af byggesagsgebyrerne gøres permanent, og at det samtidigt prioriteres at forlænge indsatsen med hurtig byggesagsbehandling også i 2022.

Udbud

Partierne genbekræfter aftalen fra budget 2020 om målsætningen for IKU, som blev fastsat til 35 procent i 2023, hvor der var enighed mellem partierne om, at udbud kan anvendes både til at sikre lavere pris og/eller højere kvalitet. Der var også enighed om at status afrapporteres løbende til Magistraten. Partierne var også enige om, at de tekniske årsager til, at Indikator for Konkurrenceudsættelse (IKU) ændrer sig, skal følges og vurderes i forhold til udmøntningen af målsætningen for IKU.

Principper for midlertidige bevillinger

Partierne er optaget af at sikre en stram og effektiv økonomistyring i Frederiksberg Kommune. En del af det er at sikre, at effektfulde indsatser prioriteres i driften, mens nye vedtagne midlertidige bevillinger holdes til egentlige midlertidige indsatser eller indsatser, hvor effekten skal afprøves, før der tages stilling til varighed.

Partierne forudsætter derfor, at nye midlertidige bevillinger som udgangspunkt budgetlægges i en to-årig periode, hvorefter indsatsen evalueres.

Forvaltningen skal derfor til det budget, hvor bevillingen udløber fremlægge en vurdering af, om bevillingen vurderes at have en sådan effekt, at den indstilles gjort varig og i så fald med et forslag til finansiering. Forvaltningen skal også fremlægge et samlet katalog over midlertidige bevillinger til budgetmaterialet, således at det i forbindelse med budgetdrøftelserne kan besluttes politisk om, og hvordan alle aktuelle midlertidige bevillinger forlænges.

Partierne forudsætter også, at såfremt bevillingen ikke anbefales eller gøres varig, så udgår indsatsen.

Økonomisk politik og økonomiaftalen mellem KL og regeringen

Denne aftale bygger på kommunalbestyrelsens økonomiske politik. En økonomisk politik, der bygger på:

- Balance på det skattefinansierede område og en solid kassebeholdning
- Overholdelse af økonomiaftalen mellem KL og staten
- Ansvarlighed og rettidig omhu i den løbende økonomistyring
- Fortsat gældsafvikling
- Sikring af effektiv drift

Aftalen overholder den økonomiske politik og sikrer dermed en ansvarlig udvikling af Frederiksberg og Frederiksberg Kommunes økonomi.

Aftalen er også indgået under forudsætning af, at kommunernes budgetter for 2021 i hele landet under ét overholder rammerne i økonomiaftalen mellem KL og regeringen.

I det samlede budget er der taget højde for, at Frederiksberg Kommune i den kommende budgetkoordinationsproces i KL kan bidrage til, at kommunerne under ét overholder rammerne aftalt med regeringen.

[Drifts- og anlægsoversigter offentliggøres umiddelbart efter de er blevet valideret].

To-årigt budgetforlig

Denne budgetaftale omfatter den toårige budgetperiode 2021-2022. Dette indebærer, at budgetprioriteringer, effektiviseringer og øvrige initiativer med aftalen fastlægges for hele perioden, og at disse alene kan justeres, såfremt der er enighed herom mellem forligspartierne.

Deltagelse i budgetforliget indebærer følgende:

- Partierne forpligter sig til at stemme for budget 2021 og budget 2022.
- Partierne drøfter og aftaler, hvorledes de puljemidler, som i forliget er afsat til konkrete formål, skal udmøntes forud for de formelle beslutninger herom i fagudvalg, magistrat og kommunalbestyrelse.
- Med afsæt i 2. finansielle orientering mødes partierne i august/september 2021 med henblik på at drøfte og træffe beslutning om en række spørgsmål af relevans for 2022-budgettet, herunder
  - o Udmøntning af de udisponerede puljemidler, som i henhold til budgetforliget, er afsat i 2022.
  - o Udmøntning af de ekstra midler, som måtte tilgå Frederiksberg Kommune som følge af økonomaftalen indgået mellem regeringen og KL i sommeren 2021 eller andre landspolitiske beslutninger.
  - o Den budgetmæssige håndtering af evt. teknisk betingede merudgifter, som følger af demografiregulering, udligning, pris- og lønopregning, eller andre uforudsete merudgifter – f.eks. merudgifter på aktivitetsstyrede områder eller mindreindtægter fra staten.
- Såfremt partierne beslutter at gennemføre nye effektiviseringer eller udgiftstilpasninger i aftaleperioden – f.eks. med henblik på at håndtere teknisk betingede eller andre uforudsete udgifter, jf. ovenfor – sker dette inden for rammerne af normale procedurer for inddragelse af MED-organisationen, relevante eksterne råd mv.
- Partierne kan over for den øvrige forligskreds og offentligt foreslå justeringer af budgetforliget. Eventuelle justeringer af budgetforliget beslutes i enighed mellem forligspartierne.
- Et forligsparti kan fremlægge forslag om nye initiativer, som afviger fra det i budgetforliget aftalte i fagudvalg, magistraten eller kommunalbestyrelsen, såfremt disse er baseret på nye finansieringskilder, som ikke bryder med det i budgetforliget forudsatte.

- Et forligsparti er forpligtet til ikke at fremlægge forslag om nye initiativer, som afviger fra det i budgetforliget aftalte i fagudvalg, magistraten eller kommunalbestyrelsen, såfremt der ikke anvises finansiering eller såfremt finansieringen er baseret på, at initiativer eller effektiviseringer aftalt i forliget rulles tilbage. Dette gælder dog ikke, hvis der i budgetforligskredsen i enighed gives mulighed herfor.
- Et parti kan naturligvis altid fremlægge forslag uden budgetkonsekvenser eller med budgetkonsekvenser efter 2022 uden at konsultere budgetforligskredsen.

Mulighed for at udtræde af forliget ved væsentligt ændrede forudsætninger

I lighed med andre år fremlægger forvaltningen i august 2021 en samlet økonomisk status for kommunens økonomi som del af 2. finansielle orientering. Såfremt denne status viser, at de grundlæggende økonomiske forudsætninger for budgetforliget har ændret sig væsentligt, kan det enkelte parti bag aftalen vælge at udtræde af forliget, uden at dette har karakter af forligsbrud. Væsentligt ændrede økonomiske forudsætninger dækker over følgende scenarier:

- Hvis de teknisk betingede eller uforudsete merudgifter i 2022 har et sådant omfang, at de ikke kan håndteres inden for de samlede udisponerede midler afsat i 2022-budgettet.
- Hvis der som følge af nationale beslutninger (økonomiaftaler, finanslovsaftaler eller andet) sker forringelser af kommunens økonomi (merudgifter eller mindreindtægter), som har et sådant omfang, at de ikke kan håndteres inden for de samlede udisponerede midler afsat i 2022-budgettet.
- Hvis Frederiksberg Kommunes økonomi er forværret på en sådan måde, at kommunen ikke længere overholder kravet om en kassebeholdning på 300 mio. kr. med udgangen af budgetperioden og/eller der er ubalance mellem udgifter og indtægter i aftaleperiodens sidste år (2025).

Hvis et parti begrundet i et eller flere af ovenstående forhold ønsker at udtræde af forliget, skal dette meddeles til de øvrige partier umiddelbart efter 2. finansielle orientering i 2022. Et parti kan ikke udtræde af forliget under henvisning til andre forhold end ovenstående.

Inddragelse og opfølgning

- Med det længere tidsperspektiv i budgetarbejdet er det naturligt, at forligspartierne bliver stærkere inddraget i den løbende udmøntning af budgetaftalen. Ambitionen er at sikre politisk forankring, videndeling og tættere dialog med forvaltning og medarbejdere om gennemførelsen af aftalens initiativer.
- Partierne er enige om, at den større inddragelse kan ske i form af flere årlige forligsmøder, hvor budgetforligskredsen dels får en overordnet status på implementering af budgetaftalen og dels deltager i en mere dybdegående drøftelse af udvalgte budgettemaer efter partiernes særlige interesser med henblik på disponering af budgetpuljer. Ved faglige temamøder inviteres alle partier som i dag.